

ΕΙΔΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΥΔΑΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08)

Έκθεση Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων της Διαβούλευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ

ΕΡΓΟ: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ 1^{ης} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ 14 ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2000/60/ΕΚ, ΚΑΤ’ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 3199/2003 ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΔ 51/2007 / Μ2: ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΕΛ 04), ΗΠΕΙΡΟΥ (ΕΛ 05) ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΕΛ 08)

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ: Κ/ΞΙΑ Γ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΥΜΒ. ΜΗΧΑΝ. Α.Ε. – ΠΕΡΛΕΡΟΣ ΒΑΣ. του ΚΩΝ/ΝΟΥ – ΕΝΒΕΣΟ Α.Ε. – ΕΠΕΜ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛ. ΜΕΛΕΤΩΝ Α.Ε. – ΟΜΙΚΡΟΝ ΟΙΚΟΝ. & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Α.Ε. – ΕΜΒΗΣ Α.Ε. – ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ»

με διακριτικό τίτλο «Κ/Ξ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΕΛ08)

Παραδοτέο 19 Μελέτης Μ2

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

Ημερομηνία πρώτης Δημοσίευσης: 04/12/2017

ΦΕΚ έγκρισης: Β 4682/29.12.2017

Αναθεωρήσεις:

Έκδοση	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
Εκδ. 1 (v.1)	04.12.2017	Αρχική έκδοση
Εκδ. 2 (v.2)	20.12.2017	Τελική Έκδοση

1^Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΕΛ08)

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1 Γενικά	6
1.2 Αντικείμενο παραδοτέου	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	8
2.1 Απαιτήσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη δημόσια διαβούλευση	8
2.2 Συμμετέχοντες, χρονοδιάγραμμα διαβούλευσης και τρόποι συμμετοχής	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	12
3.1 Ημερίδα διαβούλευσης στη Θεσσαλία	12
3.1.1 Περιγραφή ημερίδας διαβούλευσης	12
3.1.2 Συνοπτικά στοιχεία χαιρετισμών, ερωτημάτων & παρεμβάσεων ημερίδας διαβούλευσης	15
3.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ημερίδας	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ 1^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ	36
4.1 Αποτελέσματα στατιστικής ανάλυσης των ερωτηματολογίων	36
4.1.1 Ερώτηση 1 – Ενημέρωση για τη διαβούλευση	36
4.1.2 Ερώτηση 2 – Αποτελεσματικότερος τρόπος ενημέρωσης για διαδικασίες διαβουλεύσεων	36
4.1.3 Ερώτηση 3 – Συμμετοχή στην διαδικασία διαβούλευσης των 1ο ΣΔΛΑΠ	38
4.1.4 Ερώτηση 4 – Γνώση περί του καταλόγου των κοινωνικών εταίρων	38
4.1.5 Ερώτηση 5 – Παρατηρήσεις επί του καταλόγου των κοινωνικών εταίρων	38
4.1.6 Ερώτηση 6 - Γνώση περί της Οδηγίας – Πλαίσιο για τα νερά	39
4.1.7 Ερώτηση 7 – Γνώση περί του 1ο ΣΔΛΑΠ	40
4.1.8 Ερώτηση 8 – Βελτίωση ποιοτικής κατάστασης ΥΣ από την έγκριση του 1ου ΣΔΛΑΠ	40
4.1.9 Ερώτηση 9 – Βελτίωση της κατάστασης των ΥΣ λόγω εφαρμογής των 1ων ΣΔΛΑΠ	40
4.1.10 Ερώτηση 10 – Σχέση κλιματικής αλλαγής και κατάστασης ΥΣ	41
4.1.11 Ερώτηση 11 – Γνώση σχέσης μεταξύ της συγχρηματοδότησης έργων προστασίας υδάτινων πόρων & εγκεκριμένων ΣΔΛΑΠ	42

4.1.12	Ερώτηση 12 - Παρατηρήσεις επί των ανηρημένων κειμένων της 1ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ.....	42	
4.1.13	Ερώτηση 13 – Βαθμός εντοπισμού και προσέγγισης κύριων ζητημάτων / θεμάτων διαχείρισης υδάτων.....	43	
4.1.14	Ερώτηση 14 - Βαθμός προτεραιότητας των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης ύδατος.....	43	
4.1.15	Ερώτηση 15 - Ζητήματα που δεν έχουν ληφθεί υπόψη στον παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης ΛΑΠ.....	45	
4.1.16	Ερώτηση 16 – Γνώση περί μη ικανοποίησης αναγκών λόγω ελλείψεων ύδατος.....	46	
4.1.17	Ερώτηση 17 - Γνώση περί μη ικανοποίησης αναγκών λόγω ποιοτικής υποβάθμισης υδάτων.....	46	
4.1.18	Ερώτηση 18 – Εντοπισμός της σημαντικότερης αιτίας υποβάθμισης της κατάστασης των ΥΣ.....	47	
4.1.19	Ερώτηση 19 – Καταγραφή μελλοντικών έργων σχετικών με τη διαχείριση και προστασία των υδατικών πόρων.....	49	
4.1.20	Ερώτηση 20 - Κατάταξη ερωτώμενων σε κατηγορία χρήσης ύδατος.....	49	
4.1.21	Ερώτηση 21 - Προσδιορισμός κατηγορίας χρήσης ύδατος ανά πηγή.....	51	
4.1.22	Ερώτηση 22 - Υφιστάμενη τιμολόγηση καταναλισκομένου ύδατος.....	51	
4.1.23	Ερώτηση 23 - Διερεύνηση του ποσοστού ορθολογικής χρήσης του νερού.....	52	
4.1.24	Ερώτηση 24 – Κατανόηση εννοιών περιβαλλοντικού κόστους & κόστους φυσικού πόρου.....	52	
4.1.25	Ερώτηση 25 - Κατανόηση του συσχετισμού του ύψους περιβαλλοντικού κόστους & κόστους φυσικού πόρου με την κατάσταση των ΥΣ.....	53	
4.1.26	Ερώτηση 26 - Προσδιορισμός ενός δίκαιου περιβαλλοντικού τέλους.....	53	
4.2	Συγκεντρωτική αξιολόγηση.....	53	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ (ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΧΟΛΙΑ).....			55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....			68
6.1	Γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ.....	68	
6.2	Απαντήσεις επί των γνωμοδοτήσεων.....	71	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....			86
7.1	Βασικά ζητήματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση.....	86	
7.2	Αποτελέσματα διαβούλευσης και ενσωμάτωση.....	86	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....			88
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....			89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ 1ΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ.....			91

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3-1 Χαιρετισμοί / αρχικές τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στην έναρξη της ημερίδας στη Λάρισα στις 26/09/2017	16
Πίνακας 3-2 Ερωτήσεις επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στη Λάρισα στις 26/09/2017.....	21
Πίνακας 3-3 Παρεμβάσεις / Τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στο πέρας της ημερίδας στη Λάρισα στις 26/09/2017	28
Πίνακας 4-1 Καταλληλότερος συνδυασμός τρόπων ενημέρωσης.....	37
Πίνακας 4-2 Συνδυασμός τρόπων ενημέρωσης μεταξύ όσων επέλεξαν συνδυασμό τρόπων / Πολλαπλή επιλογή	37
Πίνακας 4-3 Προτεραιότητα σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης νερού	45
Πίνακας 4-4 Κατηγορίες πίεσης που επιλέχθηκαν κατά την απάντηση της Ερώτησης 18	48
Πίνακας 4-5 Κατηγορία χρήσης: οικιακή.....	50
Πίνακας 4-6 Κατηγορία χρήσης: γεωργική.....	50
Πίνακας 4-7 Κατηγορία χρήσης: τουριστική.....	50
Πίνακας 5-1 Πλήθος εισερχομένων παρατηρήσεων για το ΥΔ Θεσσαλίας.....	55
Πίνακας 5-2 Αναλυτικός πίνακας εισερχόμενου υλικού διαβούλευσης	59
Πίνακας 6-1 Κατάλογος γνωμοδοτήσεων σχετικών με τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08)	68

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΓΟΕΒ	Γενικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΔΕΥΑ	Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΥΔΑΠ ΑΕ	Εταιρεία Ύδρευσης & Αποχέτευσης Πρωτεύουσας
ΙΤΥΣ	Ιδιαιτέρως Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΠ	Λεκάνη Απορροής Ποταμού
Ν.	Νόμος
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΠ	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΣΔΚΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας
ΣΔΛΑΠ/ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμού
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΤΟΕΒ	Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΤΥΣ	Τεχνητό Υδατικό Σύστημα
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΧΑΔΑ	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά

Το παρόν αποτελεί το αναλυτικό κείμενο τεκμηρίωσης “Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης ” της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ και συντάχθηκε στο πλαίσιο της μελέτης «Κατάρτιση 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ’ εφαρμογή του Ν. 3199/2003 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και του ΠΔ 51/2007 /Μ2: Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL 04), Ηπείρου(EL 05) και Θεσσαλίας (EL 08)” (Παραδοτέο 19).

1.2 Αντικείμενο παραδοτέου

Η έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας της διαβούλευσης καταγράφει και δίνει αναλυτικά στοιχεία για τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης επί του προσχεδίου της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (EL08) και της αντίστοιχης ΣΜΠΕ, όπου φορείς και κοινό κλήθηκαν να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο και να υποβάλουν σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις επί των προαναφερόμενων, τα οποία συνέβαλαν στη συνδιαμόρφωση της τελικής έκδοσης του ΣΔΛΑΠ με τους εμπλεκόμενους φορείς και το κοινό.

Το πρωτογενές υλικό της διαβούλευσης που περιλαμβάνει ιδίως τους συμμετέχοντες στην ημερίδα, τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στην ημερίδα, τα γραπτά σχόλια στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης και αυτά που απεστάλησαν στην Υπηρεσία, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, τις γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ διατηρείται στο αρχείο της ΕΓΥ.

Με σκοπό τη βέλτιστη ομαδοποίηση της εισερχόμενης πληροφορίας, στο παρόν παραδοτέο, **η όλη διαδικασία αναλύεται σε τέσσερα διακριτά μέρη:**

1. Παρουσίαση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων των ημερίδων
2. Παρουσίαση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων
3. Παρουσίαση και αξιολόγηση των εισερχομένων παρατηρήσεων / προτάσεων / υλικού
4. Παρουσίαση και αξιολόγηση των γνωμοδοτήσεων επί της ΣΜΠΕ

Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο 2 δίνεται ένα σύντομο ιστορικό της διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος και του προγράμματος εργασιών.

Στο Κεφάλαιο 3 παρουσιάζεται η ημερίδα που πραγματοποιήθηκε και αφορούσε στο ΥΔ Θεσσαλίας. Περιγράφεται συνοπτικά η δομή και η εξέλιξη της ημερίδας ως προς τους προσκεκλημένους, τις εισηγήσεις και τις παρεμβάσεις και γίνεται αξιολόγηση του αποτελέσματος.

Στο Κεφάλαιο 4 γίνεται αναλυτική παρουσίαση της στατιστικής επεξεργασίας των ερωτηματολογίων. Σε παράρτημα παρατίθενται οι απαντήσεις στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

Στο Κεφάλαιο 5 γίνεται συνοπτική παρουσίαση των εισερχομένων παρατηρήσεων / προτάσεων / υλικού σε ότι αφορά τη διαδικασία διαβούλευσης και την εκπόνηση του διαχειριστικού σχεδίου.

Στο Κεφάλαιο 6 γίνεται συνοπτική παρουσίαση των γνωμοδοτήσεων επί της ΣΜΠΕ.

Τέλος, στο Κεφάλαιο 7 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της διαβούλευσης καθώς οι αλλαγές / συμπληρώσεις / προσθήκες που περιλαμβάνονται στο Τελικό Σχέδιο ως αποτέλεσμα αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

2.1 Απαιτήσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη δημόσια διαβούλευση

Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, η διαδικασία κατάρτισης σχεδίων διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών οφείλει να συμπεριλάβει τη μέγιστη και λειτουργική κοινωνική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Το άρθρο 14 της εν λόγω Οδηγίας επισημαίνει ότι:

Τα κράτη-μέλη ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση της παρούσας Οδηγίας, ιδίως δε στην εκπόνηση, την αναθεώρηση και την ενημέρωση των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού. Τα κράτη-μέλη για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού δημοσιεύουν και θέτουν στη διάθεση του κοινού, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών, για τη διατύπωση παρατηρήσεων:

- A. Χρονοδιάγραμμα και πρόγραμμα εργασιών για την εκπόνηση του σχεδίου. Συμπεριλαμβανομένης κατάστασης ληπτών μέτρων διαβουλεύσεων, τουλάχιστον τρία έτη πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο*
- B. Ενδιάμεση επισκόπηση των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης των υδάτων που εντοπίστηκαν στη λεκάνη απορροής ποταμού τουλάχιστον δύο έτη πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο*
- C. Αντίγραφο του προσχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, τουλάχιστον ένα έτος πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο*

Η ενημέρωση λοιπόν του κοινού σε όλα τα στάδια της εφαρμογής της, αποτελεί απαίτηση της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ (Άρθρο 14), ενώ η ενεργός συμμετοχή θα πρέπει να ενθαρρύνεται.

Όλα τα σημαντικά ζητήματα θα πρέπει να συζητηθούν με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τις αρμόδιες αρχές και το ευρύ κοινό μέσω κατάλληλων δράσεων διαβούλευσης και συμμετοχικών διαδικασιών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ως άνω επιταγές της Οδηγίας η ΕΓΥ διαμόρφωσε το πλαίσιο της διαβούλευσης στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (ΕΛ08) μεριμνώντας για την ορθή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη διαδικασίας κοινωνικού διαλόγου.

2.2 Συμμετέχοντες, χρονοδιάγραμμα διαβούλευσης και τρόποι συμμετοχής

Στη διαδικασία συμμετοχής του κοινού κλήθηκαν να συμμετέχουν όλοι όσοι επηρεάζουν την καλή κατάσταση των υδάτων του Υδατικού Διαμερίσματος και επηρεάζονται από αυτήν.

Οι διαβουλευόμενοι εμπίπτουν σε μία τουλάχιστον από τις παρακάτω κατηγορίες:

- φορέας λήψης αποφάσεων
- διαχειριστής
- χρήστης ή καταναλωτής ύδατος

- εμπειρογνώμονας ή ειδικός

Ως φορείς λήψης αποφάσεων θεωρούνται όλα τα άτομα ή οι φορείς που έχουν θεσμική αρμοδιότητα στη λήψη αποφάσεων, σε θέματα σχετικά με τη διαχείριση του ύδατος όπως οι εκπρόσωποι του Κοινοβουλίου, τα Υπουργεία, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι Περιφέρειες, οι Περιφερειακές Ενότητες, οι Δήμοι και οι αντίστοιχες υπηρεσίες τους.

Ο όρος διαχειριστές αναφέρεται σε όλους όσους έχουν ρόλο εφαρμογής στη διαχείριση των υδάτων και γενικότερα στην υλοποίηση των προβλεπόμενων από την Οδηγία Πλαίσιο 2000/60.

Οι χρήστες ή καταναλωτές ύδατος εκπροσωπούνται στη λίστα φορέων από αντίστοιχες ενώσεις, επιμελητήρια και συλλόγους αγροτών, βιομηχανικών και εμπορικών δραστηριοτήτων και άλλων φορέων που εκπροσωπούν το ευρύ κοινό.

Στην κατηγορία εμπειρογνώμονες – ειδικοί εντάσσονται επιστήμονες, σύμβουλοι, εκπαιδευτικά ιδρύματα, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλοι ειδικοί φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η διαδικασία διαβούλευσης επί της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών διήρκησε από το Νοέμβριο του 2015 μέχρι το Δεκέμβριο του 2017 και περιελάμβανε τα ακόλουθα:

- **Α Φάση:** Τον Νοέμβριο του 2015 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ (www.ypeka.gr) το αντικείμενο των προβλεπόμενων εργασιών κατάρτισης της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ καθώς επίσης και το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα αυτών για την ενημέρωση του κοινού.
- **Β Φάση:** Τον Ιούνιο του 2016 αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ στοιχεία των σημαντικών θεμάτων διαχείρισης των υδατικών πόρων σε κάθε ΛΑΠ που περιελάμβανε συνοπτικά, τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων της χώρας για το Υδατικό Διαμέρισμα, τις κύριες πιέσεις, τον καθορισμό και την καταγραφή των αρμοδίων αρχών και των φορέων που συμμετέχουν στη διαβούλευση. Επίσης τον Δεκέμβριο του 2016 αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα οι βασικές κοινές μεθοδολογίες για την ταξινόμηση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων, την αξιολόγηση των πιέσεων και των επιπτώσεων περιλαμβανομένων και των υδρομορφολογικών πιέσεων, τον καθορισμό των Ιδιαίτερως Τροποποιημένων Υδατικών Συστημάτων και τον προσδιορισμό των Εξαιρέσεων του Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- **Γ Φάση:** Τον Ιούνιο του 2017 αναρτήθηκε σε ειδική ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας (<http://wfdver.ypeka.gr>) το Προσχέδιο της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος, καθώς επίσης και σχετικό ερωτηματολόγιο. Η φάση αυτή περιελάμβανε και την δημοσιοποίηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2017.

Για τους σκοπούς της διαβούλευσης της 1^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ διαμορφώθηκε από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων Ειδική Ιστοσελίδα (<http://wfdver.ypeka.gr>) στην οποία δόθηκε η δυνατότητα ανάρτησης δημόσιων σχολίων επί του υλικού που δημοσιεύθηκε. Μετά την ανάρτηση του υλικού στην ιστοσελίδα δόθηκε η δυνατότητα για υποβολή σχολίων (email και ανάρτηση

σκολίων στο διαδίκτυο) καθώς και η δυνατότητα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου διαβούλευσης.

Ακόμα, εκτός από τα ερωτηματολόγια κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης υπήρχε η δυνατότητα παρεμβάσεων κατά την κατάρτιση της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών με e-mail, fax ή ταχυδρομικά, με στόχο την κατάθεση διαφορετικών απόψεων και την παροχή πληροφοριών. Επιπλέον, στην ιστοσελίδα αυτή διατίθενται όλα τα στοιχεία του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης με τα σχετικά γεωχωρικά δεδομένα που αφορούν τα Υδατικά Συστήματα και την κατάστασή τους, καθώς επίσης και λοιπά σχετικά στοιχεία που σχετίζονται με την Διαχείριση των Υδατικών Πόρων όπως το Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας Επιφανειακών και Υπογείων Υδάτων, η Εθνική Βάση δεδομένων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων κλπ.

Πλέον των ανωτέρω, κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης υπήρχε η δυνατότητα παρεμβάσεων στην κατάρτιση της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών με e-mail, fax ή ταχυδρομικά, με στόχο την κατάθεση διαφορετικών απόψεων και την παροχή πληροφοριών.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης και της ενθάρρυνσης της ενεργού συμμετοχής φορέων κατά τη διαδικασία της 1^{ης} Αναθεώρησης, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις εργασίας μεταξύ της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, των Αναδόχων και των εμπλεκόμενων φορέων (Υπουργείων, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφερειών και λοιπών τοπικών φορέων) για ανταλλαγή στοιχείων και απόψεων.

Επίσης πραγματοποιήθηκαν ειδικές συναντήσεις εργασίας με τις αρμόδιες Δ/νσεις Υδάτων για τη διαμόρφωση τόσο του προσχεδίου Διαχείρισης όσο και του Προγράμματος Μέτρων. Ειδική μέριμνα δόθηκε στην άμεση εμπλοκή των Δ/νσεων Υδάτων στην κατάρτιση της 1^{ης} Αναθεώρησης δεδομένου ότι αποτελούν το κύριο πυλώνα εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης σε περιφερειακό επίπεδο ως οι φορείς που ασκούν τις αρμοδιότητες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο τομέα των υδάτων. Στο πλαίσιο αυτό:

- Δημιουργήθηκε ειδική Υποστηρικτική Ομάδα με σκοπό την υποβοήθηση της ΕΓΥ στην παρακολούθηση και στη διαμόρφωση της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας (ΑΔΑ:Ψ3Π14653Π8-ΑΛΥ) με στελέχη από τις Δ/νσεις Υδάτων όλης της χώρας, η οποία συμμετείχε ενεργά σε όλα τα στάδια διαμόρφωσης των Σχεδίων Διαχείρισης των ΥΔ αρμοδιοτήτων τους
- Διοργανώθηκε ειδική τριήμερη συνάντηση εργασίας στην Αθήνα με τις Δ/νσεις Υδάτων της χώρας (από 1/11 έως 3/11) στην οποία συζητήθηκαν τα θέματα της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών που σχετίζονται με το Πρόγραμμα Μέτρων και την οριστικοποίησή του.

Επιπλέον, οργανώθηκε από την ΕΓΥ,

- με τη συνδρομή της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας **ημερίδα στη Λάρισα, στις 29/09/2017**, με θέμα:

«Διαβούλευση 1ης Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08)»

Κατά τη διάρκεια της ημερίδας δόθηκε η δυνατότητα για συμπλήρωση των ερωτηματολογίων διαβούλευσης και για προφορικές παρεμβάσεις, ενώ μετά το πέρας των ημερίδων υπήρξε η δυνατότητα για υποβολή γραπτών σχολίων. Κατά την διάρκεια της ημερίδας έγινε διανομή συνοπτικού έντυπου ενημερωτικού υλικού καθώς και περίληψης Προσχεδίου.

Μετά την υλοποίηση της ημερίδας καταρτίστηκε ο κατάλογος των συμμετεχόντων, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας τους, και παραλήφθηκε το οπτικοακουστικό υλικό, του οποίου έγινε απομαγνητοφώνηση με στόχο την κατάρτιση των πρακτικών.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία διαβούλευσης της ΣΜΠΕ υλοποιήθηκε παράλληλα με τη διαδικασία διαβούλευσης του Σχεδίου Διαχείρισης γεγονός που συνέβαλε σημαντικά στην διαμόρφωση του Οριστικού Σχεδίου Διαχείρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

3.1 Ημερίδα διαβούλευσης στη Θεσσαλία

3.1.1 Περιγραφή ημερίδας διαβούλευσης

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2017 πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα η προγραμματισμένη Ημερίδα Διαβούλευσης με αντικείμενο το Προσχέδιο της 1ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08) και στόχο την πληρέστερη ενημέρωση του κοινού και την καταγραφή απόψεων.

Η ημερίδα διοργανώθηκε από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τη συνδρομή της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας.

Στην Ημερίδα παρουσιάστηκαν:

- Η διαδικασία της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης
- Οι ανάγκες και τα σημαντικότερα ζητήματα διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08)
- Το προσχέδιο της 1ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08), με έμφαση στα σημεία εκείνα που άπτονται θεμάτων περί:
 - Καθορισμού επιφανειακών και υπογείων υδατικών συστημάτων, ΤΥΣ/ΙΤΥΣ βάσει της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε στα πλαίσια της 1η Αναθεώρηση
 - Προστατευόμενων περιοχών,
 - Ταξινόμησης επιφανειακών υδάτινων σωμάτων και υπόγειων υδατικών συστημάτων, με βάση τα αποτελέσματα από τη λειτουργία του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων, όπως καθορίζεται από την ΚΥΑ 140384/9.9.2011 (ΦΕΚ Β' 2017).
 - Πιέσεων στο ΥΔ πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά συστήματα βάσει της νέας μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε κατά την 1η Αναθεώρηση
- Η οικονομική ανάλυση των χρήσεων ύδατος, με έμφαση στην εκτίμηση του βαθμού ανάκτησης του κόστους για τις κύριες χρήσεις ύδατος (ύδρευση, βιομηχανική και αγροτική)
- Οι αναθεωρημένοι περιβαλλοντικοί στόχοι και οι «εξαιρέσεις» των παραγράφων 4 έως 7 του Άρθρου 4 της Οδηγίας στα πλαίσια της 1ης Αναθεώρησης
- Το αναθεωρημένο πρόγραμμα των βασικών και συμπληρωματικών μέτρων

- Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων επί του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας συζητήθηκαν με τους συμμετέχοντες θέματα σχετικά με την κατάρτιση του Προσχεδίου της 1ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του ΥΔ, ενώ παράλληλα υπήρξαν ερωτήσεις, τοποθετήσεις/παρεμβάσεις από ενδιαφερόμενους φορείς και πολίτες, οι οποίες καταγράφηκαν προκειμένου να ληφθούν υπόψη στην οριστική διαμόρφωση της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ.

Η Ημερίδα Διαβούλευσης στη Λάρισα πραγματοποιήθηκε στο Χατζηγιάννειο Πνευματικό Κέντρο. Στην Ημερίδα καταγράφηκαν εκατόν πενήντα τέσσερα (154) άτομα εκ των οποίων εκπρόσωποι της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στ. Ελλάδας, της Περιφέρειας Θεσσαλίας, των Περιφερειακών Ενοτήτων, Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, ΕΓΛΟ Δήμητρα, ΔΕΥΑ, Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ΕΥΔΕΠ Θεσσαλίας, ΔΕΗ, ΤΕΕ, Φορέων Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών του ΥΔ, Κινήσεις Πολιτών και ιδιώτες μελετητές.

Την Ημερίδα χαιρέτησαν:

- Ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κος Σωκράτης Φάμελλος
- Ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, κος Κωνσταντίνος Αγοραστός
- Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στ. Ελλάδας, κος Νικόλαος Ντίτορας
- Ο Πρόεδρος της ΠΕΔ Θεσσαλίας και Δήμαρχος Μουζακίου, κος Γεώργιος Κωτσός
- Ο Δήμαρχος Λαρισαίων, κος Απόστολος Καλογιάννης
- Ο Δήμαρχος Ελασσόνας, κος Νικόλαος Ευαγγέλου
- Ο Δήμαρχος Αγιάς, κος Αντώνης Γκουντάρας
- Ο Αντιδήμαρχος Τυρνάβου, κος Κωνσταντίνος Κουλιός

Πριν την έναρξη των προγραμματιζόμενων εισηγήσεων υπήρξε δευτερολογία του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κος Σωκράτη Φάμελλου.

Το πρώτο μέρος της Ημερίδας περιλάμβανε τις παρακάτω εισηγήσεις:

- 1η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης, Μ. Γκίνη, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, Ειδική Γραμματεία Υδάτων
- Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας: Ανάγκες, υδατικοί πόροι και σημαντικά ζητήματα διαχείρισης, Σ. Παπαρηγορίου, Δ. Καλοδούκας, Β. Περλέρος, Ε. Γαβαλάκη, Κ. Οικονόμου

- Καθορισμός Επιφανειακών και Υπογείων υδατικών συστημάτων, ΤΥΣ/ΙΤΥΣ, Προστατευόμενες Περιοχές, Πιέσεις. Ταξινόμηση Επιφανειακών και Υπογείων υδατικών συστημάτων, Ε. Γαβαλάκη, Β. Περλέρος
- Οικονομική ανάλυση χρήσεων ύδατος, Α. Τορτοπίδης, Α. Καλλιγοσφύρη, Γ. Κοτζαγεώργης
- Αναθεωρημένοι περιβαλλοντικοί στόχοι, Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων, Γ. Κοτζαγεώργης, Δ. Καλοδούκας, Β. Περλέρος
- Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων επί του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, Μ. Μαρουλάκης, Ε. Ντάκου

Στο Παράρτημα Ι του παρόντος τεύχους παρατίθενται η πρόσκληση και το αναλυτικό πρόγραμμα της πραγματοποιηθείσας ημερίδας.

Στη συνέχεια της Ημερίδας πήραν το λόγο οι ενδιαφερόμενοι φορείς υποβάλλοντας σχόλια, ερωτήσεις, παρατηρήσεις και προτάσεις επί των εισηγήσεων και επί των κειμένων προς διαβούλευση.

Στο πλαίσιο των παρεμβάσεων τοποθετήθηκαν φορείς λήψεις αποφάσεων (ΠΕΔ Θεσσαλίας) καθώς και ιδιώτες.

Η Ημερίδα ολοκληρώθηκε σε εποικοδομητικό κλίμα γόνιμου διαλόγου. Η συμμετοχή ήταν ικανοποιητική καθώς εκπροσωπήθηκε πληθώρα σχετικών φορέων των οποίων, οι απόψεις εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια των ερωτήσεων και τοποθετήσεων.

Ως προς τη διαδικασία διαβούλευσης, μέρος του κοινού εξέφρασε τις ενστάσεις του, οι οποίες και αφορούσαν:

- Στην παρατήρηση ότι στην τρέχουσα διαδικασία διαβούλευσης υπήρξε σοβαρό έλλειμμα ενημέρωσης, διακρίνοντας μια ανεξήγητη βιασύνη, σφιχτές ημερομηνίες και παντελή αγνόηση των κανόνων της οδηγίας για εκτεταμένη δημοσιότητα και ουσιαστικό διάλογο
- Στην μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων διαβούλευσης όπως αυτά ορίζονται από το Άρθρο 14 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και το Άρθρο 15 του ΠΔ 51/200, καθώς και από όσα προβλέπονται στο κείμενο του προσχεδίου ΣΔΛΑΠΘ (σελ. 25, κεφ.1.4) αλλά και όσα προβλέπονται στο αναρτημένο αρχείο διαβούλευσης της ΕΓΥ, με τίτλο «Πληροφόρηση του κοινού και προώθηση της ενεργού συμμετοχής του»
- Στο γεγονός ότι όχι μόνο υπήρξε ελλιπής ενημέρωση, αλλά και μη έγκαιρη ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και χρηστών, με αποτέλεσμα ελάχιστοι ενημερώθηκαν και ασχολήθηκαν με την όλη διαδικασία της διαβούλευσης
- στο γεγονός ότι υπήρχε περιορισμένη πρόσβαση στην πληροφορία, μιας και από τους 13 τίτλους κειμένων που είχαν αναρτηθεί στην σχετική ιστοσελίδα της ΕΓΥ, μόνον 5 κείμενα είχαν ολοκληρωθεί και εμφανιζόταν στους χρήστες/επισκέπτες της ιστοσελίδας

Η ΕΓΥ από πλευρά της είπε ότι στην ιστοσελίδα της από το 2016 υπήρχαν ανηρτημένα όλα τα υποστηρικτικά κείμενα του σχεδίου διαχείρισης και επίσης από Ιούνιο του 2017 υπήρχε ανηρτημένο το προσχέδιο καθώς και όλες οι προσκλήσεις, τα προγράμματα, οι περιλήψεις κτλ. Διαβεβαίωσε επίσης ότι το όλο εγχείρημα είναι πολύ δύσκολο και ότι δεν μπορεί να έχει επιτυχία χωρίς την συμβολή όλων των φορέων. Σε σχέση με την ένσταση που εκφράσθηκε σχετικά με τη μη έγκαιρη ανακοίνωση της ημερίδας και τη μη αποστολή της πρόσκλησης σε πλήθος εμπλεκομένων φορέων υπήρξε η δέσμευση της δημοσιοποίησης της πλήρους λίστας.

Από πλευράς ΕΓΥ κλήθηκαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς να υποβάλουν τα σχόλια και τις προτάσεις τους γραπτώς ώστε να ληφθούν υπόψη για την οριστικοποίηση των κειμένων.

3.1.2 Συνοπτικά στοιχεία χαιρετισμών, ερωτημάτων & παρεμβάσεων ημερίδας διαβούλευσης

Όπως προαναφέρθηκε στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα συμμετείχαν 154 άτομα.

Συγκεκριμένα κατά την διεξαγωγή της ημερίδας υπέβαλαν χαιρετισμό οκτώ (8) φορείς, υποβλήθηκαν ερωτήσεις επί των εισηγήσεων και πραγματοποιήθηκαν πέντε (5) παρεμβάσεις / τοποθετήσεις από τους κάτωθι φορείς:

- Μέλος της επιτροπής της ΠΕΔ Θεσσαλίας
- πρώην Νομάρχης Καρδίτσας και πρώην πρόεδρος ΠΑΣΕ
- Γεωλόγος, Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής ΠΕΔ Θεσσαλίας
- Αρχιτέκτων Μηχανικός, Επιστημονικός υπεύθυνος της ΠΕΔ Θεσσαλίας
- ιδιώτης Συνταξιούχος του ΙΓΜΕ

Τα κυριότερα ζητήματα που αναφέρθηκαν κατά τη διάρκεια των χαιρετισμών που απευθύνθηκαν, των ερωτήσεων που υποβλήθηκαν καθώς και των τοποθετήσεων των συμμετεχόντων στο πέρας της ημερίδας παρουσιάζονται συνοπτικά στους ακόλουθους πίνακες.

Πίνακας 3-1 Χαιρετισμοί / αρχικές τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στην έναρξη της ημερίδας στη Λάρισα στις 26/09/2017

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
1	Διευθύντρια της Δ/νσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων	<p>Η Διευθύντρια της Δ/νσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους στην ημερίδα και κάλεσε τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας να απευθύνει χαιρετισμό.</p>
2	Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	<p>Ο Αν. Υπουργός Περ/ντος αρχικώς ευχαρίστησε όλους τους συνεργάτες της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, τον Ειδικό Γραμματέα αλλά και τους Μελετητές και τους Επιβλέποντες του έργου, γιατί επιτεύχθηκε η υλοποίηση ενός εξαντλητικού χρονοδιαγράμματος μέσα στο 2017, με σκοπό την ολοκλήρωση της διαβούλευσης. Τόνισε ότι το σχέδιο διαχείρισης υδατικών πόρων του υδατικού διαμερίσματος Θεσσαλίας είναι η καρδιά της ανάπτυξης και του σχεδιασμού της περιοχής. Είναι ένα βασικό εργαλείο προγραμματισμού και ταυτόχρονα είναι ο κεντρικός μηχανισμός αναφοράς της χώρας μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως πρέπει να αποτελεί και ένα εργαλείο κεντρικού προγραμματισμού και προόδου της χώρας και όχι μια πηγή, προστίμων και καθυστερήσεων. Η χώρα μας έχει μια εξαιρετική καθυστέρηση στην αναθεώρηση των υδατικών σχεδίων. Και εξαιτίας αυτής της εξαιτούς καθυστέρησης, που δεν είναι σε αντιστοιχία με τις ευρωπαϊκές προβλέψεις, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί είχαν θέσει υπό αίρεση τις χρηματοδοτήσεις σε άρδευση, ύδρευση, αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων. Εξέφρασε την πεποίθηση ότι μέχρι το τέλος του 2017 θα κυρωθούν τα σχέδια και έτσι να έχει την εξασφάλιση η κοινωνία και η πολιτεία της Ελλάδας, ότι οι πόροι αυτοί δεν θα αμφισβητηθούν.</p> <p>Επεσήμανε ότι δεν γίνονται τα σχέδια μόνο και μόνο για να καλυφθεί η αιρεσιμότητα. Τα σχέδια γίνονται γιατί πρέπει να στοχεύσουμε ποιοτικά, ποσοτικά, οικολογικά στην ανάκτηση της κατάστασης των υδατικών πόρων και αυτό με κεντρική ιδέα την ολοκληρωμένη διαχείριση. Παρουσίασε τα αντικείμενα της επικαιροποίησης του Σχεδίου και ανέφερε ότι μετά την έγκριση της 1^{ης} Αναθεώρησής του, πρέπει να αποφασιστεί ποιος θα το υλοποιήσει, ποιος θα το παρακολουθήσει, ποιος θα το χρηματοδοτήσει.</p> <p>Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην κρισιμότητα της οικονομικής ανάλυσης, λέγοντας ότι οι βασικοί κανόνες στη διαδικασία τιμολόγησης / κοστολόγησης είναι πρώτα απ' όλα να υπάρχει διαφάνεια και να γνωρίζουμε πού πηγαίνουν οι πόροι. Και να πηγαίνουν μόνο στο νερό. Είπε πως στην ύδρευση πρέπει να γίνεται ανάκτηση κόστους, διότι οι υπηρεσίες ύδρευσης που δεν κάνουν ανάκτηση κόστους είναι επικίνδυνες και για τον πολίτη και την κοινωνία. Γιατί μπορεί να κρύβουν κοστολόγια που δεν ανταποκρίνονται στην παροχή υπηρεσίας αλλά και να αμφισβητηθεί ως υπηρεσία. Ανέφερε ότι στην υπουργική απόφαση που έχει ήδη δημοσιευθεί υπάρχει κόφτης με βάση το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της χώρας, δηλαδή να μην αυξάνεται η τιμή του νερού περισσότερο από το ΑΕΠ.</p> <p>Στη συνέχεια, εμβαθύνοντας στο αντικείμενο της μελέτης ανέφερε τις διαφορές μεταξύ των ΣΔΛΑΠ γενικώς και της Αναθεώρησής τους και έδωσε στοιχεία για το υδρογραφικό δίκτυο της Θεσσαλίας, επισημαίνοντας το σημαντικότερο πρόβλημα της υπεράντλησης και υπερεκμετάλλευσης των υδατικών πόρων και της χαμηλής ανάκτησης κόστους στην ύδρευση σε σχέση με άλλα υδατικά διαμερίσματα στην Ελλάδα.</p> <p>Τόνισε ότι η παρουσία του στην Ημερίδα στη Λάρισα οφείλεται στο γεγονός ότι δεν είναι απλό το θέμα της Θεσσαλίας και πρέπει να λυθεί και με κεντρικές πολιτικές αποφάσεις. Κι αυτό γιατί τα μέτρα που είχαν σχεδιαστεί και στο προηγούμενο σχέδιο δεν έχουν υλοποιηθεί. Και πρέπει να συμφωνηθεί ότι αυτά τα οποία θεσπίζονται στη</p>

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
		<p>χώρα κάποια στιγμή πρέπει να υλοποιούνται και να μην μένουν μόνο σε επίπεδο εξαγγελιών. Αναφέρθηκε στον στόχο του ήδη ενγκεκριμένου σχεδίου της μείωσης των απωλειών και τον εξορθολογισμό των μεθόδων άρδευσης που περιελάμβανε μια μείωση του 14% της ονομαστικής κατανάλωσης και ο οποίος δεν έχει ακόμη επιτευχθεί, τονίζοντας ότι δεν μπορούμε να ζητάμε επενδύσεις, έργα και οτιδήποτε άλλο προς όφελος ενός στόχου αν δεν αποδεικνύουμε κι εμείς ότι μπορούμε να είμαστε συνεπείς απέναντι σε μια ορθολογική και σωστή διαχείριση του προβλήματος. Το κύριο ζήτημα το οποίο ξαναμπάνει, είναι πώς μπορεί να επιτευχθεί μια κοινωνική συμφωνία για να έχουμε άρδευση και αγροτικό εισόδημα αλλά με αυτά που η επιστήμη και το σχέδιο προβλέπει. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην κάλυψη του ελλείμματος των 250.000.000 κυβικών μέτρων νερού προς άρδευση, με την υλοποίηση πρόσθετων τοπικών φραγμάτων με ταυτόχρονο εμπλουτισμό υπογείων υδάτων, επαναχρησιμοποίηση υγρών αποβλήτων προφανώς με τη χρήση και επιφανειακών ταμιευτήρων προσωρινής αποθήκευσης και υλοποίηση έργων ταμίευσης τύπου λιμνοδεξαμενών σε πεδινές ή λοφώδεις περιοχές. Οι συμπληρωματικοί πόροι που θα απαιτηθούν θα βρεθούν μέσω της εξασφάλισης των υδατικών πόρων που απαιτούνται με βάση το μοντέλο της ορθολογικής διαχείρισης υδατικών πόρων αποκαθιστώντας την οικολογική κατάσταση των υδάτων, προσελκύνοντας όμως ταυτόχρονα ένα ισχυρό επενδυτικό πρόγραμμα το οποίο πολλαπλασιάζει τις τοπικές θέσεις εργασίας. Ένα ισχυρό τοπικό πρόγραμμα το οποίο δεν είναι μόνο σε ένα έργο αλλά έχει και μια γεωγραφική διασπορά και προϋπολογισμού της τάξης του ενός δισεκατομμυρίου ευρώ. Οποιαδήποτε άλλη επιλογή και η σύνδεση του σχεδίου διαχείρισης με την πολλαπλά απορριφθείσα από το Συμβούλιο Επικρατείας εκτροπή του Αχελώου, θα έθετε σε αμφισβήτηση το δικαίωμα της Θεσσαλίας να έχει ανάπτυξη, εργασία, ανταγωνιστικό αγροτικό προϊόν, εισόδημα και ποιότητα ζωής. Επιπλέον, οι αέναντες συζητήσεις, σε συνδυασμό με την αιρεσιμότητα, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε απώλεια και των δεδομένων χρηματοδοτήσεων ύδρευσης και άρδευσης στην περιοχή.</p> <p>Κλείνοντας, αναφέρθηκε στην ανάγκη καθορισμού (χρονικά εντός της διαβούλευσης) του χρονοδιαγράμματος ωρίμανσης μελετών και έργων και η χρηματοδότησή τους, η οποία πρέπει να έχει σημαντικό εθνικό σκέλος.</p>
3	Περιφερειάρχης Θεσσαλίας	<p>Ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας αφού καλωσόρισε τον Αν. Υπουργό Περιβάλλοντος και τον Ειδικό Γραμματέα Υδάτων, τον οποίο μέμφθηκε για τον βαθμό συνεργασίας του έως την ημέρα εκείνη, απευθύνθηκε προς τον Δ/ντή της Δ/σης Υδάτων, κατηγορώντας τον για εκχώρηση του δικαιώματος εκπόνησης της συγκεκριμένης μελέτης στο Υπουργείο και για το γεγονός ότι δεν είχε κάνει την Περιφερειακή Επιτροπή Υδάτων. Στη συνέχεια απευθύνθηκε προς την μελετητική ομάδα, λέγοντας ότι άλλαξε κατ' εντολή την μελέτη, ώστε να μην διοχετευθούν από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία 250.000.000 κ.μ. ύδατος. Συνέχισε ο κος Περιφερειάρχης λέγοντας ότι σύμφωνα με το προηγούμενο Σχέδιο, η μεταφορά αυτής της ποσότητας ύδατος προς την Θεσσαλία όποτε υπήρχε ανάγκη δεν θα δημιουργούσε πρόβλημα. Συνεχίζοντας, είπε ότι η ματαίωση της μεταφοράς των υδάτων από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία δίχως καν να τεθεί σε διαβούλευση, έγινε για να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ποσότητες των υδάτων του Αχελώου μακροπρόθεσμα από την Αθήνα. Δήλωσε ότι δεν πρόκειται να δεχτεί ποτέ το Σχέδιο και αμφισβήτησε τα ποσά των χρηματοδοτήσεων. Επέρριψε ευθύνες στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση διότι δεν ζήτησε τη συνεργασία της Περιφέρειας κατά τη διαβούλευση. Επίσης, αμφισβήτησε τη σημασία και επιτυχία της Ημερίδας Διαβούλευσης, λέγοντας ότι λείπουν πάρα πολλοί από τους Φορείς που προσκλήθηκαν. Απευθυνόμενος προς τη Μελετητική Ομάδα,</p>

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
		<p>ζήτησε να εξηγήσουν πως προκύπτει το χρηματοοικονομικό κόστος.</p> <p>Στη συνέχεια ανέφερε ένα πλήθος έργων τα οποία είναι δρομολογημένα και είτε κατασκευάζονται, είτε είναι μελετητικά ώριμα, καθώς επίσης και έργα τα οποία δεν έχουν ωριμάσει ακόμα μελετητικά. Συνεχίζοντας ανέφερε ότι ουσιαστικά η Αναθεώρηση του Σχεδίου προτείνει τα ήδη δρομολογημένα έργα χωρίς την μεταφορά υδάτων του Αχελώου και στη θέση του νέα έργα το κόστος κατασκευής των οποίων υπερτριπλάσιο όλων των διαθέσιμων πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.</p> <p>Ανέφερε ότι υπάρχουν ελλείψεις τόσο στην παρουσίαση των πιέσεων που οφείλονται στη γεωργία όσο και σε αυτή των μέτρων που σχετίζονται με τη γεωργία, καθώς και σχετικά με το χρονοδιάγραμμά τους εφαρμογής τους. Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί αν τα μέτρα αυτά είναι επαρκή για να μειωθούν οι πιέσεις αντλήσεων από τη γεωργία σε επαρκή βαθμό ιδίως έχοντας υπόψη ότι δεν εντοπίστηκε καμία ένδειξη για την αυξανόμενη εξοικονόμηση νερού για κάθε μέτρο.</p> <p>Κλείνοντας, είπε ότι πρέπει να γίνουν μεγαλύτερες προσπάθειες προκειμένου να εξασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και τα σχόλια θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με πιο διαφανή τρόπο. Επανέλαβε ότι η μεταφορά υδάτων του Αχελώου είναι άμεσα εφαρμόσιμη και πως εάν σχεδιάζεται η μεταφορά των υδάτων του Αχελώου για την ύδρευση της Αθήνας, πρέπει να γνωστοποιηθεί ώστε να παύσει αυτή η διαμάχη γύρω από το θέμα.</p> <p><i>Στο σημείο αυτό παρενέβη ο κος Παπαγρηγορίου εκ μέρους των μελετητών και ανέφερε ότι οι «μελέτες υπόκεινται σε ένα πλαίσιο που ορίζει ο εργοδότης. Οδηγήθηκαν προς μια κατεύθυνση με βάση τις προδιαγραφές και τις υποδείξεις που τους δόθηκαν. Συγκεντρώθηκαν τα καλύτερα δυνατά στοιχεία και τα όλα τα νούμερα πιστοποιούνται». Επίσης παρενέβη ο κος Γκανούλης και ανέφερε ότι «Προτεραιότητα είναι να δοθούν λύσεις εντός ΥΔ Θεσσαλίας, το σενάριο της εκτροπής του Αχελώου υπήρχε από τα πρώτα σχέδια όμως δεν έχει προχωρήσει».</i></p>
4	Πρόεδρος ΠΕΔ Θεσσαλίας	<p>Ξεκινώντας την ομιλία του ο Πρόεδρος της ΠΕΔ, είπε πως εάν είχε προηγηθεί της Ημερίδας Διαβούλευσης μία Τεχνική Σύσκεψη, θα είχαν αποφευχθεί οι εντάσεις που προηγήθηκαν. Επισήμανε ότι μόνο 5 από τα 13 συνολικά ανηρτημένα στο site του Υπουργείου αρχεία άνοιξαν και ότι δεν υπήρξε έγκαιρη ενημέρωση, δεν εστάλη πρόσκληση στην ΠΕΔ και στο ΤΕΕ Θεσσαλίας αλλά και σε κάποιους Δήμους. Είπε πως τα κείμενα της μελέτης αποτελούν επιστημονικά κείμενα χωρίς να επιδέχονται υποδείξεις κάτι που δεν έγινε στην προκειμένη περίπτωση, καθώς το αναγνώρισε ο μελετητής ότι η ομάδα καθοδηγήθηκε από τον εργοδότη. Συνεχίζοντας είπε πως πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μερικής μεταφοράς νερού από τον Αχελώο και να μην απορρίπτεται οποιοδήποτε σενάριο έχει να κάνει με τον Αχελώο. Πρέπει να υπάρχει οικολογική ισορροπία με τους στρατηγικούς στόχους του σχεδίου και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα.</p> <p>Αναφερόμενος στη χρηματοδότηση των έργων, επεσήμανε ότι δεν υπάρχουν χρηματοδοτικά μέσα. Σύμφωνα με εκτίμηση των συνεργατών του Προέδρου της ΠΕΔ, το κόστος υλοποίησης για τα έργα κατάντη της λεκάνης του Αχελώου είναι 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ τα έργα μεταφοράς ύδατος από τον Αχελώο προς την Θεσσαλία εκτιμάται ότι θα στοιχίσουν πολύ λιγότερο. Δεδομένου ότι η κατασκευή των έργων του φράγματος Συκιάς και της σήραγγας ταμειυτήρα Συκιάς – Πευκόφυτου έχει προχωρήσει σε πολύ μεγάλο ποσοστό (65% και 85% αντίστοιχα),</p>

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
		πρέπει να ολοκληρωθούν καθώς επίσης να προχωρήσει και η ΑΕΠΟ του έργου της Μεσοχώρας. Κλείνοντας, για την εξεύρεση χρηματοδοτήσεων πρότεινε τη δημιουργία ενός Πράσινου Ταμείου Νερού.
5	Δήμαρχος Λάρισας	<p>Ο Δήμαρχος Λάρισας ανταποκρινόμενος όπως είπε στην Πρόσκληση- πρόκληση του Περιφερειάρχη ότι όλοι οι Δήμαρχοι πρέπει να πάρουν θέση, ανέφερε ότι ο λόγος της πτώσης του υδροφορέα είναι οι 33.000 γεωτρήσεις, ο μη ορθολογικός τρόπος άρδευσης, η έλλειψη έργων υποδομής, η μη λήψη κανενός μέτρου, ειδικά όσον αφορά στα υδρόμετρα (δεν έχουν καθοριστεί όρια).</p> <p>Στο παρελθόν, οι άνθρωποι που υποστήριξαν την εκτροπή του Αχελώου τώρα υποστηρίζουν τη μεταφορά και αναρωτήθηκε μήπως πρέπει να γίνουν βήματα προς μια νέα διαχείριση. Προς τούτο επεσήμανε ότι το έργο της αποξήρανσης της λίμνης Κάρλας δεν οδήγησε ουσιαστικά πουθενά παρά μόνον έχει επιφέρει οικολογική καταστροφή.</p> <p>Κλείνοντας ο Δήμαρχος Λάρισας, είπε ότι πρέπει για τα έργα άρδευσης να εξαντληθούν όλα τα επιστημονικά δεδομένα και για τα έργα ύδρευσης να εξεταστούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεγάλων έργων . Χρειάζονται έργα υποδομών και δεσμεύσεις.</p>
6	Δήμαρχος Ελασσόνας	<p>Ο Δήμαρχος Ελασσόνας ανέφερε ότι θα έπρεπε να είχαν προηγηθεί της Ημερίδας Διαβούλευσης συζητήσεις μεταξύ των Δήμων και των μελετητών σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε κάθε Δήμο. Όλοι οι Δήμοι δεν έχουν τα ίδια προβλήματα. Για παράδειγμα ανέφερε το προαναφερθέν από τον κο Περιφερειάρχη ότι δεν πρόκειται να γίνει το φράγμα του Αγιονερίου, το οποίο όμως αποτελεί κύριο και καίριο έργο, διότι θα μπορεί να παρέχει ύδρευση και άρδευση σε περισσότερα από 15 χωριά. Επίσης ανέφερε ότι υπάρχουν προβλήματα καταλληλότητας των νερών ύδρευσης.</p> <p>Κλείνοντας, είπε ότι πρέπει να οριστεί ένα πλαίσιο συζήτησης έτσι ώστε όλοι οι Δήμοι να είναι έτοιμοι να καταθέσουν τις προτάσεις τους.</p>
7	Δήμαρχος Αγιάς	<p>Ο Δήμαρχος Αγιάς στην έναρξη της ομιλίας του ευχαρίστησε τον κο Υπουργό για τη συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος στο θέμα των δασικών χαρτών. Στη συνέχεια ανέφερε ότι θα πρέπει να υπάρξει μια διερεύνηση όλων των δυνατοτήτων και τελικώς, ότι θα πρέπει να επιλεγεί η λύση η οποία θα είναι και εφαρμόσιμη. Κλείνοντας αναφέρθηκε στην σπουδαιότητα των έργων ορεινής υδρονομίας, τα οποία είναι πάρα πολύ χαμηλού κόστους, βοηθούν στον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα και να συνδράμουν έτσι στην εξασφάλιση των απαιτούμενων ποσοτήτων ύδατος τόσο για ύδρευση όσο και για άρδευση.</p>
8	Αντιδήμαρχος Τυρνάβου (Τεχνικών Υπηρεσιών)	<p>Ο Αντιδήμαρχος Τυρνάβου ξεκινώντας την τοποθέτησή του ανέφερε ότι το δίλημμα του έργου του Αχελώου υπάρχει ήδη εδώ και 30 χρόνια και έχουν ξοδευτεί πολλά χρήματα, τα οποία δεν μπορεί να απαξιωθούν. Συνεπώς πρέπει να εξεταστεί τι θα γίνει με τα φράγματα της Μεσοχώρας και της Συκιάς.</p> <p>Τόνισε ότι το μεγάλο ζήτημα πριν από την επίλυση του ισοζυγίου είναι να δούμε τι συμβαίνει με την κατανάλωση της άρδευσης. Για το λόγο αυτό πρέπει να ληφθεί μία απόφαση υπογειοποίησης ενός δικτύου άρδευσης που πρέπει να διαχειρίζεται με ορθολογικό τρόπο. Επίσης βάζει ως προτεραιότητα την ολοκλήρωση των έργων ταμίευσης, τα οποία επίσης παρουσιάζουν κάποια προβλήματα. Εν συνεχεία αναφέρθηκε στα έργα ταμίευσης υδάτων στην περιοχή του Τυρνάβου, όπου η βόρεια πλευρά του Πηνηιού είναι υδρολογικά εντελώς διαφορετική από τη νότια. Ο σχεδιασμός</p>

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
9	Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	<p>ανάτη δύο φραγμάτων ταμίευσης θα επιφέρουν σημαντική αλλοίωση του νερού στην πεδιάδα του Τυρνάβου. Κλείνοντας προτείνει να απαλλαγούν πλέον όλοι από το δίλημμα της μεταφοράς ή όχι των υδάτων του Αχελώου και να λυθεί το βασικότερο ζήτημα που είναι η διαχείριση του νερού και το σύστημα διαχείρισης του αυτού.</p> <p><u>Δευτερολογία Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας</u></p> <p>Στη δευτερολογία του ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας είπε πως την επόμενη μέρα θα δοθεί στη δημοσιότητα η λίστα των προσκεκλημένων στην Ημερίδα και θα χρεωθεί ευθύνη για την μη παρουσία κάποιων φορέων, σε αυτόν που πραγματικά θα τη φέρει.</p> <p>Για το θέμα της λεγόμενης δυσλειτουργίας της ιστοσελίδας της ΕΓΥ, είπε πως στο διάλειμμα η ομάδα μελέτης θα δείξει στα στελέχη που ενδιαφέρονται πώς μπαίνουν στα αρχεία και να τα ανοίξει μπροστά τους.</p> <p>Όσον αφορά στο έργο του Αχελώου, αναφέρει ότι δίνεται μια άλλη επιλογή, η οποία βάζει διλήμματα διαχωρισμού, αλλά είναι υλοποιήσιμη (οικολογικά, ευρωπαϊκά, υδρολογικά και οικονομικά κριτήρια).</p> <p>Το έργο του Αχελώου μπορεί να είναι πιθανά και τεχνικά εφικτό, όμως θα δημιουργούσε αντιθέσεις με άλλες περιοχές της Ελλάδας, θα άνοιγε συζήτηση με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, που θα έβαζε ζητήματα στο Συμβούλιο της Επικρατείας γιατί και το τελευταίο σχέδιο, κι αυτό είναι στο Συμβούλιο της Επικρατείας.</p> <p>Σε αντίθεση με την επιλογή μη εκτροπής του Αχελώου δημιουργεί εργασία με έργα τοπικά υποδομής τα οποία έχουν και γεωγραφική κατανομή έτσι ώστε να είναι συμφέρουσα για όλη τη Θεσσαλία. Για να βρει λύση και το Αγιονέρι και ο Τύρναβος.</p> <p>Υπήρχε εναλλακτικό σενάριο το οποίο δεν είναι το προτεινόμενο. Επίσης δεν μπαίνει σε σύγκριση η μεταφορά νερού για ύδρευση με τη μεταφορά νερού για άρδευση. Η μεταφορά νερού μεταξύ λεκανών επιτρέπεται για ύδρευση ως υπηρεσίας κοινής ωφέλειας και ως πρόσβαση στο νερό της ζωής, δεν ισχύει αυτό για υδροδοτικά και άρδευση. Η λύση αυτή είναι προς όφελος του τόπου και στα πλαίσια της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Η λύση είναι να βρεθεί ένα εθνικό σκέλος χρηματοδότησης για να γίνει κάτι προς όφελος της Θεσσαλίας.</p> <p>Το έργο του Αχελώου δεν προχώρησε εδώ και τόσα χρόνια και δεν πρόκειται να προστεθεί ως σενάριο στο νέο Σχέδιο.</p> <p>Πρέπει να ωριμάσουν τα έργα των λιμνοδεξαμενών και να δούμε πού πάνε και τι απαλλοτριώσεις έχουν.</p> <p>Δεν υπάρχει αντίθεση σε επίπεδο θεσμικό ούτε υποτίμηση κανενός φορέα. Θεωρεί ότι είναι άδικη η κριτική για την εκτίμηση χρηματοοικονομικού κόστους.</p> <p>Πρέπει η αυτοδιοίκηση να βοηθήσει -εννώ και οι δύο βαθμοί- να πιέσει, να διεκδικήσει των ωρίμανση αυτών των μελετών και την ουσιαστική αξιοποίηση των έργων. Είναι σε αρμονία και ασφαλής η πρόταση αυτή με την Οδηγία 2000/60.</p> <p>Η υπεραξία του αγροτικού προϊόντος έχει να κάνει με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, με τα συστήματα άρδευσης, και με την υπεδάφια ή άρδευση με κανόνες που έχουν να κάνουν με την ανάκτηση κόστους, έχει να κάνει και με ανταγωνιστικότητα στη μεταποίηση και στον εξαγωγικό μηχανισμό και πρέπει να βρεθούν εργαλεία και κρατικά να βγάλουμε τις ομάδες αγροτών έξω από τα όρια της Θεσσαλίας.</p> <p>Τα έργα με τις λεκάνες δεν προχωρούν. Κι αφού είναι προτεραιότητα τα έργα της λεκάνης, πολύ περισσότερο τα</p>

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
		<p>δρομολογημένα. Αν υπάρχουν λοιπόν κωλύματα και προβλήματα πρέπει να μπου σε ένα πιο ισχυρό προγραμματισμό και αυτό προτείνει να μπου στο αναπτυξιακό της Θεσσαλίας.</p> <p>Πιστεύει ότι με την ΑΕΠΟ της Μεσοχώρας απέδειξαν στη Θεσσαλία ότι δεν υπάρχουν αγκυλώσεις και υπάρχουν λύσεις.</p> <p>Αυτό που επιθυμεί είναι να γίνει ουσιαστική διαβούλευση. Επισημαίνει ότι ζητήθηκε από τους μελετητές να σχεδιάσουν κάτι το οποίο να μην κινδυνεύει (ούτε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ούτε από το Συμβούλιο της Επικρατείας, ούτε από τη 2000/60, ούτε από διαθέσιμους πόρους, ούτε από αδειοδοτήσεις και να ικανοποιεί τον αγρότη και την παραγωγή της Λάρισας).</p> <p>Ζήτησαν να υλοποιηθεί ένα σχέδιο το οποίο να είναι εφαρμοστέο σε όλες τις συνθήκες. Έχει κόστος, αλλά όχι για τη Θεσσαλία</p>

Πίνακας 3-2 Ερωτήσεις επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στη Λάρισα στις 26/09/2017

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
1	Ιδιώτης	Συνταξιούχος Πολιτικός Μηχανικός	<ol style="list-style-type: none"> Όσον αφορά στην υλοποίηση των έργων των φραγμάτων της Θεσσαλίας εάν έχει εξεταστεί η δυνατότητα υλοποίησης των έργων που προτείνονται ως δρομολογημένα και ως πρόσθετα Εάν έχει εξεταστεί η υλοποίηση του έργου του Αγιονερίου. Εάν έχουν λάβει υπόψιν τους οι μελετητές τα προβλήματα των φραγμάτων που προτείνονται ως πρόσθετα έργα. Υπάρχουν παράγοντες που αποκλείουν την κατασκευή ορισμένων φραγμάτων. Υπάρχουν ελλιπή υδρολογικά στοιχεία και πλασματικά στοιχεία σε σχέση με τα φράγματα. Δεν υπάρχουν αντικειμενικές μετρήσεις της επιφανειακής απορροής. Για το φράγμα στο Νεοχωρίτη έχουν χρησιμοποιηθεί στοιχεία από τη Λάρισα. Για το φράγμα της Πύλης υπάρχει δυσχέρεια στεγάνωσης και θέματα σταθεροποίησης δεξιού πρानούς και θέματα δαπάνης των απαλλοτριώσεων. Για το φράγα του Νεοχωρίτη υπάρχει εμπλοκή παραγόντων για την υλοποίηση. Ανέφερε κάποιους λόγους που αποκλείουν την κατασκευή του φράγματος Αγιονερίου όπως είναι η ρύπανση του ταμειυτήρα και η χρήση του νερού προβλέπεται στη μελέτη να γίνει με άντληση, η έκταση όμως η οποία πρόκειται να 	<ol style="list-style-type: none"> Επισημάνθηκε ότι δεν υπάρχει κάποια επίσημη ενημέρωση σχετικά με την μη κατασκευή του φράγματος του Αγιονερίου, καθώς επίσης και ότι δεν αποτελεί αντικείμενο των μελετητών του σχεδίου να λάβουν μια τέτοιου είδους απόφαση, όπως επίσης και να μην το συμπεριλάβουν στην αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ. Επίσημως δεν έχει τοποθετηθεί κανένας αρμόδιος φορέας επί του θέματος της μη ολοκλήρωσης του εν λόγω φράγματος. Επαναλήφθηκε το γεγονός ότι δεν αποτελεί ευθύνη των μελετητών και δεν δύναται οι τελευταίοι να πάρουν την απόφαση για την μη υλοποίηση έργων (στην προκειμένη περίπτωση φραγμάτων). Αναφέρθηκε ξανά ότι δεν υπήρξε καμία επίσημη δήλωση ούτε από τοπικούς αρμόδιους φορείς, ούτε από κεντρικές υπηρεσίες των αρμόδιων υπουργείων, όπως το ΥΠΑΑΤ, το οποίο ίσως έχει και την ευθύνη για την υλοποίηση ορισμένων φραγμάτων, ότι σταματά η υλοποίηση των εν λόγω έργων. <p>Επισημάνθηκε ότι οι μελετητές του Σχεδίου δεν μπορούν ούτε να προγραμματίσουν έργα προς χρηματοδότηση, ούτε έχουν την ευθύνη για την υλοποίησή τους, ούτε μπορούν να λύσουν τα διοικητικά ή/και τεχνικά προβλήματα που παρουσιάζουν τα</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>υδρευτεί είναι 5,5 χιλιόμετρα μακριά από εκεί. Η κατασκευή φραγμάτων στον Τιταρήσιο ενδεχόμενα να έχει επιπτώσεις στην δίοδο του Τιταρήσιου στην περιοχή του Τυρνάβου. Γενικά οι μελετητές δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους.</p>	<p>έργα (φράγματα) που αναφέρονται. Εάν για παράδειγμα στο φράγμα του Αγιονερίου ξοδεύτηκε ο προϋπολογισμός, υπήρχε λανθασμένη μελέτη και έφυγε ο εργολάβος, αποτελούν θέματα που δεν άπτονται των μελετητών της παρούσας αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ. Τα περισσότερα δε φράγματα υπήρχαν στον κατάλογο των δρομολογημένων έργων από το προηγούμενο εγκεκριμένο διαχειριστικό και κανείς από τους αρμόδιους φορείς δεν εξέφρασε επίσημη άποψη για την συμπερίληψή τους στο προς αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ. Τέλος αναφέρθηκε ότι δεν αποτελεί πρόβλημα των μελετητών το γεγονός ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία μετρήσεων. Δηλαδή δεν είναι δυνατόν μέσα σε μια μελέτη που διαρκεί 6 - 8 μήνες να μετρήσει κανείς παροχές που θέλουν χρονοσειρές. Επομένως ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζει κανείς το θέμα είναι υδρολογικός, που είναι ένας δόκιμος τρόπος. Πλειάδα έργων έχουν γίνει με τον τρόπο αυτό τόσο στη χώρα μας, όσο και διεθνώς. Συνεπώς δεν είναι θέσφατο ότι αν δεν έχει κανείς για παράδειγμα παροχές 30 ετών δεν μπορείς να κάνεις ένα έργο.</p>
2	Εταιρεία Περιβαλλοντικών Μελετών Θεσσαλίας	Μέλος συμβουλίου	<p>Δεν φτάνει οι μελετητές εφόσον χρησιμοποιούν ήδη υφιστάμενα στοιχεία. Στην πολιτική επιχειρηματολογία του Υπουργού έχει εξεταστεί η νομική ασφάλεια των έργων της Συκιάς για τη μεταφορά νερού από τον Αχελώο, είναι μια έννοια η οποία συμπεριλαμβάνεται στην Οδηγία; Είναι κατεύθυνση της Οδηγίας στην Ειδική Γραμματεία και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι είναι αυτό ένα κριτήριο το οποίο μπορεί να συνυπολογίζεται για την επιλογή των σεναρίων για να λύσουμε κάποια προβλήματα σε μια λεκάνη απορροής ή σε ένα υδατικό διαμέρισμα; Γιατί προτείνατε το έργο του Αχελώου στην προηγούμενη μελέτη εφόσον δεν ήταν ασφαλές νομικά.</p>	<p>3. - Η νομική ασφάλεια για την υλοποίηση ενός έργου αποτελεί μια σημαντική παράμετρο, η οποία θα πρέπει εκ των προτέρων να εξετάζεται. Αναφορικά τώρα με την περίπτωση της Συκιάς, όπως αναπτύχθηκε από τον Υπουργό και τον Ειδικό Γραμματέα, και την αλλαγή ως προς την αντιμετώπιση του θέματος στο παρόν ΣΔΛΑΠ σημειώθηκε ότι έχει βάση εάν αναλογισθεί κάποιος το γεγονός ότι τα τελευταία 25 χρόνια βρισκόμαστε στα δικαστήρια με το συγκεκριμένο έργο και ότι μέχρι σήμερα έχει ακυρωθεί περί τις 6 φορές από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σημειώθηκε επίσης ότι ο λόγος που το έργο της Συκιάς είχε προταθεί στο προηγούμενο Σχέδιο είναι ότι τότε είχε εκτιμηθεί ότι το έργο ήταν νομικά ασφαλές δεδομένου ότι υπήρχε η εντύπωση τόσο από την εκδίκαση του θέματος στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όσο και από τα προδικαστικά ερωτήματα που είχε θέσει το</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>Συμβούλιο της Επικρατείας, ότι θα υπήρχε απεμπλοκή. Εντούτοις κάτι τέτοιο στην πράξη αποδείχθηκε ότι δεν ισχύει και εκ νέου υπήρξε προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας.</p> <p>Τέλος, υπήρξε παρέμβαση/απάντηση επί του θέματος από τον Γενικό Γραμματέα όπου αναφέρθηκαν τα εξής: «<i>Το πρόβλημα της Θεσσαλίας δεν είναι νομικό. Ούτε ο Υπουργός ούτε εγώ χρησιμοποιήσαμε τη νομική ασφάλεια ή την ασφάλεια νόμου σαν βασικό επιχείρημα για την πρόκριση κάποιας λύσης. Δεν θα περιμένουμε από κάποιο Δικαστήριο να μας πει ποια είναι η καλύτερη λύση για τη Θεσσαλία. Το Δικαστήριο κοιτάζει ορισμένες περιπτώσεις ας πούμε που είναι σύννομες, δεν μπαίνει στην ουσία. Επομένως το βασικό θέμα και ζήτημα είναι ποια είναι η βιώσιμη λύση για τη Θεσσαλία. Είναι η μεταφορά νερού από τον Αχελώο βιώσιμη λύση, όταν συνεχίζουμε να κατασπαταλούμε τους πόρους της λεκάνης απορροής; Και είναι λύση η οποία μπορεί να δώσει απάντηση σε όλα τα προβλήματα στα Φάρσαλα και στον Τύρναβο κα παντού; Όχι! Πρέπει λοιπόν να πούμε τα πράγματα στην πραγματικότητα τους, και να τα αντιμετωπίσουμε με τρόπο τέτοιο που να έχουμε αειφορία και λύση μακροπρόθεσμη.</i>»</p>
3	Δήμος Αγιάς	Προϊστάμενος Περ/ντος Δήμου Αγιάς	<p>Όσον αφορά στις γεωτρήσεις για αγροτική χρήση αυτές που δεν έχουν καθαρό νερό μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άρδευση; Θα μπορούν να ανορυχθούν νέες γεωτρήσεις. Το 450m³/ στρ. πως προέκυψε; Για τη Λάρισα μόνο 400m³/ στρ. δεν επαρκούν. Σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία δεν επιτρέπονται έργα άρδευσης σε περιοχές Natura, πρέπει να γίνει γνωμοδότηση από το Υπουργείο. Δίνουν άδεια οι Δήμοι οι συνεταιρισμοί και το δασαρχείο για εντός περιοχών Natura;</p>	<p>Στο προηγούμενο ΣΔΛΑΠ υπήρχε ένα μέτρο που έλεγε για απαγόρευση εκτέλεσης γεωτρήσεων στα συστήματα που είναι σε κακή κατάσταση, τόσο ποιοτική όσο και ποσοτική. Στην παρούσα 1η αναθεώρηση το μέτρο αυτό δεν υπάρχει. Αντιθέτως έχει ενσωματωθεί ένα μέτρο που αναφέρεται σε προϋποθέσεις κατασκευής νέων γεωτρήσεων ακόμη και σε συστήματα με κακή κατάσταση.</p> <p>Αναφορικά με τα 450m³, αυτά είναι μια στόχευση ώστε να διαμορφωθεί συνολικά σε όλο το ΥΔ αυτή η κατανάλωση. Η τιμή των 450 m³ αποτελεί ένα μέσο όρο, που προέρχεται από ένα εύρος τιμών. Αναφέρθηκε επίσης ότι η τιμή δεν επιλέχθηκε τυχαία, αλλά στηρίχτηκε σε στοιχεία (δηλωθείσες καλλιέργειες με ποσότητες ανά δήμο) τα οποία αναφέρονταν στα αναλυτικά τεύχη τεκμηρίωσης και στα παραρτήματα του πρώτου ΣΔΛΑΠ.</p> <p>Δηλαδή τα 450 m³/στρ είναι σαφές ότι είναι ένας μέσος όρος κατανάλωσης, ένας μέσος όρος τυπικού στρέμματος. Η τιμή δε</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>αυτή επηρεάζεται προφανώς και από την περιοχή στην οποία βρίσκεσαι, από τα χαρακτηριστικά της και από το είδος της καλλιέργειας. Στον αντίποδα δεν μπορεί κάποιος να χρησιμοποιεί ως τιμές defacto εκείνες που έχουν δηλωθεί από δήμους ή από κοινότητες (όπως αυτά καταγράφονται σε παραρτήματα του προηγούμενου σχεδίου διαχείρισης) διότι αυτά είτε μπορεί να μην είναι ακριβή, είτε μπορεί να εκφράζουν ελλειμματική άρδευση.</p> <p>Αναφέρθηκε ότι στην παρούσα αναθεώρηση προτείνονται μέτρα που αφορούν στην εκ νέου μελέτη της επαρκούς άρδευσης ανά καλλιέργεια, προσδοκώντας μια επικαιροποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, με σκοπό την αντιμετώπιση του όποιου ελλείμματος των 450m³/στρ. Σημειώθηκε όμως ότι το τελευταίο αποτελεί αρμοδιότητα του ΥΠΑΑΤ. Επειδή δε πολλά μέτρα είναι θεσμικού χαρακτήρα απαραίτητη προϋπόθεση είναι η καλύτερη συνεργασία μεταξύ των συναρμόδιων υπηρεσιών.</p> <p>Ασχέτως δε του πως βγαίνουν οι άδειες χρήσης νερού, η παρούσα μελέτη είναι στρατηγική, δηλαδή ορίζει μια τιμή – στόχος ως μέσο όρο. Το πώς αυτό θα μετατραπεί ως εργαλείο αδειοδότησης, αποτελεί ένα άλλο θέμα.</p> <p>Τέλος, σημειώθηκε ότι στο προτεινόμενο σχέδιο προβλέπεται σχετικό βασικό μέτρο το οποίο ονομάζεται «καθορισμός ανώτατων και κατώτερων ορίων ποιοτικών αναγκών καλλιεργειών για τις αγροτικές υδροληψίες».</p>
4	Εταιρεία Περιβαλλοντικών Μελετών Θεσσαλίας	Μέλος συμβουλίου	<p>Στα πλαίσια της διαβούλευσης κενά και ασάφειες βρίσκω στον πολιτικό λόγο της ημέρας και όχι τον επιστημονικό.</p> <p>Γιατί πριν από 4 χρόνια υπεγράφη η εκτροπή του Αχελώου, ενώ τώρα απαξιώνεται το έργο αυτό; Όταν μιλάμε για υποβαθμισμένο υδροφόρο ορίζοντα, για κακό οικολογικό δυναμικό, για την κλιματική αλλαγή. Η οποία (κλιματική αλλαγή) αναφέρεται στη μελέτη αλλά δεν καταλαβαίνω κατά πόσο έχει συμπεριληφθεί όταν η Ελλάδα κινδυνεύει κατά το 35% του χερσαίου τμήματος με ερημοποίηση και σίγουρα θα υπάρχει μειωμένη προσφορά σε αρδευτικό νερό. Γιατί όλο αυτό όταν έχουμε αρνητικό ισοζύγιο.</p> <p>Στα πλαίσια της Οδηγίας προωθείται η αειφόρος και</p>	-

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			ολοκληρωμένη διαχείριση προκειμένου να έχουμε το καλύτερο οικολογικό δυναμικό. Βρισκόμαστε στη Θεσσαλία την καρδιά της πρωτογενούς παραγωγής και μιλάμε για καταρράκωση των καταναλώσεων.	
5	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας Δ/νση Υδάτων	Προιστάμενος Τμήματος	Μιλήσατε για 2,5 εκατ. στρέμματα αρδευόμενων εκτάσεων. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά εκείνα για κάθε έκταση τα οποία καθορίζουν ότι είναι εντός των 2,5 εκατ. στρεμμάτων και δεν μπορούν να αδειοδοτηθούν; Δεν υπάρχει ο όρος διωλισμένο ύδωρ.	Αναφέρθηκε ότι τα στοιχεία εκείνα στην 1η αναθεώρηση που αναφέρονται σε αρδευθέντα στρέμματα 2.400.000, με τα αρδευόμενα να είναι 2,5-2.600.000, αφορούν στατιστικά στοιχεία των ετήσιων δελτίων του Υπουργείου Γεωργίας, τα επίσημα και ανακοινώσιμα, που είναι του 2013. Αυτά προσδιορίζουν ότι το 2013 αρδεύθηκαν 2.400.000 εκ. στρ.. αυτό σημαίνει ότι τα αρδευόμενα μπορεί να είναι παραπάνω, δεδομένου ότι τα αρδευθέντα είναι υποσύνολο των αρδευόμενων. Επειδή δε ήταν ένα θέμα που απασχόλησε ιδιαίτερα τους μελετητές ζητήθηκε από το ΥΠΑΑΤ μια χρονοσειρά 10ετίας σχετικά με το ποιες εκτάσεις έχουν αρδευτεί κάθε χρόνο. Τα στατιστικά στοιχεία της 10ετίας που ζητήθηκαν δείχνουν λοιπόν ότι υπάρχει μια διακύμανση στα προαναφερόμενα όρια. Στην πράξη θα πρέπει να γίνει κάποια καταγραφή των αρδευόμενων εκτάσεων, ενός είδους «κτηματολόγιο». Τέλος, αναφέρθηκε ότι σήμερα υπάρχει η δυνατότητα να αρδευτούν και άλλες εκτάσεις πέραν των 2,5 εκ. στ αρκεί να μη ξεπερασθεί το μέγιστο ετήσιο ως προς τον όγκου του νερού. Η πρακτική αυτή είναι πιο ευέλικτη για τους αγρότες.
6	-	Ιδιώτης Χημικός Μηχανικός	Πως βγαίνει μια άδεια νερού (στη βιομηχανία και στο αδιύλιστο νερό). Γνωμοδοτεί η ΔΕΥΑ ή υπάρχει αλλαγή του πλαισίου. Μπορεί κανείς να προχωρήσει σε γεώτρηση χωρίς άδεια γνωμοδότηση από τη ΔΕΥΑ; Ο Πηνιός είναι ευαίσθητος αποδέκτης στο σχέδιο. Πως θα βρεθούν τα χρήματα για έργα τριτοβάθμιας επεξεργασίας από τις βιομηχανίες. Έχει υπολογιστεί το κατασκευαστικό και λειτουργικό κόστος. Θα υπάρξουν χρηματοδοτήσεις; Θα γίνει καθορισμός των ζωνών ανάμιξης;	Σημειώθηκε ότι το θέμα που άπτεται της άδεια χρήσης νερού αναφορικά με τις βιομηχανίες και το αδιύλιστο νερό, δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας 1ης Αναθεώρησης αλλά είναι ένα γενικότερο θέμα αδειοδότησης και υφιστάμενης νομοθεσίας πέραν των αρμοδιοτήτων ενός ΣΔΛΑΠ. Αναφορικά με την εξεύρεση τρόπων χρηματοδότησης αναφέρθηκε ότι θα μπορούσαν να τροποποιηθούν τα επιχειρησιακά προγράμματα ή τα περιφερειακά προγράμματα ώστε να μπορούν να εξυπηρετήσουν τέτοιες αναβαθμίσεις εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων ή βιομηχανιών. Αναφορικά με τις ζώνες ανάμιξης αναφέρθηκε ότι δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα τίποτα. Λόγω δεν των προθεσμιών της Ευρωπαϊκής

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				Ένωσης για την εκπόνηση του σχεδίου, συμπύχθηκαν οι χρόνοι και δεν υπήρξε τελικά η δυνατότητα να υλοποιηθεί η δέσμευση αυτή.
7	-	Ιδιώτης Πολιτικός Μηχανικός	<p>Να ληφθούν υπόψιν τα έργα που εγκαταλείπονται όπως το έργο της Συκιάς αν μπορούν να αξιοποιηθούν ενεργειακά, γιατί έχουν ήδη σπαταληθεί χρήματα. Σπατάλη νερού δεν υπάρχει μόνο στη Θεσσαλία αλλά παρατηρείται κατασπατάληση νερού στην Αιτωλοακαρνανία (1 δις σπατάλη το χρόνο).</p> <p>Το σημερινό κόστος, η παρούσα αξία είναι της τάξης των 500 εκατομμυρίων. Δεύτερον αν τα έργα αυτά αξιοποιηθούν ενεργειακά θα αποδώσουν 600 γιγαβατώρες το χρόνο; Αυτά τα θέματα δεν θα έπρεπε να συνεκτιμηθούν οικονομικά;</p>	<p>Για την ενεργειακή αξιοποίηση έργων, όπως η Συκιά παρατηρήθηκε ότι επειδή υπάρχουν συναρμοδιότητες υπουργείων και της ΔΕΗ, θα πρέπει να υπάρξει σχετική συνεννόηση μεταξύ τους.</p> <p>Σημειώθηκε επίσης ότι σκοπός των σχεδίων διαχείρισης είναι να διαμορφώσουν σχέδια ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων, ούτως ώστε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες ύδατος με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.</p>
8	ΥΕΤΟΣ, μελετητική εταιρεία	Γεωλόγος	<p>Από ποια υπηρεσία προβλέπεται ότι θα γίνεται η έγκριση των υδρογεωλογικών μελετών και σε ποιο στάδιο; Ποια είναι η υπεύθυνη Υπηρεσία για γνωμοδότηση των υδρογεωλογικών μελετών.</p>	<p>Αρμόδια υπηρεσία είναι η Δ/ση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σε πιο περίπλοκες περιπτώσεις θα μπορεί να ζητείται επικουρικά η γνώμη τόσο της ΕΓΥ όσο και του ΙΓΜΕ.</p>
9	ΙΓΜΕ	Συνταξιούχος ΙΓΜΕ	<p>Πως προκύπτουν οι ζώνες προστασίας των σημείων δειγματοληψίας για τα υδρογεωλογικά στα ρηγματώδη. Ποιο ήταν το σκεπτικό ανάντη και εκατέρωθεν αυτών.</p> <p>Αλλά ανάντη και εκατέρωθεν τι ακριβώς εννοείτε; Κι αν όντως αυτά τα μέτρα ανάντη 400 και 200 προκύπτουν από κάποιες εκτιμήσεις οι αποστάσεις αυτές, προκύπτουν από κάποια συμπεράσματα υδρογεωλογικά;</p>	<p>Έχει αναρτηθεί από την ΕΓΥ ένα γενικό πλαίσιο προδιαγραφών για την σύνταξη υδρογεωλογικών μελετών, το οποίο αποτελεί ουσιαστικά μια εργαλειοθήκη που λέει τι απαιτείται και ο καθένας μπορεί να επιλέξει τι θα χρησιμοποιήσει τελικά.</p> <p>Ο ορισμός των ζωνών προστασίας, όπως αυτές είχαν ορισθεί στο προηγούμενο σχέδιο έγινε κατόπιν συνεννόησης και με το ΙΓΜΕ, το οποίο συμμετείχε κατά την σύνταξη του προηγούμενου σχεδίου διαχείρισης. Αναφορικά με το πώς ορίσθηκε το ανάντη, αυτό έγινε με υδρογεωλογικά κριτήρια, δηλαδή από πού γίνεται η τροφοδοσία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ειδικά εάν πρόκειται για προσχωματικούς υδροφορείς, τότε τέθηκε ως κριτήριο και το εκατέρωθεν αυτών. Οι ζώνες προστασίας έρχονται να περιορίζουν την απαγόρευση εντός αυτών και όχι στο σύνολο του υπόγειου συστήματος. Ο ορισμός αυτό βασίσθηκε επίσης και σε ένα κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έλεγε ότι στα συστήματα ορίζονται ζώνες προστασίας κι εκεί εφαρμόζονται τα μέτρα κι όχι στο σύνολο αυτών. Οπότε μ' αυτή τη λογική μήκε ο «καταρχήν» προσδιορισμός κάποιων ζωνών. Ανάλογα με την τρωτότητα. Η οριστικοποίηση όμως των ζωνών θα πρέπει να γίνει</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				κατά περίπτωση μετά από την εκπόνηση ειδικών μελετών για των ακριβή καθορισμό των ζωνών προστασίας.
10	-	Συνταξιούχος Πολιτικός Μηχανικός	Όσον αφορά στην ορθολογική διαχείριση των υδάτων αντικειμενικά για τη Θεσσαλία χρειάζονται 600 εκ. m ³ εκτροπής. Στο πρώτο Σχέδιο αναφέρονται 250 εκ. m ³ , ενώ στην πρώτη αναθεώρηση 0 m ³ . Ποια είναι η θέση των μελετητών για αυτή την κατάσταση πως το εξηγούν.	<p>Η βάση για όλα τα διαχειριστικά σχέδια είναι οι τρόποι υπολογισμού της προσφοράς και της ζήτησης. Αυτή η βάση, από πλευράς μελετητών, έγινε απολύτως αντικειμενικά με ό,τι στοιχεία λήφθηκαν τόσο στην παρούσα φάση, όσο και στο παρελθόν. Ο προσδιορισμός του ελλείμματος στο παρόν σχέδιο είναι 476.000.000 m³, στο προηγούμενο σχέδιο ήταν 465.000.000 m³. Και στο νόμο 3481 και στη μελέτη που τον συνόδευε είχε προσδιορισθεί έλλειμμα 600.000.000m³. τα νούμερα αυτά δεν διαφέρουν πολύ μεταξύ τους.</p> <p>Όσον αφορά τώρα στα εργαλεία, τον τρόπο δηλαδή με τον οποίο «κλείνει» κανείς έλλειμμα που βρίσκει, υπάρχει και ένα θέμα πολιτικής συναίνεσης. Στην παρούσα φάση δόθηκε στους μελετητές η κατεύθυνση να μην εξετασθεί η μεταφορά ύδατος από τον Αχελώο στη Θεσσαλία, και με αυτή την κατεύθυνση προχώρησε η υλοποίηση του παρόντος σχεδίου. Στο προηγούμενο διαχειριστικό δεν υπήρχε η έννοια της κατεύθυνσης. Υπήρχε η έννοια προς τους μελετητές «δείτε εναλλακτικές λύσεις και πείτε μας τι εισηγείστε».</p> <p>Το πώς λοιπόν θα λυθεί το έλλειμμα είναι μια απόφαση όχι μόνο μελετητική, είναι και πολιτική. Όπως δηλαδή συνέβη στην παρούσα φάση. Το ίδιο όπως ήταν και το 2006 και το 1993 ή το 1991 που είχε καθοριστεί ότι θα μεταφερθούν 1 δις 100 εκατομμύρια κυβικά από τον Αχελώο.</p>
11	ΠΕΔ	Μέλος επιτροπής της ΠΕΔ	Στο συμπληρωματικό πρόγραμμα μέτρων υπάρχει ένα έργο δομικών κατασκευών το οποίο μιλάει για ταμίευση 125.000.000 κυβικών στη ΛΑΠ του Πηνειού. Και μάλιστα στο ίδιο κείμενο μέσα αναφέρεται ότι χρειάζεται μελέτη. Υπάρχει κάποια αναγνωριστική έκθεση που να προσδιορίζει πόσα φράγματα και λιμνοδεξαμενές θα γίνουν, οι οποίες θα ταμιεύουν από 12.000.000 κυβικά η καθεμία για να μπορέσουμε να συγκεντρώσουμε αυτά τα 125; Σε ποιες θέσεις θα γίνουν και πόσο θα κοστίσουν; Το ποσό των 550.000.000 ευρώ βγήκε εντελώς εμπειρικά.	<p>Σε ό,τι αφορά τα έργα των ταμιευτήρων αυτό το οποίο διερευνήθηκε είναι κατά πόσο αυτό είναι εφικτό να γίνει. Το δε κόστος προσδιορίστηκε με βάση την εκτιμώμενη έκταση που θα καταληφθεί, δεδομένου ότι αφορά σε περιοχές που κατά κανόνα είναι γη υψηλής παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα το κόστος απαλλοτρίωσης να είναι μεγάλο.</p> <p>Οπωσδήποτε θα πρέπει να μελετηθεί σε επόμενη φάση ούτως ώστε να επιλεγούν με ακρίβεια οι κατάλληλες περιοχές για να υλοποιηθούν αυτά τα έργα ταμίευσης.</p>
12	ΠΕΔ	Γεωλόγος,	Διατυπώθηκε η παρατήρηση ότι στα συμπληρωματικά σχέδια	-

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
		Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Π.Ε.Δ. Θεσσαλίας	δράσης επειδή υπήρχε ένα έργο τεχνητού εμπλουτισμού για το καρστικό σύστημα του Τυρνάβου. Εκεί που υπάρχει πρόβλημα στο υπόγειο υδατικό σύστημα είναι στον κοκκώδη υδροφορέα στον κώνο του Τιταρήσιου κι όχι τόσο πολύ στο καρστικό σύστημα. Γιατί αν γίνει εμπλουτισμός στο καρστικό σύστημα τότε το μόνο που θα κατορθώσουμε είναι το μάτι Τυρνάβου που βγάζει μια συγκεκριμένη παροχή και εμποτίζει περίπου τα τελευταία χρόνια γύρω στα 60.000.000m ³ ετησίως, θα αυξήσουμε τη παροχή του. Εκείνο που χρειάζεται και πρέπει να το αλλάξουμε, να το τροποποιήσουμε είναι στον κοκκώδη υδροφορέα γιατί εκεί υπάρχει έλλειμμα το οποίο είναι περίπου 6.000.000 m ³ /έτος. Κι εκεί υπάρχει πτώση στάθμης τα τελευταία χρόνια γύρω στα 10m η πτώση στάθμης που είναι μία πιο πλούσια περιοχή μετά την Καλαμπάκα και την περιοχή του Τυρνάβου.	

Πίνακας 3-3 Παρεμβάσεις / Τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στο πέρας της ημερίδας στη Λάρισα στις 26/09/2017

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση/Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
1	Μέλος επιτροπής της ΠΕΔ	Μέλος επιτροπής της ΠΕΔ	<p>Εκτίμηση για τους μελετητές της πρώτης αναθεώρησης του σχεδίου διαχείρισης καθώς για όλους όσους εργάζονται για αυτή τη μεταρρύθμιση, αλλά το μεγαλύτερο μέρος τους έχει υποβαθμιστεί σε μια άσκηση επί χάρτου κι ένα ευχολόγιο διοικητικών μέτρων και ρυθμίσεων. Πρέπει να εξασφαλιστούν οι παρακάτω προϋποθέσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η καλή κατάσταση των έργων εξαρτάται από το βαθμό υλοποίησης. Από τα 82 μέτρα συνολικά του 1ου Σχεδίου βασικά και συμπληρωματικά, μόνο 10 υλοποιήθηκαν, 6 από τα βασικά και 4 ολοκληρώθηκαν. Ειδικότερα από τα έργα δομικών κατασκευών, (απαιτούν οικονομικούς πόρους), μόνο ένα ξεκίνησε, 6 είναι σε εξέλιξη και 9 δεν ξεκίνησαν. • Η αξιοπιστία της τεκμηρίωσης της κάλυψης του ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου, βασίζεται σε προϋποθέσεις που γενικά είναι αόριστες • Πότε θα υλοποιηθεί το έργο ταμίευσης 125.000.000 κυβικών 	Δεν έγινε σχόλιο επί της τοποθέτησης

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση/Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<ul style="list-style-type: none"> • Πώς θα εξασφαλιστούν 1,3 δις του προγράμματος μέτρων • Ποιος θα εφαρμόσει τη θέσπιση της ζώνης των 5 ή 10 μέτρων δίπλα από τον Πηνεϊό να μην καλλιεργείται και ποιος θα την ελέγξει; • Έργα όπως η Πύλη και το Μουζάκι- έργα καθόλα χρήσιμα- χαρακτηρίζονται από χαμηλό βαθμό ωριμότητας, είναι υποτιμημένα στους προϋπολογισμούς • Το βασικό ζήτημα των υπηρεσιών και της παραγωγής έργων στη χώρα (30 με 40 χρόνια θέλουν να ωριμάσουν τα έργα). Σε αντίθεση τα ιδιωτικά έργα γίνονται αμέσως. Επομένως η πρόβλεψη της υλοποίησης των έργων για το 2021 είναι πρόχειρη και ουτοπική. • Το έργο του Αχελώου είναι υπό αμφισβήτηση από τους χρήστες του νερού. • Ενδεχόμενη αποτυχία του αναθεωρημένου Σχεδίου. <i>Έχει γίνει και ηλεκτρονική κατάθεση της τοποθέτησης (βλέπε Παράρτημα V).</i> 	
2	Εταιρεία Περιβαλλοντικών Μελετών Θεσσαλίας	Πρώην Νομάρχης Καρδίτσας, πρώην πρόεδρος ΠΑΣΕ για την ολοκλήρωση του Αχελώου	<p>Μεταφέρει τα παράπονα του αγροτικού κόσμου. Υπάρχει αποπροσανατολισμός για το έργο του Αχελώου από τους μελετητές. Υποβαθμίζονται τα έργα της Συκιάς για άρδευση.</p> <p>Ανέφερε ότι τα νερά έχουν δύο συνιστώσες. Μία είναι η καταστροφική συνιστώσα την οποία πληρώνει η Αιτωλοακαρνανία κάθε χρόνο (αποζημιώσεις από πλημμύρες). Σε φόρτιση, ακριβώς, στην οποία γίνεται στα έργα των Κρεμαστών, 18 κυβικά νερό το δευτερόλεπτο αποδεσμεύονται από τη λίμνη των Κρεμαστών. Τι γίνεται αυτό το νερό; Σε περίπτωση που είχαμε προχωρήσει οι Θεσσαλοί σε μια αυτονόμηση της Θεσσαλίας θα υπήρχε τότε η δυνατότητα που υπάρχει μεταξύ της χώρας και του Συμβουλίου της Επικρατείας να έρχεται και να ανακαλεί έργα τα οποία οπωσδήποτε σχεδιάζει η Πολιτεία για να διευκολύνει και τη δικιά της οικονομία αλλά και την υψηλή παραγωγή;</p> <p>Τι σχέση μπορούσε να έχει η Μεσοχώρα με τον Αχελώο; Στερεί νερό από τη ροή του Αχελώου;</p> <p>Η εκτροπή του Αχελώου αποτελεί σίγουρη λύση στο πρόβλημα</p>	Δεν έγινε σχόλιο επί της τοποθέτησης
3	ΠΕΔ	Γεωλόγος, Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής	<p>1 Να μετατρέπονται σε λιμνοδεξαμενές οι ερημοποιημένες εκτάσεις. Θα μπορούσε να μπει σε διαβούλευση η μετατροπή του 20% των αρδευόμενων εκτάσεων (ανά ομάδα παραγωγών των 1.500-2.000στρ. με κίνητρα περιβαλλοντικά και με παράλληλη ενίσχυση) σε λιμνοδεξαμενές</p>	Δεν έγινε σχόλιο επί της τοποθέτησης

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση/Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
		Π.Ε.Δ. Θεσσαλίας	<p>που θα τροφοδοτούνται τον χειμώνα από τον Πηνεϊό με συνολική ταμίευση νερού της τάξης των 30*106m³ – 50*106m³.</p> <p>2 Να γίνει ρύθμιση της ζήτησης για να είναι συμβατή με τα ανανεώσιμα υδατικά αποθέματα [Επιφανειακά – υπόγεια, με μεταστροφή της σχέσης εξάρτησης όπου μπορεί να γίνει με κριτήρια όχι μόνο Υδρολογικά (Επιφανειακά νερά) αλλά και Υδρογεωλογικά (Υπόγεια νερά), δεν μπορεί σε περιοχές πτωχές σε υπόγειο νερό, να έχουμε αρδευόμενες εκτάσεις πολύ περισσότερες από όσες συμβαδίζουν με τα υδατικά αποθέματα χωρίς μεταφορά επιφανειακών νερών]. Σήμερα έχουμε άρδευση από Υ.Υ.Σ. σε ποσοστό 70% και από τα Ε.Υ.Σ. σε ποσοστό 30%, πρέπει η σχέση αυτή σταδιακά να γίνει 50% από Υ.Υ.Σ. και 50% από Ε.Υ.Σ. άρα επιφανειακά νερά από ΠΗΝΕΙΟ-ΑΧΕΛΩΟ και περιφερειακά έργα. Εάν δεν γίνουν οι παραπάνω δράσεις γρήγορα θα οδηγηθούν (έχει ήδη γίνει) σε ερημοποίηση τα Ν.Α./κά τμήματα της Δυτ. Και Αν. Θεσσαλίας.</p> <p>3 Να γίνει εφαρμογή της λύσης του τεχνητού εμπλουτισμού. Τα έργα τεχνητού εμπλουτισμού και αυτά είναι έργα ταμίευσης νερού στους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες. Υπάρχουν πολλές περιοχές όπου με μικρό κόστος έργων και μεγάλο περιβαλλοντικό όφελος να κατασκευάσουμε και να λειτουργήσουμε έργα Τεχνητού Εμπλουτισμού, με δυνατότητα υπόγειας ταμίευσης πολλών εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού. Τέτοιες περιοχές εφαρμογής της λύσης του Τ.Ε. είναι: Τύρναβος – Γιντίκια Μακρυχωρίου – Κοιλάδα – Ελασσόνα – Σαραντάπορο Αγιά – Αλμυρός – Φάρσαλα – Αγριά/Λεχώνια – Βρυσιά – Υπέρεια – Κυψέλη – Καλαμπάκα – Πύλη – Μουζάκι – Κέδρο/Φίλια. Με τελικό στόχο οι συνολικές ποσότητες Υπόγειας Ταμίευσης νερού να είναι: ΣV=30*106 m³ σε ποσοστό 10% των αντλούμενων νερών (320*106 m³) από τα Μόνιμα αποθέματα των Υ.Υ.Σ.</p> <p>4 Στην περιβαλλοντική κοστολόγηση του νερού ούτως ώστε να δημιουργήσουμε ένα πράσινο ταμείο ή ταμείο νερού αποκλειστικά για έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης των Υπόγειων και Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων (Π.χ. στη Θεσσαλία αρδεύονται περίπου 2,5*106στρ., εάν η περιβαλλοντική κοστολόγηση για περιβαλλοντική αποκατάσταση των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων είναι 1 λεπτό/μ³ έως 3 λεπτά/μ³ τότε μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα πράσινο ταμείο ανά έτος 2,5*106στρ.*450 m³/στρ.*0,01€/m³(0,03€/m³)</p>	

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση/Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			=11,00*106€ έως 34,00*106€, αυτά τα χρήματα του Πράσινου Ταμείου (Ταμείο Νερού) μαζί με χρήματα από Κρατική Χρηματοδότηση μπορούν σε ένα σχεδιασμό 15/ετίας και μέσα από ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης, να επιτύχουμε καλή κατάσταση των υδάτινων σωμάτων).	
4	ΠΕΔ	Επιστημονικός υπεύθυνος ΠΕΔ, αρχιτέκτων Μηχανικός	<ol style="list-style-type: none"> 1 Τα Φάρσαλα μπορούν να δώσουν λύση από μόνα τους με το φράγμα στο Παλιοδερλί στη Σκοπιά. Είναι ένα φράγμα που έχει το 1971 απ' την ΕΛΕΚΤΡΟΒΑΤ. Υπάρχει μελέτη απλά θέλει επικαιροποίηση των στοιχείων. Το φράγμα είναι λιθόριχτο και έχει εντοπιστεί το λατομείο που υπάρχει πάρα πολύ κοντά εκεί που θα γίνει το φράγμα. Έχουν γίνει και δοκιμαστικά για τη στεγανότητα των υλικών. 2 Οι απαλλοτριώσεις για τα φράγματα που συζητάμε σε όλη τη Θεσσαλία είναι πανάκριβες. Στην περιοχή του Παλιοδερλίου δεν υπάρχει καμία υποδομή. Δεν υπάρχει ούτε ασφαλτος, ούτε κολώνα της ΔΕΗ, ούτε τίποτα, καμιά υποδομή ούτε το φυσικό αέριο, περνάει από μια άλλη διαδρομή. 3 Η χωρητικότητα πρέπει να είναι 100 εκατομμύρια κυβικά. Θα δώσει λύση στην άρδευση των Φαρσάλων και ενδεχομένως και του Αλμυρού και της Λάρισας, 4 Η περιοχή των Φαρσάλων εκτός από το έλλειμμα έχει κακής ποιότητας νερό ύδρευσης. Διαφωνεί με το σύστημα της συλλογικής άρδευσης. Οι αγρότες έχουν κάνει άλματα στη διαχείριση του νερού. Οι ιδιώτες αγρότες έχουν στραφεί σε καλλιέργειες, μάλλον σε συστήματα άρδευσης με σάρτερ, με σταγόνες, που εξοικονομούν πάρα-πάρα πολύ νερό. Αντίθετα αυτοί οι οποίοι σπαταλάνε νερό, είναι οι ΤΟΕΒ και οι ΓΟΕΒ. Θα πρέπει επομένως όλοι οι αγρότες να αλλάξουν τον εξοπλισμό άρδευσης και να λειτουργούν όλο το χρόνο οι ΤΟΕΒ. 5 Τα Φάρσαλα έχουν σημαντικό πρόβλημα με τα νιτρικά, (Φάρσαλα μέχρι και τη Λάρισα, τη Νίκαια), επιθυμεί να δοθεί προτεραιότητα στα περιβαλλοντικά. Δηλαδή στα νιτρικά να έχουν προτεραιότητα οι αγρότες της περιοχής, να εντάσσονται πρώτα αυτοί και μετά οι άλλες περιοχές. 6 Για τα κόστη των συστημάτων από τις γεωτρήσεις απ' το ΤΟΕΒ έγινε μια προσπάθεια να υπάρχουν, να μπουν κάποια inverter στον κινητήρα. Δηλαδή μειώνοντας τις στροφές με το start που κάνει, όταν χρειάζεται λίγο νερό, να μην βγάζει τα 150 κυβικά που θέλει, να βγάζει ξέρω γω τα 30, τα 40, τα 50, κι έτσι υπάρχει εξοικονόμηση και στο ρεύμα και στο 	Δεν έγινε σχόλιο επί της τοποθέτησης

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση/Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>νερό. Να υπάρξουν επιδοτήσεις στους αγρότες, για να τους βοηθήσουν να αλλάξουν τον εξοπλισμό άρδευσης.</p>	
5	ΙΓΜΕ	Συνταξιούχος ΙΓΜΕ	<p>Συμφωνεί με την εισήγηση του Μπέλεση. Χαίρομαι που επιβεβαιώνεται και από άλλη εισήγηση η εκτίμηση των αποθεμάτων που αντλήθηκαν από το 1994 μέχρι το 2007, ότι ανέρχονται σε 3 δις κυβικά μέτρα νερό (εκτιμήσεις από μελέτη SOGREA). Όσον αφορά το φράγμα του Αγιονερίου οι επιπτώσεις που θα έχει στον καρστικό υδροφόρο του Δαμασείου-Τυρνάβου θα είναι καταλυτικές. Φαίνεται ότι ο καρστικός υδροφορέας έχει άμεση σχέση με την τροφοδοσία του Τιταρήσιου. Συμφωνεί με τον Μπέλεση, ότι ο τεχνητός εμπλουτισμός για το καρστικό σύστημα Δαμασείου-Τυρνάβου δεν έχει καμία έννοια, γιατί ήδη υπάρχει ο φυσικός εμπλουτισμός του καρστικού από τα επιφανειακά νερά, άρα δηλαδή αυτό που πρέπει να εμπλουτιστεί είναι όντως ο κώνος του Τιταρήσιου.</p>	<p>Σημειώθηκε ότι ο υπολογισμός των υπεραντλήσεων και της άντλησης από τα μόνιμα αποθέματα έχει γίνει με μια αξιολόγηση όλων των μετρήσεων στάθμης που υπήρχαν από το 1974 έως σήμερα σε σχέση με τη μέση πτώση στάθμης και όχι σημειακά. Με τον τρόπο αυτό εξάχθηκε μια μέση πτώση στάθμης. Επίσης αξιολογήθηκαν στοιχεία όπως η μέση ετήσια πτώση στάθμης, και το ενεργό πορώδες που είχε υπολογιστεί από μερικές χιλιάδες γεωτρήσεων μέσω ενός προγράμματος ανάπτυξης της ΠΑΥΔ, οπότε εξάχθηκε το «S», δηλαδή ένα ενεργό πορώδες. Στο πλαίσιο εκπόνησης του παρόντος σχεδίου εξετάστηκαν όλες οι πιθανές λύσεις, καθώς και προτάσεις από φορείς που είχαν στη διάθεσή τους οι μελετητές, ούτως ώστε να προσδιορισθούν τα αποθέματα και τα ισοζύγια σε όλα τα συστήματα του ΥΔ.</p>

3.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ημερίδας

Τα κρισιμότερα θέματα που αναδείχθηκαν μέσα από τη διαδικασία της ημερίδας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε εντοπίζονται παρακάτω, ταξινομημένα σε γενικές κατηγορίες. Η καταγραφή των θεμάτων προκύπτει από την απομαγνητοφώνηση των πρακτικών της ημερίδας.

Περί διαδικασίας διαβούλευσης

- εκφράστηκε η παρατήρηση ότι στην τρέχουσα διαδικασία διαβούλευσης υπήρξε σοβαρό έλλειμμα ενημέρωσης, διακρίνοντας μια ανεξήγητη βιασύνη, σφιχτές ημερομηνίες και παντελή αγνόηση των κανόνων της οδηγίας για εκτεταμένη δημοσιότητα και ουσιαστικό διάλογο
- υπήρχε περιορισμένη πρόσβαση στην πληροφορία, μιας και από τους 13 τίτλους κειμένων που είχαν αναρτηθεί στην σχετική ιστοσελίδα της ΕΓΥ, μόνον 5 κείμενα είχαν ολοκληρωθεί και εμφανιζόταν στους χρήστες/επισκέπτες της ιστοσελίδας
- υπήρξε ελλιπής ενημέρωση, αλλά και μη έγκαιρη ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και χρηστών, με αποτέλεσμα ελάχιστοι ενημερώθηκαν και ασχολήθηκαν με την όλη διαδικασία της διαβούλευσης
- δεν τηρήθηκαν τα χρονοδιαγράμματα διαβούλευσης όπως αυτά ορίζονται από το Άρθρο 14 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και το Άρθρο 15 του ΠΔ 51/200, καθώς και από όσα προβλέπονται στο κείμενο του προσχεδίου ΣΔΛΑΠΘ (σελ. 25, κεφ.1.4) αλλά και όσα προβλέπονται στο αναρτημένο αρχείο διαβούλευσης της ΕΓΥ, με τίτλο «Πληροφόρηση του κοινού και προώθηση της ενεργού συμμετοχής του»
- αναφέρθηκε ότι θα έπρεπε να είχαν προηγηθεί της Ημερίδας Διαβούλευσης συζητήσεις μεταξύ των Δήμων και των μελετητών σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε κάθε Δήμο.

Περί προσχεδίων διαχείρισης, πολιτικής υδάτων, διαχείρισης και εφαρμογής των μέτρων του ΣΔ

- Γιατί πριν από 4 χρόνια υπεγράφη η εκτροπή του Αχελώου, ενώ τώρα απαξιώνεται το έργο αυτό;
- Όσον αφορά στην ορθολογική διαχείριση των υδάτων αντικειμενικά για τη Θεσσαλία χρειάζονται 600 εκ. m³ εκτροπής. Στο πρώτο Σχέδιο αναφέρονται 250 εκ. m³, ενώ στην πρώτη αναθεώρηση 0 m³.
- Αναφέρθηκε ότι η εκτροπή του Αχελώου αποτελεί σίγουρη λύση στο πρόβλημα της Θεσσαλίας
- Έχει εξεταστεί η νομική ασφάλεια των έργων της Συκιάς για τη μεταφορά νερού από τον Αχελώο;
- Γιατί προτάθηκε το έργο του Αχελώου στο προηγούμενο σχέδιο εφόσον δεν ήταν ασφαλές νομικά;

- Ο λόγος της πτώσης του υδροφορέα είναι οι 33.000 γεωτρήσεις, ο μη ορθολογικός τρόπος άρδευσης, η έλλειψη έργων υποδομής, η μη λήψη κανενός μέτρου, ειδικά όσον αφορά στα υδρόμετρα (δεν έχουν καθοριστεί όρια).
- Αναφέρθηκε ότι υπάρχουν ελλείψεις τόσο στην παρουσίαση των πιέσεων που οφείλονται στη γεωργία όσο και σε αυτή των μέτρων που σχετίζονται με τη γεωργία, καθώς και με το χρονοδιάγραμμά τους εφαρμογής τους.
- Αναφέρθηκε υπάρχουν προβλήματα καταλληλότητας των νερών ύδρευσης
- Το δίλημμα του έργου του Αχελώου υπάρχει ήδη εδώ και 30 χρόνια και έχουν ξοδευτεί πολλά χρήματα, τα οποία δεν μπορεί να απαξιωθούν. Συνεπώς πρέπει να εξεταστεί τι θα γίνει με τα φράγματα της Μεσοχώρας και της Συκιάς.
- Αναφορικά με τη χρηματοδότηση των έργων, επισημάνθηκε ότι δεν υπάρχουν χρηματοδοτικά μέσα. Το κόστος υλοποίησης για τα έργα κατάντη της λεκάνης του Αχελώου είναι 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ τα έργα μεταφοράς ύδατος από τον Αχελώο προς την Θεσσαλία εκτιμάται ότι θα στοιχίσουν πολύ λιγότερο. Δεδομένου ότι η κατασκευή των έργων του φράγματος Συκιάς και της σήραγγας ταμιευτήρα Συκιάς – Πευκόφυτου έχει προχωρήσει σε πολύ μεγάλο ποσοστό (65% και 85% αντίστοιχα), πρέπει να ολοκληρωθούν καθώς επίσης να προχωρήσει και η ΑΕΠΟ του έργου της Μεσοχώρας.
- Το μεγάλο ζήτημα πριν από την επίλυση του ισοζυγίου είναι να δούμε τι συμβαίνει με την κατανάλωση της άρδευσης.
- Αναφορικά με την υλοποίηση των έργων των φραγμάτων της Θεσσαλίας εάν έχει εξεταστεί η δυνατότητα υλοποίησης των έργων που προτείνονται ως δρομολογημένα και ως πρόσθετα; Έχουν λάβει υπόψιν τους οι μελετητές τα προβλήματα των φραγμάτων που προτείνονται ως πρόσθετα έργα
- Υπάρχουν παράγοντες που αποκλείουν την κατασκευή ορισμένων φραγμάτων, όπως τα ελλιπή υδρολογικά στοιχεία και πλασματικά στοιχεία σε σχέση με τα φράγματα. Δεν υπάρχουν αντικειμενικές μετρήσεις της επιφανειακής απορροής. Για το φράγμα στο Νεοχωρίτη έχουν χρησιμοποιηθεί στοιχεία από τη Λάρισα. Για το φράγμα της Πύλης υπάρχει δυσχέρεια στεγάνωσης και θέματα σταθεροποίησης δεξιού πρανούς και θέματα δαπάνης των απαλλοτριώσεων. Για το φράγμα του Νεοχωρίτη υπάρχει εμπλοκή παραγόντων για την υλοποίηση.
- Όσον αφορά στα 450m³/ στρ. ποια είναι τα χαρακτηριστικά που καθορίζουν ποια θα είναι εντός των 2,5 εκ. στρεμμάτων; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά εκείνα των εκτάσεων που θα λέμε ότι είναι εκτός και δεν μπορούν να αδειοδοτηθούν;
- Από ποια υπηρεσία προβλέπεται ότι θα γίνεται η έγκριση των υδρογεωλογικών μελετών και σε ποιο στάδιο; Ποια είναι η υπεύθυνη Υπηρεσία για γνωμοδότηση των υδρογεωλογικών μελετών;
- Το 450m³/ στρ. πως προέκυψε; Για τη Λάρισα μόνο 400m³/ στρ. δεν επαρκούν.

- Έχει εξεταστεί η υλοποίηση του έργου του Αγιονερίου;
- Αναφέρθηκε ότι σε ότι αφορά το φράγμα του Αγιονερίου οι επιπτώσεις που θα έχει στον καρστικό υδροφόρο του Δαμασείου-Τυρνάβου θα είναι καταλυτικές. Φαίνεται ότι ο καρστικός υδροφόρος έχει άμεση σχέση με την τροφοδοσία του Τιταρήσιου.
- Να ληφθούν υπόψιν τα έργα που εγκαταλείπονται όπως το έργο της Συκιάς αν μπορούν να αξιοποιηθούν ενεργειακά, γιατί έχουν ήδη σπαταληθεί χρήματα.
- Πως προκύπτουν οι ζώνες προστασίας των σημείων δειγματοληψίας για τα υδρογεωλογικά στα ρηγματώδη. Ποιο ήταν το σκεπτικό ανάντη και εκατέρωθεν αυτών;
- Στο συμπληρωματικό πρόγραμμα μέτρων υπάρχει ένα έργο δομικών κατασκευών το οποίο μιλάει για ταμείωση 125.000.000 κυβικών στη ΛΑΠ του Πηνειού. Υπάρχει κάποια αναγνωριστική έκθεση που να προσδιορίζει πόσα φράγματα και λιμνοδεξαμενές θα γίνουν, οι οποίες θα ταμιεύουν από 12.000.000 κυβικά η καθεμία για να μπορέσουμε να συγκεντρώσουμε αυτά τα 125; Σε ποιες θέσεις θα γίνουν και πόσο θα κοστίσουν;
- Η αξιοπιστία της τεκμηρίωσης της κάλυψης του ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου, βασίζεται σε προϋποθέσεις που γενικά είναι αόριστες
- Πώς θα εξασφαλιστούν 1,3 δις του προγράμματος μέτρων;
- Ποιος θα εφαρμόσει τη θέσπιση της ζώνης των 5 ή 10 μέτρων δίπλα από τον Πηνειό να μην καλλιεργείται και ποιος θα την ελέγξει;
- Να γίνει ρύθμιση της ζήτησης για να είναι συμβατή με τα ανανεώσιμα υδατικά αποθέματα. Σήμερα έχουμε άρδευση από Υ.Υ.Σ. σε ποσοστό 70% και από τα Ε.Υ.Σ. σε ποσοστό 30%, πρέπει η σχέση αυτή σταδιακά να γίνει 50% από Υ.Υ.Σ. και 50% από Ε.Υ.Σ. άρα επιφανειακά νερά από ΠΗΝΕΙΟ-ΑΧΕΛΩΟ και περιφερειακά έργα. Εάν δεν γίνουν οι παραπάνω δράσεις γρήγορα θα οδηγηθούν (έχει ήδη γίνει) σε ερημοποίηση τα Ν.Α./κά τμήματα της Δυτ. Και Αν. Θεσσαλίας.
- Να γίνει εφαρμογή της λύσης του τεχνητού εμπλουτισμού. Τέτοιες περιοχές εφαρμογής της λύσης του Τ.Ε. είναι: Τύρναβος – Γιντίκια Μακρυχωρίου – Κοιλιάδα – Ελασσόνα – Σαραντάπορο Αγιά – Αλμυρός – Φάρσαλα – Αγριά/Λεχώνια – Βρυσιά – Υπέρεια – Κυψέλη – Καλαμπάκα – Πύλη – Μουζάκι – Κέδρο/Φίλια.
- Αναφορικά με την περιβαλλοντική κοστολόγηση του νερού προτάθηκε η δημιουργία ενός πράσινου ταμείου αποκλειστικά για έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης των Υπόγειων και Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ 1^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ

4.1 Αποτελέσματα στατιστικής ανάλυσης των ερωτηματολογίων

Το ερωτηματολόγιο επί του προσχεδίου της 1^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ απαντήθηκε από επτά (7) άτομα για το Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (ΕΛ08). Στις επόμενες παραγράφους καταγράφονται αναλυτικά οι απαντήσεις και γίνεται προσπάθεια γραφικής απεικόνισης των στατιστικών αποτελεσμάτων.

4.1.1 Ερώτηση 1 – Ενημέρωση για τη διαβούλευση

1. Πώς ενημερωθήκατε για τη διαβούλευση του Προσχεδίου της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης;

Στο σύνολο των επτά (7) απαντήσεων που έλαβε η ερώτηση 1, ένα άτομο (1) ενημερώθηκε απευθείας από πρόσκληση της ΕΓΥ, δύο (2) άτομα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ένας (1) από το διαδίκτυο, δύο (2) άτομα από τον ημερήσιο τύπο και τα τοπικά έντυπα ενημέρωσης και ένα (1) άτομο από τον ημερήσιο τύπο αρχικά και μεταγενέστερα από email.

4.1.2 Ερώτηση 2 – Αποτελεσματικότερος τρόπος ενημέρωσης για διαδικασίες διαβουλεύσεων

2. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσής σας για διαδικασίες διαβουλεύσεων; (σειρά προτίμησης προεπιλεγμένων μέσων ενημέρωσης)

- i. Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα
- ii. Αποστολή πληροφοριών μέσω email
- iii. Δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο
- iv. Μετάδοση πληροφοριών στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο
- v. Ένας συνδυασμός των παραπάνω (και αν ναι, ποιος συνδυασμός είναι αυτός;)

.....

Στην ερώτηση αυτή οι ερωτώμενοι καλούνται να απαντήσουν δίνοντας βαθμό προτεραιότητας (από το 1 έως το 5) στους προτεινόμενους τρόπους ενημέρωσης. Η στατιστική ανάλυση χρησιμοποιεί τη μέση προτεραιότητα, δηλαδή το Μέσο Όρο της αρίθμησης των προτεραιοτήτων των ερωτώμενων.

Με τον τρόπο αυτό, όσο χαμηλότερη βαθμολογία έχει μια απάντηση τόσο υψηλότερη προτεραιότητα της έχουν αποδώσει.

Ως γενική παρατήρηση αναφέρεται το γεγονός ότι οι περισσότεροι ερωτώμενοι δεν απάντησαν με τον υποδεικνυόμενο τρόπο την ερώτηση (5 συνολικά), δηλαδή δεν απέδωσαν κάποιο βαθμό προτεραιότητας στους προτεινόμενους τρόπους ενημέρωσης. Αντιθέτως επέλεξαν με απλή επιλογή (x) αυτούς που θεωρούσαν πιο αποτελεσματικούς.

Από τα επτά (7) ερωτηματολόγια, μόνο σε δύο (2) έχουν αποδοθεί βαθμοί προτεραιότητας.

Ως εκ τούτου (όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα) η δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο υπερτερεί έναντι των υπόλοιπων επιλογών. Ακολουθεί η αποστολή πληροφοριών μέσω email, η μετάδοση στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο και η ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα.

Πίνακας 4-1 Καταλληλότερος συνδυασμός τρόπων ενημέρωσης

Απάντηση	Μέση Προτεραιότητα - Μέσος Όρος της αρίθμησης των προτεραιοτήτων Χαμηλότερη Βαθμολογία = Υψηλότερη Προτεραιότητα
Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα	3,50
Αποστολή πληροφοριών μέσω email	2,50
Δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο	1,50
Μετάδοση πληροφοριών στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο	2,50

Ασχέτως του γεγονότος της μη απόδοσης βαθμού προτεραιότητας, η **ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα και η αποστολή πληροφοριών μέσω email** υπερτερούν στο σύνολο των ερωτηματολογίων. Ακολουθεί η **δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο και η μετάδοση στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο**.

Παρακάτω βλέπουμε τον αναλυτικό πίνακα των απαντήσεων.

Πίνακας 4-2 Συνδυασμός τρόπων ενημέρωσης μεταξύ όσων επέλεξαν συνδυασμό τρόπων / Πολλαπλή επιλογή

Απάντηση	ΥΔ Θεσσαλίας	
	Πλήθος	Ποσοστό
ΔΞ/ΔΑ	-	-
Τίποτα από τα παραπάνω ¹	-	-
Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα	5	31,25%
Αποστολή πληροφοριών μέσω email	5	31,25%
Δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο	3	18,75%
Μετάδοση πληροφοριών στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο	3	18,75%
Σύνολο	16	100,00%

¹ Σε αυτή την περίπτωση αντιστοιχούν απαντήσεις που επιλέγουν το «συνδυασμό τρόπων» χωρίς όμως να διευκρινίζουν ποιος είναι αυτός ο συνδυασμός.

4.1.3 Ερώτηση 3 – Συμμετοχή στην διαδικασία διαβούλευσης των 1ο ΣΔΛΑΠ

3. Λάβατε μέρος στη διαβούλευση των πρώτων Σχεδίων Διαχείρισης ΛΑΠ και αν ναι ποιος ήταν ο τρόπος συμμετοχής σας;

Ναι

Τρόπος συμμετοχής :

Όχι

Στο σύνολο των επτά (7) απαντήσεων που έλαβε η ερώτηση 3, μόνον ένας (1) από τους ερωτηθέντες είχε συμμετοχή κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης των 1^ο ΣΔΛΑΠ.

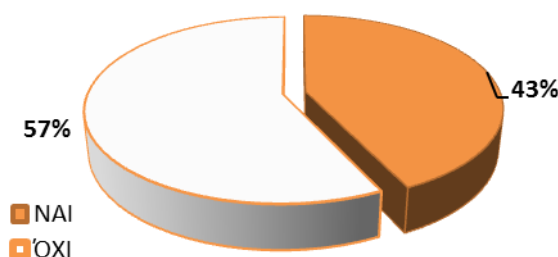
4.1.4 Ερώτηση 4 – Γνώση περί του καταλόγου των κοινωνικών εταίρων

4. Διαβάσατε τον κατάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους που βρίσκεται στην ιστοσελίδα διαβούλευσης;

Ναι

Όχι

Στο σύνολο των επτά (7) απαντήσεων που έλαβε η ερώτηση 3, τρεις (3) από τους ερωτηθέντες απάντησαν ότι διάβασαν τον κατάλογο των κοινωνικών εταίρων που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης.

4.1.5 Ερώτηση 5 – Παρατηρήσεις επί του καταλόγου των κοινωνικών εταίρων

Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι επιθυμούν να κάνουν κάποια προσθήκη ή διόρθωση στον κατάλογο των κοινωνικών εταίρων.

5. Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη ή διόρθωση στον κατάλογο αυτό;

Ναι

Όχι

Αν ναι, αναφέρετε το είδος της διόρθωσης:

Προσθήκη Απαλοιφή

	Όνομα	Διεύθυνση	Τηλ.	fax	E-mail
Προσθήκη/διόρθωση					
Απαλοιφή					

Από τα τρία (3) άτομα που απάντησαν θετικά στην ερώτηση 4, δύο (2) έκαναν προσθήκες/ διορθώσεις στον κατάλογο. Οι διορθώσεις αυτές αφορούν:

- Το πανεπιστήμιο Θεσσαλίας δεν πρέπει να συμπεριληφθεί στους κοινωνικούς εταίρους
- Προσθήκη όσων παρευρέθησαν στη διαβούλευση/ διόρθωση στοιχείων μετά από διασταύρωση και επιβεβαίωση

4.1.6 Ερώτηση 6 - Γνώση περί της Οδηγίας – Πλαίσιο για τα νερά

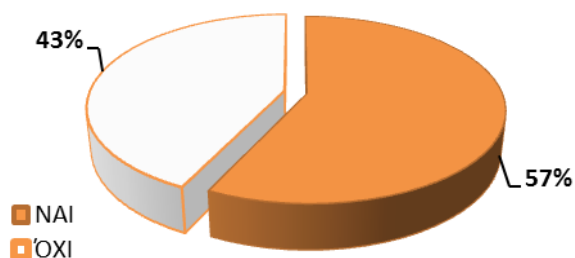
Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι γνωρίζουν καλά ή όχι την Οδηγία - Πλαίσιο για τα νερά.

6. Γνωρίζετε την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ);

Ναι

Όχι

Το ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ08) δεν συγκεντρώνει μεγάλο ποσοστό ατόμων που «γνωρίζουν» την Οδηγία (ποσοστό 57% επί του ΥΔ), ενώ αρκετά σημαντικό ποσοστό είναι εκείνο των ατόμων που δε γνωρίζουν καθόλου την Οδηγία (43% επί συνόλου ΥΔ).

4.1.7 Ερώτηση 7 – Γνώση περί του 1ο ΣΔΛΑΠ

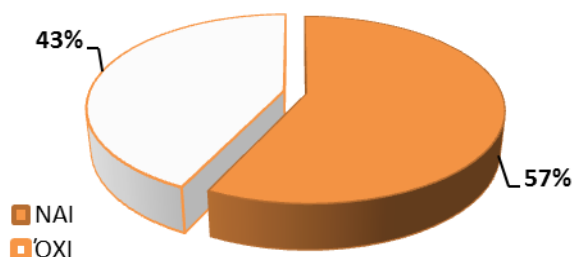
Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι γνωρίζουν το περιεχόμενο του 1^{ου} ΣΔΛΑΠ.

7. Γνωρίζετε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην περιοχή σας;

Ναι

Όχι

Ομοίως όπως και στην προηγούμενη ερώτηση, από το σύνολο των ερωτηθέντων, το 57% (4 άτομα) «γνωρίζει» το περιεχόμενο του 1^ο ΣΔΛΑΠ και τα όσα αυτό ορίζει, ενώ αντίστοιχα το 43% αυτών δεν γνωρίζουν καθόλου το περιεχόμενο του 1^ο ΣΔΛΑΠ.

4.1.8 Ερώτηση 8 – Βελτίωση ποιοτικής κατάστασης ΥΣ από την έγκριση του 1ου ΣΔΛΑΠ

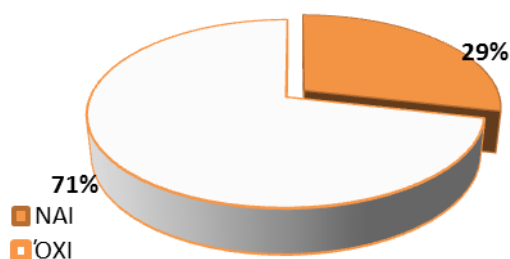
Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι έχει βελτιωθεί η ποιοτική κατάσταση των υδατικών συστημάτων της περιοχής τους το χρονικό διάστημα από την έγκριση του 1^{ου} ΣΔΛΑΠ και μετά.

8. Πιστεύετε ότι η ποιότητα των υδατινών σωμάτων του Υδατικού Διαμερίσματος έχει βελτιωθεί από το 2013 (ημερομηνία έγκρισης του 1ου Σχεδίου Διαχείρισης);

Ναι

Όχι

Η πλειονότητα των ατόμων που απάντησαν – πέντε (5) από τα επτά (7) έχουν αρνητική άποψη. Αντίστοιχα δύο (2) απάντησαν θετικά.

4.1.9 Ερώτηση 9 – Βελτίωση της κατάστασης των ΥΣ λόγω εφαρμογής των 1ων ΣΔΛΑΠ

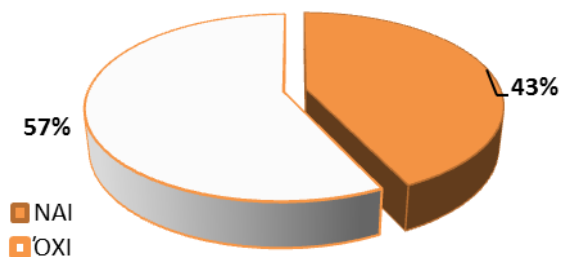
Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι με την εφαρμογή του 1^{ου} ΣΔΛΑΠ έχει βελτιωθεί η κατάσταση των υδατικών συστημάτων της περιοχής τους.

9. Πιστεύετε πως η εφαρμογή των πρώτων Σχεδίων Διαχείρισης έχει συνδράμει στην βελτίωση της κατάστασης των υδατινών σωμάτων;

Ναι

Όχι

Για τη Θεσσαλία, εκ των επτά (7) απαντήσεων που λάβαμε οι τρεις (3) δηλώνουν ότι η εφαρμογή των 1^{ων} ΣΔΛΑΠ έχει συνδράμει θετικά στην βελτίωση της κατάστασης των ΥΣ της περιοχής τους. Αντίθετα τέσσερις (4) εκ των ερωτηθέντων έχουν αρνητική άποψη.

4.1.10 Ερώτηση 10 – Σχέση κλιματικής αλλαγής και κατάστασης ΥΣ

Η παρούσα ερώτηση που σχετίζεται με την κλιματική αλλαγή και την επιρροή αυτής στην κατάσταση των υδατικών συστημάτων του υδατικού διαμερίσματος.

10. Δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή δύναται να έχει άμεση επιρροή τόσο στην ποσοτική όσο και στην ποιοτική κατάσταση των υδάτινων σωμάτων,

10^α) Θεωρείτε πως τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής αφορούν στην κατάσταση των υδάτινων σωμάτων του Υδατικού σας Διαμερίσματος;

Ναι	☐
Όχι	☐

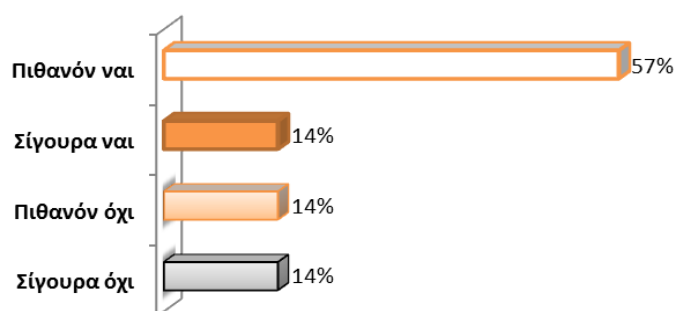
Στο πρώτο σκέλος της ερώτησης το εβδομήντα ένα (71%) των ερωτηθέντων θεωρεί άρρηκτα συνδεδεμένη την κατάσταση των υδατικών συστημάτων της περιοχής του με τα αποτελέσματα και τις συνέπειες της κλιματικής.

Στο δεύτερο σκέλος της ερώτησης, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο θεωρούν ότι τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών μπορούν να συνδράμουν στην κατανόηση της κλιματικής αλλαγής και στον τρόπο που αυτή επιδρά στην ποιότητα των υδατικών συστημάτων της περιοχής τους.

10^β) Θεωρείτε πως τα Σχέδια Διαχείρισης μπορούν να βοηθήσουν τον πληθυσμό στην καλύτερη κατανόηση της κλιματικής αλλαγής και της επίδρασης αυτής στην ποιότητα των υδάτινων σωμάτων;

Σίγουρα Όχι	☐
Πιθανόν Όχι	☐
Πιθανόν Ναι	☐
Σίγουρα Ναι	☐

Για το ΥΔ της Θεσσαλίας, από το σύνολο των ερωτηματολογίων που λήφθηκαν το 57% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι τα ΣΔΛΑΠ πιθανόν να μπορούν να βοηθήσουν τον πληθυσμό στην κατανόηση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών αυτής στα ύδατα, ενώ ένα ποσοστό της τάξεως του 14% δηλώνει ότι σίγουρα θα

βοηθήσουν ως προς την κατεύθυνση. Το υπόλοιπο 28% των ερωτηθέντων έχουν αντίθετη άποψη, με το 14% να είναι απόλυτα αρνητική.

4.1.11 Ερώτηση 11 – Γνώση σχέσης μεταξύ της συγχρηματοδότησης έργων προστασίας υδάτινων πόρων & εγκεκριμένων ΣΔΛΑΠ

11. Γνωρίζετε ότι για τη συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργων προστασίας και αξιοποίησης των υδατικών πόρων συμπεριλαμβανομένων των έργων ύδρευσης προαπαιτείται η έγκριση Σχεδίου Διαχείρισης Υδατικών Πόρων;

Ναι

Όχι

Στο σύνολο των επτά (7) απαντήσεων που έλαβε η ερώτηση αυτή, μόνο ένα άτομο (1) δεν ήταν ενήμερο για την προαπαιτηση της ύπαρξης εγκεκριμένων ΣΔΛΑΠ και συγχρηματοδότησης έργων προστασίας υδάτινων πόρων συμπεριλαμβανομένων των έργων ύδρευσης.

4.1.12 Ερώτηση 12 - Παρατηρήσεις επί των ανηρημένων κειμένων της 1ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ

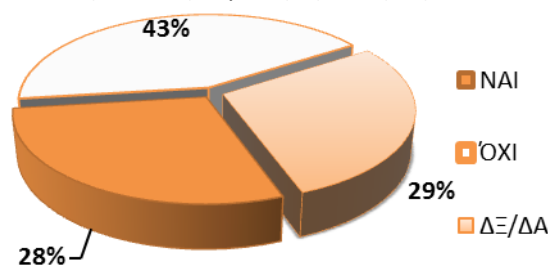
12. Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της πρώτης αναθεώρησης;

Ναι

Όχι

Για το ΥΔ Θεσσαλίας, η πλειονότητα των ατόμων που απάντησαν στην ερώτηση αυτή δήλωσαν ότι δεν επιθυμούν να κάνουν ουδεμία προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της 1^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ.

Από αυτούς που επιθυμούν να γίνει κάποιο είδος διόρθωσης ζητήθηκε να αναφέρουν το είδος αυτής καθώς και να υποδειχθεί το ανηρημένο κείμενο στο οποίο αναφέρεται.

Αν ναι, αναφέρετε το είδος της διόρθωσης:

Προσθήκη Απαλοιφή

	Τίτλος Αναρτημένου κειμένου-Σελίδα
Προσθήκη/διόρθωση	
Απαλοιφή	

Ένας μόνον υπέδειξε το είδος της διόρθωσης που επιθυμεί.

4.1.13 Ερώτηση 13 – Βαθμός εντοπισμού και προσέγγισης κύριων ζητημάτων / θεμάτων διαχείρισης υδάτων

13. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης εντοπίζει και προσεγγίζει κύρια ζητήματα/θέματα διαχείρισης των νερών στην περιοχή σας;

Απόλυτα

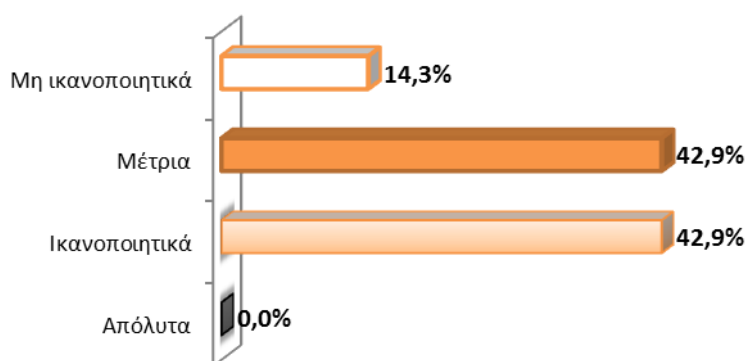
Ικανοποιητικά

Μέτρια

Μη Ικανοποιητικά

Μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων στην παρούσα ερώτηση, δηλαδή ποσοστό της τάξεως του 43%, έχει θετική άποψη ως προς το περιεχόμενο του παρόντος προσχεδίου, θεωρώντας ότι εντοπίζει και προσεγγίζει τα κύρια ζητήματα διαχείρισης των υδάτων της περιοχής τους.

Το 43% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι δεν είναι πλήρως ικανοποιημένο (μέτρια), χωρίς όμως κατά βάση να είναι διατεθειμένο να υποδείξει τις όποιες ελλείψεις, εάν λάβει κανείς υπόψη του και τον τρόπο με τον οποίο απαντήθηκε η προηγούμενη ερώτηση (ερώτηση 12).

4.1.14 Ερώτηση 14 - Βαθμός προτεραιότητας των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης ύδατος

Η συγκεκριμένη ερώτηση ζητά την κατάταξη με βαθμό προτεραιότητας των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης των υδάτων.

Η στατιστική ανάλυση χρησιμοποιεί τη μέση προτεραιότητα, δηλαδή το Μέσο Όρο της αρίθμησης των προτεραιοτήτων των ερωτώμενων. Με τον τρόπο αυτό, όσο χαμηλότερη βαθμολογία έχει μια απάντηση τόσο υψηλότερη προτεραιότητα της έχουν αποδώσει.

14. Παρακαλώ κατατάξτε με βαθμό προτεραιότητας (όπου 1 = ύψιστη προτεραιότητα, 2 = χαμηλότερη προτεραιότητα, κλπ.) τα παρακάτω σημαντικά ζητήματα διαχείρισης νερού στην περιοχή σας

Προτεραιότητα	Σημαντικά ζητήματα διαχείρισης νερού
	Ρύπανση νερού από λιπάσματα / φυτοφάρμακα / εντομοκτόνα
	Ρύπανση νερού από αστικά απόβλητα
	Ρύπανση προερχόμενη από τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων και ελαιοτριβείων)
	Ρύπανση προερχόμενη από την κτηνοτροφία
	Επάρκεια αρδευτικού νερού
	Επάρκεια πόσιμου νερού
	Ποιότητα πόσιμου νερού
	Άπουσία ελέγχου υδροληψίας
	Μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις
	Κόστος και τιμή νερού
	Συγκρούσεις για τη χρήση νερού μεταξύ διαφόρων χρηστών
	Υπεράντληση υπόγειων νερών
	Προστασία και διατήρηση προστατευόμενων υδατικών συστημάτων
	Έργα αλλοίωσης των φυσικών χαρακτηριστικών (π.χ. φράγματα, διευθετήσεις ποταμών, μικρά υδροηλεκτρικά κ.λπ.)
	Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν, σε πρώτη προτεραιότητα έρχεται το ζήτημα της ποιότητας πόσιμου νερού και ακολουθούν τα ζητήματα της επάρκειας αρδευτικού νερού και της επάρκειας πόσιμου νερού.

Τελευταία στην κατάταξη έρχονται τα ζητήματα της ρύπανσης προερχόμενη από την κτηνοτροφία, της ρύπανσης νερού από αστικά απόβλητα και της ρύπανσης προερχόμενη από τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων και ελαιοτριβείων).

Παρακάτω βλέπουμε τον αναλυτικό πίνακα των απαντήσεων.

Πίνακας 4-3 Προτεραιότητα σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης νερού

Απάντηση	ΥΔ Θεσσαλίας
Ρύπανση νερού από λιπάσματα / φυτοφάρμακα / εντομοκτόνα	2,3
Ρύπανση νερού από αστικά απόβλητα	4,3
Ρύπανση προερχόμενη από τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των ελαιοτριβείων)	4,2
Ρύπανση προερχόμενη από την κτηνοτροφία	4,7
Επάρκεια αρδευτικού νερού	1,5
Επάρκεια πόσιμου νερού	1,5
Ποιότητα πόσιμου νερού	1,4
Απουσία ελέγχου υδροληψίας	2,0
Μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις	3,3
Κόστος και τιμή νερού	1,8
Συγκρούσεις για τη χρήση νερού μεταξύ διαφόρων χρηστών	2,4
Υπεράντληση υπόγειων νερών	1,8
Προστασία και διατήρηση προστατευόμενων συστημάτων	3,0
Έργα αλλοίωσης των φυσικών χαρακτηριστικών (π.χ. φράγματα, διευθετήσεις ποταμών, μικρά υδροηλεκτρικά, κλπ)	2,7
Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)	-

4.1.15 Ερώτηση 15 - Ζητήματα που δεν έχουν ληφθεί υπόψη στον παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης ΛΑΠ

15. Υπάρχουν ζητήματα/θέματα διαχείρισης που κατά τη γνώμη σας είναι σημαντικά και δεν έχουν συμπεριληφθεί στο παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης; (Παρακαλώ αναφέρετε)

Η ερώτηση αυτή καλεί τους ερωτώμενους να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα σημαντικά κατά τη γνώμη τους ζητήματα διαχείρισης υδάτων, τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί στο παρόν προσχέδιο.

Το 43% των ερωτηθέντων δεν απάντησε την ερώτηση αυτή. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων, δηλαδή το 57%, εξέφρασε γνώμη έθιξε τα εξής ζητήματα

- Πρόβλεψη για μεγαλύτερη ποσότητα νερού
- Το περιβαλλοντικό κόστος που προκύπτει από τη γεωργία.
- Την χρήση πόσιμου νερού στην κτηνοτροφία
- Την εξοικονόμηση νερού.

4.1.16 Ερώτηση 16 – Γνώση περί μη ικανοποίησης αναγκών λόγω ελλείψεων ύδατος

Στην ερώτηση αυτή οι ερωτώμενοι καλούνται να απαντήσουν εάν γνωρίζουν περιπτώσεις ποσοτικής έλλειψης ύδατος στην περιοχή τους.

16. Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες σε νερό δεν ικανοποιούνται από ποσοτικής απόψεως, π.χ. οικισμοί με ελλείψεις σε νερό σε περιόδους τουριστικής αιχμής; (Παρακαλώ αναφέρετε)

Ναι

Όχι

Το 57% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι έχει υπόψη του περιπτώσεις ποσοτικής έλλειψης ύδατος στην περιοχή του, ενώ αντίστοιχα των υπόλοιπο 43% δεν γνωρίζει τέτοιου είδους περιπτώσεις ποσοτικής έλλειψης ύδατος. Το σύνολο των ερωτηθέντων που εξέφρασαν θετική γνώμη υπέδειξε περιπτώσεις, οι οποίες και σχετιζόταν με ελλείψεις ύδατος κατά την τουριστική περίοδο.

4.1.17 Ερώτηση 17 - Γνώση περί μη ικανοποίησης αναγκών λόγω ποιοτικής υποβάθμισης υδάτων

Στην ερώτηση αυτή οι ερωτώμενοι καλούνται να απαντήσουν εάν γνωρίζουν περιπτώσεις μη κάλυψης αναγκών λόγω ποιοτικής υποβάθμισης των προς χρήση υδάτων.

17. Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες σε νερό δεν ικανοποιούνται από ποιοτικής απόψεως, π.χ. γεωργικές εκτάσεις που εγκαταλείπονται λόγω της υφαλμύρισης του υπόγειου υδροφορέα; (Παρακαλώ αναφέρετε)

Ναι

Όχι

Το 71% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι δεν γνωρίζει τέτοιου είδους περιπτώσεις στην περιοχή του, ενώ αντίστοιχα των υπόλοιπο 29% έχει υπόψη του περιπτώσεις ποιοτικής υποβάθμισης των προς

χρήση υδάτων. Από το ποσοστό εκείνο των ερωτηθέντων που εξέφρασαν θετική γνώμη, σύνολο αυτών αυτών υπέδειξε τέτοιου είδους περιπτώσεις.

4.1.18 Ερώτηση 18 – Εντοπισμός της σημαντικότερης αιτίας υποβάθμισης της κατάστασης των ΥΣ

Στην ερώτηση αυτή οι ερωτώμενοι καλούνται να υποδείξουν από μια συγκεκριμένη λίστα την σημαντικότερη αιτία υποβάθμισης της κατάστασης, τόσο ποσοτικής όσο και ποιοτικής, των υδατικών συστημάτων της περιοχής τους. Στην περίπτωση δε υπόδειξης μιας αιτίας καλούνται επίσης να αναφέρουν και τον τρόπο της υποβάθμισης αυτής.

18. Ποια θεωρείτε την σημαντικότερη αιτία υποβάθμισης (πίεση) της κατάστασης (ποιοτική και ποσοτική) των υδάτινων σωμάτων της περιοχής; Αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα υποβάθμισης.

Κατηγορία Πίεσης	Παράδειγμα Υποβάθμισης
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ)	
Εκβολή Δικτύων Αποχέτευσης σε φυσικό αποδέκτη	
Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες	
Βιομηχανικές μονάδες	
Κτηνοτροφικές μονάδες	
Υδατοκαλλιέργειες	
Διαρροές από ΧΑΔΑ/ΧΥΤΑ	
Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες	
Γεωργικές δραστηριότητες	
Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ	
Ποιμενική κτηνοτροφία	
Λοιπές πηγές (π.χ. Εγκαταλελειμμένοι χώροι	
Απολήψεις ύδατος από υπόγεια ΥΣ	
Απολήψεις ύδατος από επιφανειακά ΥΣ	
Απολήψεις ύδατος από έργα ταμίευσης	
Έργα ρύθμισης της ροής-Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις	
Υφαλμύριση	
Τεχνητός εμπλουτισμός	
Μονάδες Αφαλάτωσης	
Λιμάνια/μαρίνες	
Αλιεία	
Αμμοχαλικοληψίες	

Το σύνολο των ερωτηθέντων υπέδειξαν κάποια αιτία υποβάθμισης της κατάστασης των υδατικών συστημάτων της περιοχής τους.

Ως γενική παρατήρηση αναφέρεται το γεγονός ότι οι ερωτώμενοι που απάντησαν δεν υπέδειξαν μόνο μια αιτία υποβάθμισης –όπως τους ζητήθηκε από την ερώτηση- αλλά ένα συνδυασμό αιτιών.

Τέσσερις είναι οι κατηγορίες πίεσης που υπερτερούν έναντι των υπολοίπων σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Οι **Γεωργικές δραστηριότητες**, οι **Απολήψεις ύδατος από υπόγεια ΥΣ**, οι **Κτηνοτροφικές μονάδες** και η **Υφαλμύριση**. Παρακάτω βλέπουμε τον αναλυτικό πίνακα των απαντήσεων.

Πίνακας 4-4 Κατηγορίες πίεσης που επιλέχθηκαν κατά την απάντηση της Ερώτησης 18

Απάντηση	Πλήθος	Ποσοστό
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ)	1	3,2%
Εκβολή Δικτύων Αποχέτευσης σε φυσικό αποδέκτη	2	6,5%
Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες	1	3,2%
Βιομηχανικές μονάδες	2	6,5%
Κτηνοτροφικές μονάδες	3	9,7%
Υδατοκαλλιέργειες	1	3,2%
Διαρροές από ΧΑΔΑ / ΧΥΤΑ	1	3,2%
Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες	-	-
Γεωργικές δραστηριότητες	4	12,9%
Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ	2	6,5%
Ποιμενική κτηνοτροφία	2	6,5%
Λοιπές πηγές (π.χ. Εγκαταλελειμμένοι χώροι)	1	3,2%
Απολήψεις ύδατος από υπόγεια ΥΣ	4	12,9%
Απολήψεις ύδατος από επιφανειακά ΥΣ	-	-
Απολήψεις ύδατος από έργα ταμίευσης	-	-
Έργα ρύθμισης της ροής – Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις	1	3,2%
Υφαλμύριση	3	9,7%
Τεχνητός εμπλουτισμός	-	-
Μονάδες αφαλάτωσης	-	-
Λιμάνια / μαρίνες	1	3,2%
Αλιεία	1	3,2%
Αμμοχαλικοληψίες	1	3,2%
Σύνολο	31	100,0%

4.1.19 Ερώτηση 19 – Καταγραφή μελλοντικών έργων σχετικών με τη διαχείριση και προστασία των υδατικών πόρων

Η ερώτηση ζητά από τους ερωτηθέντες να καταγράψουν τα σημαντικότερα στην περιοχή τους προγραμματιζόμενα, υπό κατασκευή ή υπό διερεύνηση έργα που σχετίζονται με τη διαχείριση και προστασία των υδατικών πόρων.

19. Πέρα από τα υφιστάμενα έργα, υπάρχουν στην περιοχή σας σημαντικά προγραμματιζόμενα, υπό κατασκευή έργα ή υπό διερεύνηση έργα, που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων και την προστασία τους; (Αν ναι συμπληρώστε τον επόμενο πίνακα σύμφωνα με τα ενδεικτικά παραδείγματα)

Έργο	Φάση	Σκοπιμότητα

Από το σύνολο των ερωτηθέντων μόνο το 43% αυτών (3 άτομα) απάντησαν την ερώτηση αυτή. Το ένα άτομο ανέφερε το έργο του ταμιευτήρα Κάρλας, ο δεύτερος αναφέρθηκε στα έργα Παλιοδερλί, Λουτζιακόρεμα και Κακλιτζόρεμα και ο τρίτος απάντησε ότι του ζητούνται πληροφορίες που άπτονται κυβερνητικού, περιφερειακού και τοπικού σχεδιασμού.

4.1.20 Ερώτηση 20 - Κατάταξη ερωτώμενων σε κατηγορία χρήσης ύδατος

Η ερώτηση αυτή μας δίνει στοιχεία του προφίλ του ερωτώμενου και συνδυαζόμενη με τις ως άνω απαντήσεις δικαιολογεί ίσως τη στάση του ερωτώμενου σε αρκετά ζητήματα.

20. Σε ποια/ ποιες κατηγορίες θα κατατάσσατε τον εαυτό σας όσον αφορά τη χρήση του νερού; (Βάλτε x όπου ταιριάζει)

Κατηγορία χρήσης	Κύρια κατηγορία	Δευτερεύουσα κατηγορία
Οικιακή χρήση		
Γεωργική χρήση		
Κτηνοτροφική χρήση		
Βιομηχανική χρήση		
Τουριστική χρήση		
Άλλη χρήση (παρακαλώ συμπληρώστε)		

Παρατηρείται λοιπόν, ότι το σύνολο (100%) των ερωτώμενων δηλώνουν την οικιακή χρήση νερού ως κύρια κατηγορία.

Πίνακας 4-5 Κατηγορία χρήσης: οικιακή

Απάντηση	ΥΔ Θεσσαλίας	
	Πλήθος	Ποσοστό
Κύρια Κατηγορία	7	100%
Δευτερεύουσα Κατηγορία	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	-	-
Σύνολο	7	100%

Η γεωργική χρήση επιλέχθηκε ως δευτερεύουσα χρήση σχεδόν από το 50% των ερωτηθέντων.

Πίνακας 4-6 Κατηγορία χρήσης: γεωργική

Απάντηση	ΥΔ Θεσσαλίας	
	Πλήθος	Ποσοστό
Κύρια Κατηγορία	0	0%
Δευτερεύουσα Κατηγορία	3	43%
ΔΞ/ΔΑ	4	57%
Σύνολο	7	100%

Τέλος η τουριστική χρήση είχε μεγάλα ποσοστά αποχής μεταξύ των ερωτώμενων (απάντηση ΔΞ/ΔΑ) που σημαίνει ότι μεγάλο ποσοστό δεν επέλεξε αυτή την κατηγορία.

Πίνακας 4-7 Κατηγορία χρήσης: τουριστική

Απάντηση	ΥΔ Δυτικής Θεσσαλίας	
	Πλήθος	Ποσοστό
Κύρια Κατηγορία	0	0%
Δευτερεύουσα Κατηγορία	1	14%
ΔΞ/ΔΑ	6	86%
Σύνολο	7	100%

4.1.21 Ερώτηση 21 - Προσδιορισμός κατηγορίας χρήσης ύδατος ανά πηγή

Η ερώτηση διερευνά τις πηγές από τις οποίες προμηθεύονται νερό οι ερωτώμενοι.

21. Από ποιες πηγές προμηθεύεστε το νερό που χρησιμοποιείτε; Παρακαλώ προσδιορίστε ανά πηγή τις κατηγορίες χρήσης (π.χ. άρδευση & πότισμα ζώων, άρδευση & καθαριότητα του στάβλου, πόσιμο & πότισμα κήπου)

Πηγή	Κατηγορία Χρήσης
Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης	
ΤΟΕΒ	
Ιδιωτική γεώτρηση	
Απόληψη από επιφανειακό υδάτινο σώμα	
Άλλο ...	

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους ερωτώμενους, το σύνολο αυτών (100%) δήλωσε ότι υδρεύεται από το Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης.

Δύο από αυτούς εκτός από το Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης, επέλεξαν και την ιδιωτική γεώτρηση και ένας την επιλογή Άλλο δηλώνοντας τη χρήση εμφιαλωμένου νερού ως πόσιμο.

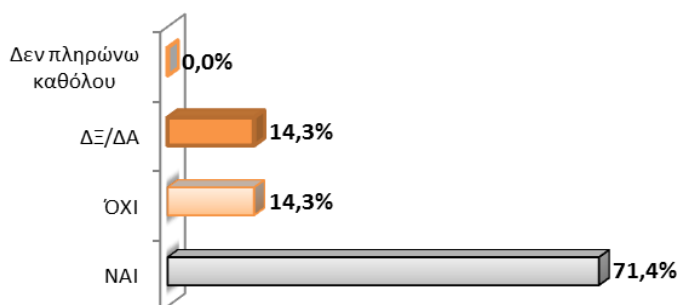
4.1.22 Ερώτηση 22 - Υφιστάμενη τιμολόγηση καταναλισκομένου ύδατος

Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι θεωρούν εύλογο το τίμημα που πληρώνουν για την παροχή ύδατος.

22. Πιστεύετε ότι πληρώνετε ένα εύλογο τίμημα για το νερό που καταναλώνετε για την άσκηση της επαγγελματικής σας δραστηριότητας;

- Ναι
- Όχι
- Δεν πληρώνω καθόλου

Όπως μπορεί να παρατηρήσει κάποιος στο διπλανό διάγραμμα, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, θεωρούν εύλογο το τίμημα που πληρώνουν για την παροχή ύδατος. Στον αντίποδα, το 14% των ερωτηθέντων δεν θεωρεί εύλογο το τίμημα, ενώ το

υπολειπόμενο 14% δεν απάντησαν στην ερώτηση.

4.1.23 Ερώτηση 23 - Διερεύνηση του ποσοστού ορθολογικής χρήσης του νερού

Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι κάνουν ορθολογική χρήση του νερού.

23. Θεωρείτε ότι αποδίδετε στο νερό το σεβασμό που του αναλογεί ως ένας πολύτιμος φυσικός πόρος δύσκολα ανανεώσιμος; Ποια φράση σας εκφράζει καλύτερα; (Βάλτε x όπου ταιριάζει)

☐	Ελέγχω τη χρήση του στο σπίτι και στη δουλειά μου και εφαρμόζω πρακτικές οικονομίας.
☐	Θέλω να προστατέψω το νερό ως καταναλωτής του, αλλά δεν έχω ενημέρωση για το τι ακριβώς μπορώ να κάνω.
☐	Δεν έχουμε έλλειψη νερού στην περιοχή μου, και κατά συνέπεια κάνουμε εντατική χρήση του για να μεγιστοποιήσουμε την παραγωγή μας και να διατηρήσουμε υψηλό το επίπεδο διαβίωσης.

Με εξαίρεση ένα ερωτώμενο που δεν απάντησε στην ερώτηση αυτή, όλοι οι υπόλοιποι κάνουν ορθολογική χρήση του νερού.

Συγκεκριμένα, σχεδόν το σύνολο των ερωτηθέντων (86%) ελέγχει τη χρήση του στο σπίτι και στη δουλειά του και εφαρμόζει πρακτικές οικονομίας.

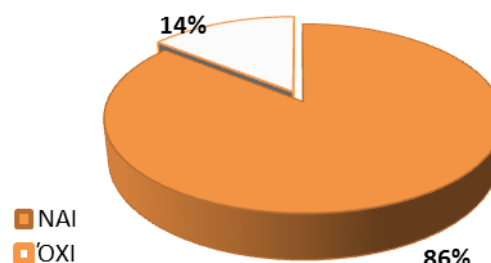
4.1.24 Ερώτηση 24 – Κατανόηση εννοιών περιβαλλοντικού κόστους & κόστους φυσικού πόρου

Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι γνωρίζουν τις έννοιες του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους φυσικού πόρου.

24. Γνωρίζετε τις έννοιες του Περιβαλλοντικού Κόστους και του Κόστους Φυσικών Πόρων;

- Ναι
- Όχι

Για το ΥΔ της Θεσσαλίας, η πλειονότητα των ατόμων που απάντησαν στην ερώτηση αυτή δήλωσαν ότι γνωρίζουν τις έννοιες του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους φυσικού πόρου. Συγκεκριμένα, στο σύνολο των επτά (7) απαντήσεων που δόθηκαν στην ερώτηση αυτή, ελήφθησαν έξι (6) θετικές απαντήσεις, μία (1) αρνητική.

4.1.25 Ερώτηση 25 - Κατανόηση του συσχετισμού του ύψους περιβαλλοντικού κόστους & κόστους φυσικού πόρου με την κατάσταση των ΥΣ

Η ερώτηση διερευνά κατά πόσο οι ερωτώμενοι γνωρίζουν ότι υπάρχει συσχετισμός μεταξύ του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους φυσικού πόρου και της κατάστασης των ΥΣ.

25. Γνωρίζετε πως η αποτίμηση του Περιβαλλοντικού Κόστους και του Κόστους Φυσικού Πόρου συνδέεται άμεσα με την κατάσταση των ΥΣ και τα μέτρα που προτείνονται για την αποκατάσταση/βελτίωση των ΥΣ με κατάσταση κατώτερη της καλής;

Ναι	☐
Όχι	☐

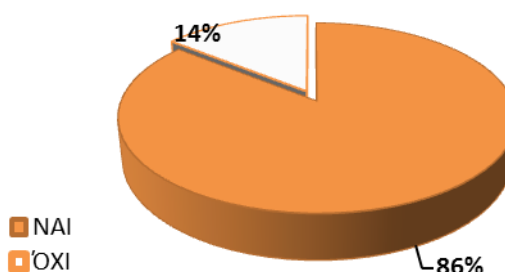
Από την επεξεργασία των απαντήσεων που λάβαμε, προέκυψε ότι σύνολο των ερωτηθέντων (100%) που γνώριζε για τον συσχετισμό του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους φυσικού πόρου με τη κατάσταση των ΥΣ.

4.1.26 Ερώτηση 26 - Προσδιορισμός ενός δίκαιου περιβαλλοντικού τέλους

26. Θεωρείτε πως η συγκεκριμένη προσέγγιση μπορεί να οδηγήσει σε ένα δίκαιο περιβαλλοντικό τέλος το οποίο σκοπό θα έχει την προστασία αλλά και την αποκατάσταση/βελτίωση των ΥΣ σε κατάσταση κατώτερη της καλής;

Ναι	☐
Όχι	☐

Από τους ερωτηθέντες του ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ08), το 86% πιστεύει ότι ο προσδιορισμός του περιβαλλοντικού τέλους σε σχέση με την κατάσταση των ΥΣ και των ενεργειών που απαιτούνται για την προστασία αλλά και την βελτίωση/αποκατάστασή τους είναι σωστή διαδικασία., ενώ το 14% έχει αντίθετη άποψη.

4.2 Συγκεντρωτική αξιολόγηση

Στο κομμάτι της διαβούλευσης που περιλάμβανε έρευνα μέσω ερωτηματολογίων σχετικά με τη διαβούλευση έλαβε μέρος μικρή μερίδα ενδιαφερόμενων φορέων και ιδιωτών. Ενδεικτικά συμμετείχαν κυρίως μηχανικοί- μελετητές σχεδόν στο σύνολο αυτών, μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και μέλη συλλόγων όπως οι Θεσσαλοί πολίτες του κόσμου για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το ερωτηματολόγιο επί της διαβούλευσης απαντήθηκε από επτά (7) άτομα για το ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ08). Παρά τον πολύ μικρό αριθμό των ερωτηματολογίων έχει γίνει προσπάθεια στην παρούσα μελέτη για εξαγωγή συμπερασμάτων ανά ερώτηση με όλους τους κινδύνους που αυτό μπορεί να ενέχει λόγω της μη ύπαρξης ικανού δείγματος.

Αρχικά, οι ερωτώμενοι επισημαίνουν την ανάγκη εντατικοποίησης των τρόπων ενημέρωσης και δημοσιοποίησης της πληροφορίας με συνδυασμό μέσων. Σε γενικές γραμμές οι ερωτώμενοι, οι οποίοι δηλώνουν την οικιακή χρήση νερού ως κύρια κατηγορία, με ποσοστό 86% επί του συνόλου - δηλώνουν ότι κάνουν ορθολογική χρήση του νερού ελέγχοντας τη χρήση του στο σπίτι και στη δουλειά του καθώς και εφαρμόζουν πρακτικές οικονομίας.

Αρκετά μεγάλο είναι το ποσοστό των ατόμων που δεν γνωρίζουν καλά την Οδηγία – Πλαίσιο για τα νερά, (43%), δηλώνουν όμως ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του 1^ο ΣΔΛΑΠ παρά το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό αυτών δεν είχε λάβει μέρος στη διαβούλευση αυτού,. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων θεωρούν ότι η εφαρμογή των 1^{ων} ΣΔΛΑΠ δεν έχει συνδράμει θετικά στην βελτίωση της κατάστασης των ΥΣ της περιοχής τους. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων πιστεύει ότι πιθανό είναι τα ΣΔΛΑΠ να μπορούν να βοηθήσουν τον πληθυσμό στην κατανόηση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών αυτής στα ύδατα.

Το 72% των ερωτηθέντων δεν επιθυμούν να κάνουν κάποιου είδους προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της 1^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ, όμως το 43% των ερωτηθέντων έκανε διορθώσεις στην κατάλογο των κοινωνικών εταιριών που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης.

Μεγάλο μέρος των ερωτηθέντων θεωρεί ότι οι ανάγκες τους σε νερό δεν καλύπτονται επαρκώς καθώς θεωρούν ότι υπάρχει και ποιοτική υποβάθμιση των προς χρήση υδάτων της περιοχής τους. Πιστεύουν ότι η υποβάθμιση των υδάτων της περιοχής τους δεν οφείλεται μόνο σε μια αιτία υποβάθμισης αλλά σε συνδυασμό αυτών, με τις γεωργικές δραστηριότητες, τις απολήψεις ύδατος από υπόγεια ΥΣ, τις κτηνοτροφικές μονάδες και την υφαλμύριση να υπερτερούν ως αιτίες.

Το 57% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι έχει υπόψη του περιπτώσεις ποσοτικής έλλειψης ύδατος στην περιοχή του και το 29% έχει υπόψη του περιπτώσεις ποιοτικής υποβάθμισης των προς χρήση υδάτων.

Ως προς τα σημαντικότερα ζητήματα διαχείρισης νερού οι ερωτώμενοι θεωρούν το ζήτημα της ποιότητας πόσιμου νερού και ακολουθούν τα ζητήματα της επάρκειας αρδευτικού νερού και της επάρκειας πόσιμου νερού. Τελευταία στην κατάταξη έρχονται τα ζητήματα της ρύπανσης προερχόμενη από την κτηνοτροφία, της ρύπανσης νερού από αστικά απόβλητα και της ρύπανσης προερχόμενη από τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων και ελαιοτριβείων).

Τέλος, ως προς την τιμολόγηση του ύδατος σχεδόν το σύνολο αυτών τη θεωρούν δίκαιη, δηλώνουν κατά πλειοψηφία ότι γνωρίζουν τις έννοιες του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους φυσικού πόρου και τη σχέση μεταξύ του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους φυσικού πόρου με την κατάσταση των ΥΣ, καθώς και ότι ο προσδιορισμός του περιβαλλοντικού τέλους σε σχέση με την κατάσταση των ΥΣ και των ενεργειών που απαιτούνται για την προστασία αλλά και την βελτίωση/αποκατάστασή τους είναι σωστή διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ (ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΧΟΛΙΑ)

Συνολικά για το ΥΔ Θεσσαλίας η ΕΓΥ έλαβε πλήθος δεκατριών (13) εγγράφων² που περιλαμβάνουν παρατηρήσεις, προτάσεις και σχόλια επί του προσχεδίου της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ.

Οι τρόποι λήψης των παρατηρήσεων αφορούν σε ταχυδρομική ή ηλεκτρονική αποστολή και σε υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ <http://wfdver.ypeka.gr>. Πιο κάτω γίνεται μια προσπάθεια σκιαγράφησης του προφίλ των συμμετεχόντων με αυτόν τον τρόπο στη διαβούλευση – με κατάταξη στις κατηγορίες³ φορείς λήψης αποφάσεων, διαχειριστές, εμπειρογνώμονες και χρήστες – καθώς και μια συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου των παρατηρήσεων που έλαβε η ΕΓΥ.

Πίνακας 5-1 Πλήθος εισελθουσών παρατηρήσεων για το ΥΔ Θεσσαλίας

	Χρήστες / Καταναλωτές	Διαχειριστές	Φορείς λήψης αποφάσεων	Εμπειρογνώμονες / Ειδικοί	Σύνολο
Πλήθος εισερχομένων εγγράφων με παρατηρήσεις / σχόλια & προτάσεις	-	4	8	1	13

Από τα δεκατρία (13) έγγραφα με παρατηρήσεις, σχόλια και προτάσεις, οκτώ (8) υποβλήθηκαν από φορείς λήψης αποφάσεων, τέσσερα (4) από διαχειριστές και ένα (1) από εμπειρογνώμονες. Συμπερασματικά, η κατηγορία με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαβούλευση επί του Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας ήταν οι φορείς λήψης αποφάσεων με ποσοστό 61,5% επί του συνόλου των συμμετεχόντων.

Ως προς τους **φορείς λήψης αποφάσεων**, στη διαβούλευση συμμετείχαν η Περιφέρεια Θεσσαλίας με κύριο εκπρόσωπό της τον Περιφερειάρχη, η Δ/ση Υδάτων Θεσσαλίας, η ΠΕΔ Θεσσαλίας, Τοπική Αυτοδιοίκηση και το ΥΠΑΑΤ.

Ως **διαχειριστές** συμμετείχε στη διαβούλευση για το ΥΔ Θεσσαλίας – με τέσσερα σχόλια – ο Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικονομικής Ανάπτυξης Κάρλας – Μαυροβουνίου –Κεφαλόβρυσου – Βελεστίνου (Π.Ο.Κα.Μα.Κε.Βε). Από την **κατηγορία των εμπειρογνομένων** συμμετείχε η ΥΕΤΟΣ Μελετητική. Τέλος, από την κατηγορία των **χρηστών** δεν υποβλήθηκε κάποιο σχόλιο.

² Υπολογίζεται το πλήθος των εγγράφων και όχι το πλήθος των φορέων. Δηλαδή μπορεί ένας φορέας να έχει στείλει δύο ή και περισσότερες παρατηρήσεις.

³ Οι κατηγορίες που αναφέρονται χρησιμοποιούνται στην οργάνωση της διαδικασίας διαβούλευσης και είναι οι εξής:
Φορείς λήψης αποφάσεων (decision-makers): μπορούμε να ονομάσουμε όλα τα άτομα και τους φορείς που έχουν θεσμική αρμοδιότητα στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση του νερού: Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμοι.
Χρήστες - Καταναλωτές του νερού: στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι αγρότες, η βιομηχανία και οι επιχειρήσεις, καθώς και το ευρύτερο καταναλωτικό κοινό της ύδρευσης.
Εμπειρογνώμονες – Ειδικοί: στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επιστήμονες, σύμβουλοι, εκπαιδευτικά ιδρύματα, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και ειδικοί φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
Διαχειριστές: η κατηγορία καλύπτει το σύνολο των ατόμων και φορέων που έχουν ρόλο εφαρμογής στη διαχείριση των υδάτων και γενικότερα υλοποίησης της Οδηγίας.

Τα σημαντικότερα ζητήματα που προκύπτουν από τα υποβληθέντα σχόλια και παρατηρήσεις καθώς και τα αναλυτικά στοιχεία που περιγράφουν το προφίλ των συμμετεχόντων με αυτόν τον τρόπο στη διαβούλευση δίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Ως γενικά σχόλια σημειώνονται τα ακόλουθα:

Γενικό Σχόλιο 1

Σύμφωνα με την παρούσα Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης το ΥΔ Θεσσαλίας 08 αντιμετωπίζει σοβαρό ετήσιο έλλειμμα στο ισοζύγιο Προσφορά – Ζήτηση νερού. Πολλά υπόγεια συστήματα είναι σε κακή ποσοτική κατάσταση και απαιτείται η λήψη μέτρων για την ανατροπή της τάσης υποβάθμισης και την αναβάθμισή τους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2000/60. Στο 1ο Διαχειριστικό Σχέδιο, μεταξύ άλλων μέτρων για την κάλυψη του ελλείμματος, προβλεπόταν μερική εκτροπή νερών του Ανω Αχελώου με ετήσιο όγκο 250 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων ως συμβολή στην κάλυψη αυτού του ελλείμματος. Στην παρούσα Αναθεώρηση του 1ου Σχεδίου Διαχείρισης έχει εγκαταλειφθεί η μερική εκτροπή νερών του Ανω Αχελώου. Πως δικαιολογείται αυτή η σοβαρή αλλαγή ως προς το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης;

Με το Α.Π. οικ 521/14-7-2017 έγγραφο του Γραφείου Ειδικού Γραμματέα Υδάτων δόθηκε η κατεύθυνση το έλλειμμα του υδατικού ισοζυγίου της Θεσσαλίας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Οδηγίας 2000/60, να αντιμετωπιστεί με εναλλακτικά σενάρια (εξοικονόμηση νερού, έργα ταμίευσης κλπ.) και νέα έργα μόνον εντός του Υδατικού Διαμερίσματος. Αυτή η κατεύθυνση προέκυψε με γνώμονα την ασφάλεια δικαίου και τις προτεραιότητες κατανομής και διαχείρισης υδατικών πόρων όπως απορρέουν από την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και νομολογία.

Έτσι στα συμπληρωματικά μέτρα του ΥΔ Θεσσαλίας συμπεριλαμβάνεται ομάδα μέτρων της κατηγορίας δομικών κατασκευών που υποκαθιστά το μέτρο του πρώτου ΣΔΛΑΠ WD08S400 «Ολοκλήρωση έργων μεταφοράς ποσότητας νερού 250 hm³ από τον Αχελώο στη ΛΑΠ Πηνειού».

Η εναλλακτική αντιμετώπιση του υδατικού ελλείμματος περιλαμβάνει 3 Δέσμες μέτρων:

- 1η Δέσμη: Μέτρα εξοικονόμησης (κυρίως αρδευτικού) νερού μέσω μείωσης απωλειών δικτύων και εξορθολογισμού μεθόδων άρδευσης*
- 2η Δέσμη: «Δρομολογημένα» έργα ταμίευσης στη ΛΑΠ Πηνειού (είχαν εξεταστεί στο πρώτο ΣΔΛΑΠ και έχουν προστεθεί ορισμένα νεώτερα)*
- 3η Δέσμη:*
 - A) «Πρόσθετα» νέα έργα ταμίευσης (απαιτείται η επικαιροποίηση παλαιών μελετών ή η εκπόνηση νέων),*
 - B) Τεχνητός εμπλουτισμός υπογείων υδροφορέων,*
 - Γ) Υλοποίηση έργων ταμίευσης χειμερινών απορροών τύπου λιμνοδεξαμενών ή φραγμάτων σε πεδινές ή λοφώδεις περιοχές της ΛΑΠ Πηνειού*

Γενικό Σχόλιο 2

Το Πρόγραμμα δομικών έργων για την αντιμετώπιση του ελλείμματος δεν είναι ρεαλιστικό. Παράδειγμα: το φράγμα Αγιονερίου είναι ημιτελές και η κατασκευή του έχει διακοπεί περίπου εδώ και δέκα χρόνια. Υπάρχουν σημαντικά προβλήματα ρύπανσης στην λεκάνη απορροής και τεχνικά προβλήματα στην μελέτη του έργου. Το κόστος ολοκλήρωσης θα είναι μεγάλο. Τα αρδευτικά δίκτυα προβλέπονται σε θέση ανάντη του φράγματος.

Σε άλλες περιπτώσεις φραγμάτων οι μελέτες είναι παλαιές και οι συνθήκες έχουν πιθανότατα αλλάξει. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχουν σοβαρά γεωλογικά και γεωτεχνικά προβλήματα που θα χρειαστούν αντιμετώπιση και αυξάνουν σοβαρά τις δαπάνες των έργων. Επίσης τα έργα ταμίευσης χειμερινών απορροών στην πεδινή περιοχή της ΛΑΠ ΠΗΝΕΙΟΥ δεν έχουν χωροθετηθεί και είναι πολύ μεγάλος ο αριθμός τους

Συμπερασματικά, τα έργα των περιφερειακών φραγμάτων στο ΥΔ 08 και τα έργα ταμίευσης χειμερινών απορροών θα χρειαστούν πολύ μεγάλους χρόνους για να ολοκληρωθούν και ορισμένα είναι αμφίβολο αν είναι σκόπιμο ή δυνατόν να κατασκευαστούν λόγω των προβλημάτων που αναφέρθηκαν παραπάνω. Επίσης το κόστος τους είναι πολλαπλάσιο του κόστους της λύσης που έχει προκριθεί από το υφιστάμενο εγκεκριμένο Διαχειριστικό Σχέδιο όπου, μεταξύ των άλλων, προβλέπεται μερική εκτροπή υδάτων από την λεκάνη του Ανω Αχελώου προς την Θεσσαλία.

Το πρόγραμμα δομικών έργων αντιμετωπίζει το πρόβλημα του ελλείμματος στο ΥΔ 08 αξιοποιώντας τοπικούς υδάτινους πόρους, χωρίς μεταφορά νερού από άλλη λεκάνη. Η λύση της μεταφοράς από άλλη λεκάνη έχει προκαλέσει αντιδράσεις και έχει προσκρούσει στο παρελθόν σε αρνητικές δικαστικές αποφάσεις.

Για το φράγμα Αγιονερίου έχουν ήδη δαπανηθεί περί τα 10 εκατομμύρια ευρώ. Το θέμα της ρύπανσης στην λεκάνη απορροής αντιμετωπίζεται με κατάλληλα μέτρα αντιρρύπανσης που ούτως ή άλλως θα πρέπει να πάρουν οι τυροκομικές μονάδες που ρυπαίνουν. Για την επίλυση των τεχνικών προβλημάτων απαιτείται επικαιροποίηση της τεχνικής μελέτης και μελέτη σκοπιμότητας όπου θα ληφθούν υπόψη τα νέα δεδομένα.

Τα έργα που περιλαμβάνονται στην ονομαζόμενη 2η Δέσμη Μέτρων «ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ», υπήρχαν, τα περισσότερα, και στο εγκεκριμένο 1ο Σχέδιο Διαχείρισης. Είναι έργα υπό κατασκευή ή έργα με οριστικές μελέτες και εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Είναι έργα που μπορούν να υλοποιηθούν με την κατάλληλη χρηματοδότηση. Το καθαρό όφελός τους είναι 67 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος, έχοντας αφαιρέσει την αναμενόμενη, αντίστοιχη, μείωση των διαθεσίμων από υπόγεια.

Τα έργα που περιλαμβάνονται στην 3η Δέσμη Μέτρων διαθέτουν μελέτες με διάφορους βαθμούς ωριμότητας από προκαταρκτική έως προμελέτη. Χρειάζεται να επικαιροποιηθούν και να ολοκληρωθούν οι τεχνικές μελέτες τους και να αποκτήσουν περιβαλλοντική αδειοδότηση. Μπορούν να υλοποιηθούν σε μεσοπρόθεσμο διάστημα, με κατάλληλη χρηματοδότηση. Το καθαρό όφελός τους είναι 140 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος. Ο τεχνητός εμπλουτισμός υπογείων μπορεί να προσφέρει 10 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος.

Οι χειμερινές απορροές του Πηνειού καλύπτουν άνετα τον όγκο των 75 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων που απομένει για να καλυφθεί το έλλειμμα του ΥΔ Θεσσαλίας. Η ταμίευση αυτή μπορεί να γίνει σε πολυάριθμες λιμνοδεξαμενές ή φράγματα στο πεδινό – λοφώδες μέρος της ΛΑΠ Πηνειού. Απαιτείται αναγνωριστική- προκαταρκτική μελέτη για τον προσδιορισμό των θέσεων των έργων και εν συνεχεία εκπόνηση των σχετικών τεχνικών και περιβαλλοντικών μελετών. Σημειώνεται ότι ο συνολικός όγκος ταμίευσης των έργων αυτών είναι δυνατόν να αυξομειωθεί ανάλογα με τον συνολικό όγκο που τελικά θα συγκεντρώσουν τα έργα της προηγούμενης ομάδας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός όλων έργων που αναφέρθηκαν παραπάνω είναι αρκετά μεγαλύτερος από το μείγμα έργων που περιλαμβάνονται στο ισχύον 1ο Σχέδιο Διαχείρισης αλλά αποτελούν ένα αυτόνομο «πακέτο» που δεν στηρίζεται σε μεταφορά νερού από άλλη λεκάνη.

Γενικό Σχόλιο 3

Θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις λόγω φραγμάτων στον άνω ρου του π.Τιταρήσιου (Αγιονέρι, Καλούδα κλπ) στην τροφοδοσία των κατάντη αναπτυσσόμενων ΥΥΣ.

Στην αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης στο γενικό ισοζύγιο έχει ληφθεί υπόψη ως σύνολο η μείωση της τροφοδοσίας των ΥΥΣ από τα ανάντη σχεδιαζόμενα φράγματα.

Για το κάθε σχεδιαζόμενο φράγμα η ποσότητα αυτή θα τεκμηριωθεί με την σύνταξη αντίστοιχων υδρογεωλογικών μελετών. Η όποια αυτή μείωση της τροφοδοσίας πρέπει να ειδωθεί συνδυαστικά τόσο με την μείωση των αντλήσεων υπογείου νερού και αντικατάσταση αυτού με επιφανειακό, όσο και με τη χρονική διαθεσιμότητα του νερού αυτού.

Στην περιοχή του Τιταρήσιου τα αναπτυσσόμενα (ΥΥΣ Ποταμιάς ΕΛ0800060, Κώνου Τιταρήσιου ΕΛ0800220 και Δαμασίου - Τιτάνου ΕΛ0800070) τροφοδοτούνται σε κυμαινόμενα ποσοστά και από τις διηθήσεις του Τιταρήσιου.

Από τα συστήματα αυτά που βρίσκονται σε καθεστώς αλληλοεξάρτησης τόσο με τον Τιταρήσιο όσο και μεταξύ τους το ΥΥΣ Κώνου Τιταρήσιου βρίσκεται σε κακή ποσοτική κατάσταση.

Δεν είμαστε σε θέση σήμερα να υπολογίσουμε το ποσοστό μείωσης της τροφοδοσίας των ΥΥΣ σε συνδυασμό με την αντικατάσταση υπόγειου νερού με επιφανειακό.

Η προσέγγιση των επιπτώσεων της κατασκευής των φραγμάτων επί της τροφοδοσίας των ΥΥΣ θα αντιμετωπιστεί κατά τη μελέτη αυτών. Στις αντίστοιχες υδρογεωλογικές μελέτες θα μπορούσαν να εξεταστούν έργα με στόχο την αύξηση των διηθήσεων και της τροφοδοσίας των ΥΥΣ και την επιδίωξη διατήρησης ή ανάταξης της καλής ποσοτικής κατάστασης αυτών.

Πίνακας 5-2 Αναλυτικός πίνακας εισερχόμενου υλικού διαβούλευσης

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
1	26/09/2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	ΠΕΔ Θεσσαλίας	Μέλος επιτροπής της ΠΕΔ Θεσσαλίας	Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ	Σχόλιο επί του άρθρου "Διαβούλευση - 1η Αναθεώρηση ΣΔ: ΥΔ08/ Π14 – Μελέτη Διαβούλευσης	<p>Συνοπτικά σχολιάζονται τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> Υπάρχει θεσμικό έλλειμμα ενημέρωσης – διαβούλευσης. Στη διαδικασία της διαβούλευσης υπάρχει σοβαρό έλλειμμα ενημέρωσης, ανεξήγητη βιασύνη, σφιχτές ημερομηνίες και παντελή αγνόηση των κανόνων της οδηγίας για εκτεταμένη δημοσιότητα και ουσιαστικό διάλογο. Γενικά οι φορείς και το κοινό δεν προλαβαίνουν ούτε καν να πληροφορηθούν τη διαδικασία, κατά μείζονα λόγο να μελετήσουν και να παρέμβουν. Δεν τηρήθηκαν όσα προβλέπονται στο κείμενο του προσχεδίου ΣΔΛΑΠΘ (σελ. 25, κεφ.1.4) αλλά και όσα προβλέπονται στο αναρτημένο αρχείο διαβούλευσης της ΕΓΥ, με τίτλο «Πληροφόρηση του κοινού και προώθηση της ενεργού συμμετοχής του, καθώς και δημοσιοποίηση και δημόσια διαβούλευση των Προσχεδίων Διαχείρισης, έξι μήνες πριν την ολοκλήρωσή τους, σύμφωνα με το Άρθρο 14 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και το Άρθρο 15 του ΠΔ 51/2007». Ειδικότερα: <ul style="list-style-type: none"> Από τους 303 συνολικά φορείς διαχείρισης, χρήστες, αυτοδιοίκηση κ.α. (που προβλέπει το σχετικό κείμενο της ΕΓΥ), ελάχιστοι ενημερώθηκαν και ασχολήθηκαν με την όλη διαδικασία της διαβούλευσης. Ουδεμία ανακοίνωση ή δελτίο τύπου της ΕΓΥ σε τοπικά ΜΜΕ ή κάποιο ενημερωτικό έντυπο έπεσε στην αντίληψή μας. Δεν πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές εκδηλώσεις (επισκέψεις, ημερίδες, κ.α.). Υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση στην πληροφορία: Σημειώνεται ότι από τους 13 τίτλους κειμένων που έχουν αναρτηθεί στην σχετική ιστοσελίδα * της ΕΓΥ-ΥΠΕΚΑ, μόνον 5 κείμενα είχαν ολοκληρωθεί και εμφανιζόταν στους επισκέπτες (τουλάχιστον μέχρι 20/9/2017).
2	26/09/2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	ΠΕΔ Θεσσαλίας	Μέλος επιτροπής της ΠΕΔ Θεσσαλίας	Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ	Σχόλιο επί του άρθρου "Διαβούλευση - 1η Αναθεώρηση ΣΔ: ΥΔ08/ Π12 - Προγράμματα Μέτρων	<p>Η εφαρμογή του πρώτου ΣΔΛΑΠΘ στην πράξη (μέσω της υλοποίησης των προβλεπόμενων μέτρων και δράσεων) έχει ισχνά αποτελέσματα, πλην μεμονωμένων μέτρων όπως αυτού της παρακολούθησης της ποιοτικής και ποσοτικής κατάστασης των επιφανειακών και υπογείων υδάτων (μέσω του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων της χώρας).</p> <ol style="list-style-type: none"> Με δεδομένη την εμπειρία του προηγούμενου ΣΔΛΑΠΘ και τις αδυναμίες - δυσκολίες (όπως αναφέρεται και στη σελ. 216, κεφ. 10 του νέου ΣΔΛΑΠΘ), εάν δεν εξασφαλισθούν οι προϋποθέσεις (οικονομικές, θεσμικές, διοικητικές και άλλες) που θα εγγυώνται την υλοποίηση και εφαρμογή των μέτρων (και κυρίως των έργων δομικών κατασκευών), εκτιμάται ότι η όλη προσπάθεια θα καταλήξει ως «Άσκηση επί χάρτου» και «Ευχολόγιο διοικητικών μέτρων και ρυθμίσεων», ενώ ταυτόχρονα θα πληγεί η αξιοπιστία της μεταρρύθμισης και θα αμφισβητηθεί από τους χρήστες νερού. Θα πρέπει την επόμενη περίοδο να εξασφαλισθούν συγκεκριμένοι οικονομικοί πόροι (με προτεραιότητα στις απαιτούμενες μελέτες) και να δημιουργηθεί συντονιστικό όργανο που θα έχει την ευθύνη να παρακολουθεί τα μέτρα του ΣΔΛΑΠΘ (που έχουν προγραμματισθεί και ιεραρχηθεί), αν τηρείται το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα, καθώς και ποιος είναι ο υπεύθυνος φορέας υλοποίησής τους (Υπουργεία, ΕΓΥ, Περιφέρειες, τοπικοί φορείς). Χαρακτηριστικό πρόσφατο παράδειγμα αδυναμίας συντονισμού των Υπουργείων και υπηρεσιών και απόδειξη της έλλειψης προγραμματισμού και εθνικής πολιτικής στην κατεύθυνση εξοικονόμησης νερού, είναι και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2014-2020 και τα υπό διαβούλευση Σχέδια Βελτίωσης των αγροτών, μέσω των οποίων θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί και να ενισχυθεί η προσπάθεια αυτή. Δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη επιδότησης έργων εξοικονόμησης νερού στις 2 δράσεις {δράση 4.1.1 (επενδύσεις που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης) και 4.1.3 (επενδύσεις για ΑΠΕ) } που περιλαμβάνονται στις εγκυκλίους προκήρυξης των Σχεδίων Βελτίωσης. Η μόνη δράση 4.1.2. (υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος) – μέσω της οποίας ενισχύονται οι επενδύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος και στην αειφόρο διαχείριση των υδατικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης και της αποθήκευσης του νερού σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης - δεν έχει συμπεριληφθεί στον σχεδιασμό του Υπουργείου ΑΑΤ για το 2017.
3	26/09/2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	ΠΕΔ Θεσσαλίας	Μέλος επιστημονικής επιτροπής της ΠΕΔ Θεσσαλίας	Γραπτή παρέμβαση (κατατέθηκε με το πέρας της ημερίδας διαβούλευσης)	Προτάσεις περί της κατάστασης εκμετάλλευσης των υδατικών συστημάτων της Θεσσαλίας. Δυνατότητες και προοπτικές	<p>Τα ζητήματα εκείνα που προτείνονται αναφέρονται στα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> Να μετατρέπονται σε λιμνοδεξαμενές οι ερημοποιημένες εκτάσεις . Θα μπορούσε να μπει σε διαβούλευση η μετατροπή του 20% των αρδευόμενων εκτάσεων (ανά ομάδα παραγωγών των 1.500-2.000στρ. με κίνητρα περιβαλλοντικά και με παράλληλη ενίσχυση) σε λιμνοδεξαμενές που θα τροφοδοτούνται τον χειμώνα από τον Πηνεϊό με συνολική ταμίευση νερού της τάξης των 30*106m³ – 50*106m³. Να γίνει ρύθμιση της ζήτησης για να είναι συμβατή με τα ανανεώσιμα υδατικά αποθέματα [Επιφανειακά –

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							<p>υπόγεια, με μεταστροφή της σχέσης εξάρτησης όπου μπορεί να γίνει με κριτήρια όχι μόνο Υδρολογικά (Επιφανειακά νερά) αλλά και Υδρογεωλογικά (Υπόγεια νερά), δεν μπορεί σε περιοχές πτωχές σε υπόγειο νερό, να έχουμε αρδευόμενες εκτάσεις πολύ περισσότερες από όσες συμβαδίζουν με τα υδατικά αποθέματα χωρίς μεταφορά επιφανειακών νερών]. Σήμερα έχουμε άρδευση από Υ.Υ.Σ. σε ποσοστό 70% και από τα Ε.Υ.Σ. σε ποσοστό 30%, πρέπει η σχέση αυτή σταδιακά να γίνει 50% από Υ.Υ.Σ. και 50% από Ε.Υ.Σ. άρα επιφανειακά νερά από ΠΗΝΕΙΟ-ΑΧΕΛΩΟ και περιφερειακά έργα. Εάν δεν γίνουν οι παραπάνω δράσεις γρήγορα θα οδηγηθούν (έχει ήδη γίνει) σε ερημοποίηση τα Ν.Α./κά τμήματα της Δυτ. Και Αν. Θεσσαλίας.</p> <p>3 Να γίνει εφαρμογή της λύσης του τεχνητού εμπλουτισμού. Τα έργα τεχνητού εμπλουτισμού και αυτά είναι έργα ταμίευσης νερού στους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες. Υπάρχουν πολλές περιοχές όπου με μικρό κόστος έργων και μεγάλο περιβαλλοντικό όφελος να κατασκευάσουμε και να λειτουργήσουμε έργα Τεχνητού Εμπλουτισμού, με δυνατότητα υπόγεια ταμίευσης πολλών εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού. Τέτοιες περιοχές εφαρμογής της λύσης του Τ.Ε. είναι: Τύρναβος – Γιντίκια Μακρυχωρίου – Κοιλιάδα – Ελασσόνα – Σαραντάπορο Αγιά – Αλμυρός – Φάρσαλα – Αγριά/Λεχώνια – Βρυσιά – Υπέρεια – Κυψέλη – Καλαμπάκα – Πύλη – Μουζάκι – Κέδρο/Φίλια. Με τελικό στόχο οι συνολικές ποσότητες Υπόγεια Ταμίευσης νερού να είναι: ΣV=30*106 m³ σε ποσοστό 10% των αντλούμενων νερών (320*106 m³) από τα Μόνιμα αποθέματα των Υ.Υ.Σ.</p> <p>4 Στην περιβαλλοντική κοστολόγηση του νερού ούτως ώστε να δημιουργήσουμε ένα πράσινο ταμείο ή ταμείο νερού αποκλειστικά για έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης των Υπόγειων και Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων (Π.χ. στη Θεσσαλία αρδεύονται περίπου 2,5*106στρ., εάν η περιβαλλοντική κοστολόγηση για περιβαλλοντική αποκατάσταση των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων είναι 1 λεπτό/μ3 έως 3 λεπτά/μ3 τότε μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα πράσινο ταμείο ανά έτος 2,5*106στρ.*450 m³/στρ.*0,01€/m³(0,03€/m³) =11,00*106€ έως 34,00*106€, αυτά τα χρήματα του Πράσινου Ταμείου (Ταμείο Νερού) μαζί με χρήματα από Κρατική Χρηματοδότηση μπορούν σε ένα σχεδιασμό 15/ετίας και μέσα από ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης, να επιτύχουμε καλή κατάσταση των υδάτινων σωμάτων).</p>
4	25-10-2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	Δ/ση Υδάτων Θεσσαλίας Τμήμα Παρακολούθησης & Προστασίας Υδατικών Πόρων	Προϊσταμένη Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας	Γραπτή παρέμβαση & αποστολή στην ΕΓΥ	Σχόλια και παρατηρήσεις που αφορούν κυρίως την οριστικοποίηση του προγράμματος μέτρων «1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ 08)	<p>Προτείνονται επικαιροποιήσεις ή/και τροποποιήσεις των ακόλουθων μέτρων:</p> <p>I. Ως προς τα Μέτρα για εφαρμογή Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Μέτρα για το Πόσιμο Νερό ○ Μέτρα για τις Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις από Έργα/ Δραστηριότητες ○ Μέτρα για την Πρόληψη – Έλεγχο ρύπανσης <p>II. Ως προς τις Άλλες Κατηγορίες Βασικών Μέτρων προτείνονται τροποποιήσεις/εξειδικεύσεις για τα: M08B0305, M08B0307, M08B0401, M08B0402, M08B0403, WD08B130, M08B0501, M08B0404, M08B0502, M08B0602, M08B0701, M08B0703, M08B0901, M08B0904, M08B0905, M08B0906, M08B1101</p> <p>B. Συμπληρωματικά Μέτρα [κεφ. 4.2.10.2 (σελ. 237)] Στα συμπληρωματικά μέτρα δεν περιλαμβάνονται μέτρα για επίλυση δύο μεγάλων προβλημάτων του Υδατικού μας Διαμερίσματος. Αφορούν την ορθή Διαχείριση των υδάτων που διατίθενται για αρδευτική και υδρευτική χρήση σε Δήμους και σε ΤΟΕΒ της πεδιάδας της Καρδίτσας από τους ταμιευτήρες Σμοκόβου και Ταυρωπού, με προβλήματα διανομής και αδειοδότησης των μεγάλων ποσοτήτων ύδατος στους χρήστες.</p> <p>Γ. Γενικές παρατηρήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Στα Επιφανειακά Σώματα υψηλής απόληψης συνεχίζει να μην υπάρχει κάποιο απαγορευτικό μέτρο, όπως στα κόκκινα υπόγεια υδατικά συστήματα. ❖ Στο κεφάλαιο 7 του ΣΔΛΑΠ (7.1ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΥΔΑΤΙΝΑ ΣΩΜΑΤΑ) όπου αναφέρεται ότι (...Για τις ανάγκες εφαρμογής της Οδηγίας στο ΥΔ καθορίστηκαν ως ποτάμια ΥΣ οι ποταμοί με καθεστώς μόνιμης ροής καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και κατά περίπτωση οι ποταμοί με καθεστώς περιοδικής ροής. Από αυτά επιλέγονται όσα τμήματα του υδρογραφικού δικτύου ανήκουν σε υδατορεύματα και ποταμούς > 4ης τάξεως στο σύστημα ταξινόμησης Strahler (Chow et al., 1988) και τέλος τμήματα του υδρογραφικού δικτύου αντιστοιχούσαν σε λεκάνες απορροής με ενδεικτική φυσικοποιημένη απορροή >5.000.000 m³....) Θα πρέπει για τις ανάγκες ΥΔ08 λόγω του φυσικού ανάγλυφου καθώς επίσης επειδή διαθέτει κατ' εσοχήν υδρογραφικό δίκτυο με λεκάνες απορροής με ενδεικτική φυσικοποιημένη απορροή <5.000.000 να ληφθεί αυτό υπόψη και να υπάρξει σαφής αναφορά στην Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ σε <u>προγράμματα μέτρων που αφορούν την Διαχείριση αυτών των ποταμών και την πρόληψη της Ρύπανσης τους.</u> ❖ Αναφορικά με τα συμπληρωματικά μέτρα που περιλαμβάνονται στο Προσχέδιο της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας και αφορούν «ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ» νέα έργα ταμίευσης στη Θεσσαλία, τα οποία υπάρχουν στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης και «ΠΡΟΣΘΕΤΑ» νέα έργα ταμίευσης, τα οποία υποκαθιστούν το μέτρο WD08S400 «Ολοκλήρωση έργων μεταφοράς ποσότητας νερού 250

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							<p><i>hm³ από τον Αχελώο στη ΛΑΠ Πηνειού» του εγκεκριμένου ΣΔΛΑΠ, να δοθούν επιπλέον στοιχεία που αφορούν την ωριμότητα των έργων.</i></p> <p><i>Όσον αφορά την υλοποίηση έργων ταμίευσης τύπου λιμνοδεξαμενών σε πεδινές ή λοφώδεις περιοχές, από τα οποία αναφέρεται ότι θα γίνει εξοικονόμηση 125 εκατομμυρίων κυβικών/έτος, να συγκεκριμενοποιηθούν ως προς τη χωροθέτησή τους και να περιλαμβάνονται επιπλέον στοιχεία στο ΣΔΛΑΠ, όπως τα οικονομοτεχνικά στοιχεία και η ωριμότητα των έργων.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>❖ Δεν προβλέπονται μέτρα για την πρόληψη αρνητικών επιπτώσεων σε Υ.Υ.Σ. σε καλή ποσοτική κατάσταση – πράσινες περιοχές, στα οποία επιτρέπονται νέα έργα υδροληψίας, ώστε να αποφευχθεί η υποβάθμισή τους.</i> <i>❖ Ο διαχωρισμός των υπογείων υδάτινων συστημάτων έλαβε επίσης υπόψη, τόσο την κατάσταση εκμετάλλευσης (ποσοτική κατάσταση), όσο και την ποιοτική κατάσταση (χημική κατάσταση) των υπογείων νερών, ώστε στο μέλλον να ληφθούν τα κατάλληλα στοχευμένα μέτρα για την αποκατάστασή τους, με βάση τις αρχές της οδηγίας για τα νερά.</i> <p><i>Δεν υπάρχει όμως αναφορά στην 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ σε κάποιο μέτρο για την ποιοτική κατάσταση των υπογείων συστημάτων, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να δίνονται αδειοδοτήσεις αρδευτικών και υδρευτικών χρήσεων ύδατος σε περιοχές με κακή χημική κατάσταση</i></p> <p><i>Απάντηση</i> <i>Το έγγραφο αυτό εστάλη στην ΕΓΥ πριν την πραγματοποιηθείσα τριήμερη συνάντηση εργασίας στην Αθήνα με τις Δ/νσεις Υδάτων της χώρας (από 1/11 έως 3/11), κατά την οποία συζητήθηκαν τα θέματα αυτά και διαμορφώθηκε το τελικό πρόγραμμα Μέτρων</i></p>
5	26-10-2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	Δ/νση Υδάτων Θεσσαλίας Τμήμα Παρακολούθησης & Προστασίας Υδατικών Πόρων	Προϊσταμένη Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας	Απεσταλμένο στην ΕΓΥ έγγραφο	Σχόλια / γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ λαμβάνοντας υπόψη επιστημονικές και παρατηρήσεις που αφορούν την οριστικοποίηση του προγράμματος μέτρων	<p>Θετική γνωμοδότηση επί της διαβιβασθείσας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής με επιστημονικές, που δύνανται να ληφθούν υπόψη στη μελέτη της ΣΜΠΕ και στη μελέτη της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης ΕΛ08.</p> <p>Οι επιστημονικές αυτές αναφέρονται σε επικαιροποιήσεις ή/και τροποποιήσεις του Προγράμματος Μέτρων (ΠΜ) της 1ης Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης τα ακόλουθα ως προς τα Βασικά και Συμπληρωματικά Μέτρα, όπως αυτά αναλύονται στο ανωτέρω έγγραφο (βλέπε α/α 4)</p> <p><i>Απάντηση</i> <i>Σχετικά με τη γνωμοδότηση με Α.Π. 3158/165554/26-10-2017 (Α/Α 31) του Τμήματος Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, διατυπώνονται απόψεις οι οποίες διαφοροποιούν ορισμένα μέτρα της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης χωρίς όμως να επηρεάζουν το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ και την αξιολόγηση των επιπτώσεων από το προτεινόμενο πρόγραμμα μέτρων όπως αυτό παρουσιάζεται αναλυτικά στη ΣΜΠΕ. Οι απόψεις αυτές συνδιαμορφώθηκαν στο πλαίσιο λειτουργίας και συνεργασίας της ΕΓΥ με τα μέλη της Υποστηρικτικής Ομάδας της 1ης Αναθεώρησης των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της Χώρας (ΑΔΑ:Ψ3Π14653Π8-ΑΛΥ) με τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης – Παραλαβής του συγκεκριμένου έργου (ΑΔΑ:7Δ&Α4653Π8-9ΥΤ).</i></p> <p><i>Οι εν λόγω τροποποιήσεις και τα μέτρα όχι μόνο δεν επιφέρουν πρόσθετες επιπτώσεις στο περιβάλλον, από εκείνες που είχαν εντοπιστεί στην υποβληθείσα ΣΜΠΕ, αλλά αντιθέτως θεωρούνται αναγκαίες/α και συμβάλλουν στην καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος και εκπληρώνουν το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης. Έτσι σταθμίζονται κατά ουσιαστικό και διαφανή τρόπο τα περιβαλλοντικά ζητήματα κατά την διάρκεια εκπόνησης και έγκρισης του συγκεκριμένου Σχεδίου Διαχείρισης.</i></p> <p><i>Κατά τα ανωτέρω αναδιαμορφώνεται αναλόγως το πρόγραμμα μέτρων στο ΣΔΛΑΠ. Τυχόν επιμέρους λεκτικά και τυπογραφικά σφάλματα καθώς και λάθη ή ελλείψεις εκ παραδρομής που εντοπίστηκαν θα ενσωματωθούν στην 1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης και στα κείμενα τεκμηρίωσής του.</i></p>
6	13/11/2017	Διαχειριστής	Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας – Μαυροβουνίου – Κεφαλόβρυσου – Βελεστίνου (Π.Ο.Κα.Μα.Κε.Βε)		Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ	Σχόλιο επί του άρθρου "Διαβούλευση - 1η Αναθεώρηση ΣΔ: ΥΔ08/ Π12 - Προγράμματα Μέτρων	<p>Θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ, επιστημαίνοντας τα κάτωθι ή με τους εξής όρους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη λήψη απαραίτητων τεχνικών και άλλων μέτρων για την τήρηση της κατώτερης οικολογικής στάθμης του ταμειυτήρα της Κάρλας, σύμφωνα με τους Π.Ο., καθώς από τα στοιχεία χρονοσειρών μετρήσεως στάθμης που διαθέτει ο Φορέας Διαχείρισης προκύπτει ότι αυτή δεν τηρείται. <p><i>Απάντηση</i> <i>Η ανάγκη τήρησης των περιβαλλοντικών όρων της ΑΕΠΟ ενός έργου ή δραστηριότητας αποτελεί αυτονόητη υποχρέωση του φορέα κατασκευής ή/και λειτουργίας αυτού και δεν χρειάζεται η πρόβλεψη πρόσθετων ειδικών μέτρων για την τήρησή τους. Στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων περιλήφθηκε ειδικό μέτρο (Μ08Σ0202) για τη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων ως προς τη μέτρηση της στάθμης, ως προς τις εισερχόμενες και εξερχόμενες ποσότητες νερού και ως προς την ανάληψη δράσεων για τη μείωση ή διακοπή παροχής νερού από τον ταμειυτήρα όταν η στάθμη προσεγγίζει το κατώτατο όριο.</i></p>

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							<ul style="list-style-type: none"> Τη λήψη απαραίτητων τεχνικών και άλλων μέτρων για την τήρηση μιας συνεχούς και ελάχιστης παροχής νερού, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στην τάφρο 7Τ μέσω της οποίας ουσιαστικά τροφοδοτείται και ο ταμιευτήρας της Κάρλας, όπως ορίζεται και στο σχέδιο ΠΔ «Χαρακτηρισμός της Χερσαίας, Υδάτινης και Θαλάσσιας Περιοχής Κάρλας – Μαυροβούνιου – Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου Ν. Μαγνησίας και Ν. Λάρισας ως Περιφερειακό Πάρκο». Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης του ΦΔ στον ταμιευτήρα της Κάρλας καταγράφηκε το σπάνιο μεταναστευτικό είδος Σαρδελομάνα (<i>Alosa fallax</i>) (προστατεύεται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ως ζωικό είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος & εντάσσεται στον κατάλογο των ειδών του Ελληνικού Κόκκινου βιβλίου (2009) ως «Ανεπαρκώς γνωστά»). <p><i>Απάντηση</i> Επισημαίνεται ότι στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων περιλήφθηκε ειδικό μέτρο (Μ08Σ0203) για την ανάληψη στοχευμένων δράσεων για την τήρηση μιας συνεχούς και ελάχιστης παροχής νερού, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στην τάφρο 7Τ, μέσω της οποίας τροφοδοτείται και ο ταμιευτήρας της Κάρλας.</p> <ul style="list-style-type: none"> Μέτρο Μ08Σ1104: προτείνεται η συνεχής παρακολούθηση του νερού του Ταμιευτήρα της Κάρλας, ώστε να καταργηθεί η υπερχρή των κυανοβακτηρίων και να περιοριστούν οι ανθίσεις φυτοπλαγκτού (διαπιστώσεις από δειγματοληψίες του φορέα καθ' όλη τη διάρκεια των ετών 2013, 2014 και 2015)
7	13/11/2017	Διαχειριστής	Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας – Μαυροβούνιου – Κεφαλόβρυσου – Βελεστίνου		Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ	Σχόλιο επί του άρθρου "Διαβούλευση - 1η Αναθεώρηση ΣΔ: ΥΔ08/ Π06 - Τυπο-χαρακτηριστικές Συνθήκες	<p>Στον Πίνακα 4.2.2-5 του Π06 - Τυπο-χαρακτηριστικές Συνθήκες παρουσιάζονται ως μέσες ετήσιες απορροές των τάφρων 1Τ και 7Τ 80,34 hm³ και 136,15 hm³ αντίστοιχα.</p> <p>Κρίνουμε ότι χρήζει άμεσης διερεύνησης το γεγονός ότι από το σύνολο των 216,49 hm³ ετησίως καταλήγουν στον ταμιευτήρα της Κάρλας το μέγιστο 40 hm³.</p> <p><i>Απάντηση</i> Τα δύο νέα συμπληρωματικά μέτρα που προαναφέρθηκαν (Μ08Σ0202, Μ08Σ0203) σχετίζονται ακριβώς με τη διερεύνηση των διαφορών αυτών.</p>
8	13/11/2017	Διαχειριστής	Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας – Μαυροβούνιου – Κεφαλόβρυσου – Βελεστίνου		Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ	Σχόλιο επί του άρθρου "Διαβούλευση - 1η Αναθεώρηση ΣΔ: ΥΔ08/ Π10 - Περιβαλλοντικοί Στόχοι	<p>Λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ταμιευτήρα της Κάρλας:</p> <ol style="list-style-type: none"> επιβάλλεται η άμεση ενεργοποίηση των μέτρων προστασίας και η επανεξέταση της υπαγωγής της στις εξαιρέσεις για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων με ορίζοντα επίτευξη αυτών το 2027 προτείνεται η άμεση ενεργοποίηση του προγράμματος παρακολούθησης για να προσδιορισθεί η χημική κατάσταση της. <p><i>Απάντηση</i> Επισημαίνεται ότι τα ειδικά μέτρα του προγράμματος μέτρων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη λειτουργία της λίμνης Κάρλας, οι εν ισχύ περιβαλλοντικοί όροι και η ύπαρξη ειδικών υπηρεσιών τόσο για το τεχνικό μέρος του έργου όσο και για τη διαχείρισή του ως σημαντική οικολογικά προστατευόμενη περιοχή συνθέτουν ισχυρότατο πλέγμα δυνατοτήτων ελέγχου, παρακολούθησης και παρέμβασης που μένει να αξιοποιηθεί.</p>
9	21/11/2017	Διαχειριστής	Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας – Μαυροβούνιου – Κεφαλόβρυσου – Βελεστίνου		Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΕΓΥ	Σχόλιο επί του άρθρου "Διαβούλευση - 1η Αναθεώρηση ΣΔ: ΥΔ08/ Π12 - Προγράμματα Μέτρων	<p>Τα επιφανειακά ύδατα του Ταμιευτήρα της Κάρλας χαρακτηρίζονται από κακή οικολογική ποιότητα εξαιτίας των υψηλών επιπέδων ευτροφισμού που εκφράζονται με συχνές ανθίσεις φυτοπλαγκτού και κυανοβακτηρίων αλλά και υψηλές συγκεντρώσεις θρεπτικών (άζωτο, φώσφορος) καθόλη τη διάρκεια του έτους. Με δεδομένη την εισροή στραγγιδίων των εντατικά καλλιεργούμενων εκτάσεων της ευρύτερης λεκάνης απορροής της πρώην λίμνης Κάρλας μέσω της αποστραγγιστικής τάφρου 1Τ, η εφαρμογή μέτρων περιορισμού της επιβάρυνσης των εισερχόμενων υδάτων με θρεπτικά κρίνεται επιτακτική</p>
10	25/10/2017	Εμπειρογνώμονες / Ειδικοί	ΥΕΤΟΣ Μελετητική	Αντιπρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος	Γραπτή παρέμβαση & αποστολή στην ΕΓΥ	Παρατηρήσεις και προτάσεις επί της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ	<p><u>Επιπτώσεις από την κατασκευή φραγμάτων Αγιονερίου και Καλούδας στη δίαιτα των κατάντη αυτών υδροφόρων συστημάτων.</u></p> <p>Στον πίνακα 9-2: Βασικά μέτρα άλλων κατηγοριών στο Μέτρο με την ονομασία 'Έργα δομικών κατασκευών' γίνεται αναφορά στην κατασκευή δύο φραγμάτων του Αγιονερίου και της Καλούδας. Στη σχετική αναφορά στο τέλος του πίνακα, στα Επιφανειακά Υπόγεια Υδατικά Συστήματα της ΛΑΠ Πηνειού, που βρίσκονται σε καθεστώς χρόνιας υπεραπόληψης και αναμένεται να ωφεληθούν από έργα ταμίευσης, βρίσκονται μόνο τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. και ΕΛΑΣΣΟΝΙΤΙΚΟΣ Π. με ελλιπή οικολογική αλλά με καλή χημική κατάσταση και για τα δύο, χωρίς δυστυχώς να γίνεται καμία απολύτως αναφορά για τις αρνητικές επιπτώσεις που θα έχουν τα κατάντη Υπόγεια Υδατικά Συστήματα από την κατασκευή και λειτουργία των προαναφερόμενων φραγμάτων.</p> <p><u>Κοκκώδες σύστημα Ποταμίας</u></p> <p>Στα τεκτονικά βυθίσματα της περιοχής απαντώνται ιζήματα του Νεογενούς και Τεταρτογενούς. Οι τεταρτογενείς αποθέσεις καταλαμβάνουν επιφανειακά το μεγαλύτερο τμήμα της λεκάνης. Στον υδροφόρα αναπτύσσονται επάλληλα ελεύθερης επιφάνειας και υπό πίεση υδροφόρα στρώματα. Τα στρώματα αυτά διακόπτονται από αντίστοιχους αργιλικούς σχηματισμούς, οι οποίοι κατά τόπους εναλλάσσονται με ενστρώσεις χαλικιών, άμμων και</p>

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							<p>κροκαλοπαγών έτσι ώστε να μη συνιστούν σε όλη τους την έκταση έναν απόλυτα στεγανό γεωλογικό σχηματισμό και να λειτουργούν ως μια ενδιάμεση μεταβατική λιθοζώνη προς το επόμενο υδροφόρο στρώμα. Η έκταση του υδροφορέα ανέρχεται σε 48km² περίπου, το πάχος των υδροφόρων στρωμάτων κυμαίνεται μεταξύ 12- 23 m. Η τροφοδοσία των προσχωματικών υδροφόρων στρωμάτων πραγματοποιείται κύρια ΒΔ και Β διεύθυνση και εξασφαλίζεται</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με απευθείας κατείσδυση των κατακρημνισμάτων • Με διήθηση νερού, στο βόρειο τμήμα της λεκάνης από του ποταμούς Ελασσονίτικο και Βούλγαρη, που αποτελούν παραπόταμους του Τιταρήσιου και στο κεντρικό και στο νότιο τμήμα της λεκάνης από τον ίδιο τον Τιταρήσιο. • Με διήθηση νερού από τους χείμαρρους των προαναφερμένων ποταμών • Με μετάγγιση καρστικών νερών από τα μάρμαρα της περιοχής Ευαγγελισμού- Παλαιοκάστρου και • Με τροφοδοσία από τις τεκτονικές δομές των μεταμορφωμένων πετρωμάτων που δομούν το δυτικό, βορειοδυτικό και βόρειο ημιορεινό τμήμα της υδρολογικής λεκάνης. <p><u>Καρστικό Σύστημα Δαμασίου- Τιτανίου</u> Βασικό μέρος της τροφοδοσίας του καρστικού υδροφορέα εξασφαλίζεται κυρίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με την απευθείας διήθηση των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων στην επιφάνεια των ασβεστόλιθων και μαρμάρων • Με διηθήσεις της απορροής του ποταμού του Τιταρήσιου <p>Οι τροφοδοσίες από κατείσδυση των νερών των βροχοπτώσεων εκτιμούνται περίπου σε 80x10⁶m³/ χρόνο (με εκτίμηση του συντελεστή κατείσδυσης 50%).</p> <p><u>Φυσικός εμπλουτισμός του καρστικού συστήματος Δαμασίου- Τιτανίου με νερά των ποταμών Τιταρήσιου και Πηνειού</u> Ο Τιταρήσιος διηθεί μεγάλες ποσότητες νερού προς την καρστική μάζα του καρστικού υδροφορέα πριν την έξοδο του στη λεκάνη της Ανατ. Θεσσαλίας δηλ. στον Κώνο Τιταρήσιου. Η διήθηση γίνεται τις περισσότερες φορές μέσω των προσχώσεων του ποταμού. Συνθήκες άμεσης εξάρτησης της στάθμης του ποταμού και της υπόγειας υδροφορίας υφίστανται όταν ο ποταμός εξέρχεται από τα στενά του Δαμασίου προς την πεδιάδα του Τυρνάβου.</p> <p>Στην περιοχή της Αμυγδαλιάς, στην έξοδο του Πηνειού στην Αν. Θεσσαλία, υπάρχει στην βόρεια όχθη του ποταμού η ομώνυμη πηγή και ένα μέτωπο πηγών και στις δύο όχθες ανάντη αυτής, που υποδηλώνουν σαφή κίνηση των νερών του καρστικού υδροφορέα προς τον Πηνειό. Αντίθετα, ροή των νερών του Πηνειού προς τον καρστικό υδροφορέα φάνηκε πιθανή κατά τη διάρκεια δοκιμαστικών αντλήσεων (1990). Δηλαδή, στην περιοχή αυτή διαπιστώνεται ότι ο καρστικός υδροφορέας συνδέεται με το ποτάμι.</p> <p>Από μετρήσεις που έγιναν από το ΙΓΜΕ (2004- 2008) οι διηθήσεις του νερού από τον Τιταρήσιο στο καρστικό σύστημα Δαμασίου- Τίτανου για το 2006 ανέρχονται σε 1,6m³/ s δηλ. 50x10⁶m³/χρόνο.</p> <p>Κρίνεται αναγκαία η διατήρηση της καλής ποσοτικής κατάστασης του ΥΥΣ ώστε να εξασφαλίζεται η ύδρευση και η αέναη διάθεση των υδατικών πόρων.</p> <p><u>Κοκκώδες σύστημα του κώνου Τιταρήσιου</u> Ο εμπλουτισμός των υπόγειων υδροφορέων συντελείται κυρίως από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη φυσική διήθηση των νερών του Τιταρήσιου • Από τη μετάγγιση καρστικών νερών από τα ανθρακικά του καρστικού υδροφορέα Δαμασίου- Τιτάνου • Από την άμεση κατείσδυση των βροχοπτώσεων και • Από την κατείσδυση αρδευτικού νερού. <p>Για τον Κώνο Τιταρήσιου ο εμπλουτισμός του νερά του ποταμού Τιταρήσιου είναι καθοριστικής σημασίας.</p> <p><u>Συμπεράσματα</u> Κατά την αξιολόγηση των ΥΥΣ δεν αξιολογήθηκαν καθόλου στοιχεία που αφορούν στον φυσικό εμπλουτισμό των ΥΥΣ κατάντη των φραγμάτων από τα νερά του ποταμού Τιταρήσιου και των παραπόταμων αυτού και τις καταστροφικές συνέπειες που θα έχει η κατασκευή των δύο φραγμάτων στη δίαιτα των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων της περιοχής.</p> <p>Το άθροισμα της ωφέλιμης χωρητικότητας των φραγμάτων Αγιονερίου και Καλούδας είναι ίση με τον φυσικό εμπλουτισμό του Κ.Σ Δαμασίου- Τίτανου χωρίς να λαμβάνονται καθόλου υπόψη οι ποσότητες νερού του Τιταρήσιου, που εμπλουτίζουν φυσικά τα κατάντη των φραγμάτων Υπόγεια Υδροφόρα Συστήματα δηλ. το Κοκκώδες Σύστημα Ποταμίας, το Κοκκώδες Σύστημα του Κώνου Τιταρήσιου και το επιφανειακό Σύστημα Τιταρήσιου.</p> <p>Επομένως από την κατασκευή των φραγμάτων αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στα κατάντη αυτών υδροφόρα συστήματα.</p> <p>Η σημαντική μείωση έως και διακοπή της φυσικής ροής στις κοίτες του Τιταρήσιου και των παραπόταμων του θα έχει</p>

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							<p>ως αποτέλεσμα σε μερική εξάντληση και υπερεκμετάλλευση των υδατικών πόρων των υπόγειων και επιφανειακών υδροφόρων συστημάτων της περιοχής.</p> <p>Δε λαμβάνεται καθόλου υπόψη ότι ενώ στο κείμενο της 1^{ης} Αναθεώρησης το σύστημα Δαμασίου- Τίτανου περιλαμβάνεται στο μητρώο των προστατευόμενων περιοχών πόσιμου ύδατος, κρίνεται αναγκαίο η διατήρηση της καλής ποσοτικής κατάστασης του ΥΥΣ ώστε να εξασφαλίζεται για την ύδρευση και την αέναη διάθεση των υδατικών πόρων.</p> <p>Στο μέτρο Μ08Σ1401 προγραμματίζεται ο τεχνικός εμπλουτισμός του καρστικού ασβεστολιθικού συστήματος Τιταρησίου- Πηνειού ποταμού στην περιοχή του Τυρνάβου. Είναι λογικό να παρεμβαίνουμε αρνητικά στον φυσικό εμπλουτισμό του Κ.Σ Δαμασίου – Τίτανου και στη συνέχεια να προγραμματίζουμε τον Τεχνητό εμπλουτισμό του.</p> <p>Απάντηση Στην αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης στο γενικό ισοζύγιο έχει ληφθεί υπόψη ως σύνολο η μείωση της τροφοδοσίας των ΥΥΣ από τα ανάντη σχεδιαζόμενα φράγματα. Για το κάθε σχεδιαζόμενο φράγμα η ποσότητα αυτή θα τεκμηριωθεί με την σύνταξη αντίστοιχων υδρογεωλογικών μελετών. Η όποια αυτή μείωση της τροφοδοσίας πρέπει να ειδωθεί συνδυαστικά τόσο με την μείωση των αντλήσεων υπογείου νερού και αντικατάσταση αυτού με επιφανειακό, όσο και με τη χρονική διαθεσιμότητα του νερού αυτού. Στην περιοχή του Τιταρησίου τα αναπτυσσόμενα (ΥΥΣ Ποταμιάς ΕΛ0800060, Κώνου Τιταρησίου ΕΛ0800220 και Δαμασίου - Τίτανου ΕΛ0800070) τροφοδοτούνται σε κυμαινόμενα ποσοστά και από τις διηθήσεις του Τιταρησίου. Από τα συστήματα αυτά που βρίσκονται σε καθεστώς αλληλοεξάρτησης τόσο με τον Τιταρησίο όσο και μεταξύ τους το ΥΥΣ Κώνου Τιταρησίου βρίσκεται σε κακή ποσοτική κατάσταση. Δεν είμαστε σε θέση σήμερα να υπολογίσουμε το ποσοστό μείωσης της τροφοδοσίας των ΥΥΣ σε συνδυασμό με την αντικατάσταση υπόγειου νερού με επιφανειακό. Η προσέγγιση των επιπτώσεων της κατασκευής των φραγμάτων επί της τροφοδοσίας των ΥΥΣ θα αντιμετωπιστεί κατά τη μελέτη αυτών. Στις αντίστοιχες υδρογεωλογικές μελέτες θα μπορούσαν να εξεταστούν έργα με στόχο την αύξηση των διηθήσεων και της τροφοδοσίας των ΥΥΣ και την επιδίωξη διατήρησης ή ανάταξης της καλής ποσοτικής κατάστασης αυτών.</p>
11	20/10/2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	Δήμος Τυρνάβου	Αντιδήμαρχος	Γραπτή παρέμβαση & αποστολή στην ΕΓΥ	Παρατηρήσεις και προτάσεις επί της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ	<p>Μέτρο με την ονομασία Έργα δομικών κατασκευών γίνεται αναφορά στην κατασκευή δύο (2) φραγμάτων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μ08Σ1105: κατασκευή του φράγματος Αγιονερίου Ν. Λάρισας • Μ08Σ1108: κατασκευή του φράγματος Καλούδας Ν. Λάρισας <p>Στα επηρεαζόμενα Υ.Σ από την κατασκευή των φραγμάτων γίνεται αναφορά σε Επιφανειακά και ΥΥΣ της ΛΑΠ Πηνειού που βρίσκονται σε καθεστώς χρόνιας υπεραπόληψης και αναμένεται να ωφεληθούν από έργα ταμίευσης που προτείνονται.</p> <p>Στη σχετική αναφορά, στο τέλος του πίνακα του κειμένου που έχει δοθεί, στα Επιφανειακά και ΥΥΣ της ΛΑΠ Πηνειού, που βρίσκονται σε καθεστώς χρόνιας υπεραπόληψης και αναμένεται να ωφεληθούν από έργα ταμίευσης, βρίσκονται μόνο τα ΕπιφανειακάΥδατικά Συστήματα ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. 1 (ΕΛ0816R000202006) και ΕΛΑΣΣΟΝΙΤΙΚΟΣ Π. (ΕΛ0816R000202310N) με ελλιπή οικολογική αλλά με καλή χημική κατάσταση και για τα δύο, χωρίς δυστυχώς να γίνεται καμία απολύτως αναφορά για τις αρνητικές επιπτώσεις που θα έχουν τα κατάντη ΥΥΣ από την κατασκευή και λειτουργία των προαναφερόμενων φραγμάτων.</p> <p>Εν συνέχεια στο κείμενο που έχει αποσταλεί γίνεται μια συνοπτική αναφορά, από στοιχεία μελετών και υδρογεωλογικών ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στις περιοχές αυτές, για τα υδρογεωλογικά χαρακτηριστικά, τον εμπλουτισμό και τη λειτουργία των τριών ΥΥΣ δηλ. για το Κοκκώδες Σύστημα Ποταμιάς (ΕΛ0800060), για το Καρστικό Σύστημα Δαμασίου-Τίτανου (ΕΛ0800070) και το Κοκκώδες Σύστημα του Κώνου Τιταρησίου (ΕΛ0800220), τα οποία βρίσκονται στις κατάντη των φραγμάτων περιοχές.</p> <p>Συμπερασματικά: Στο κείμενο της 1ης Αναθεώρησης αναφέρεται ότι, κατά την αξιολόγηση της κατάστασης των ΥΥΣ εκτός των σημείων του Δικτύου Παρακολούθησης συναξιολογήθηκαν: α) οι παλαιότερες μετρήσεις, στις οποίες βασίστηκε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης, β) οι πιέσεις, σημειακές και διάχυτες, που εκτιμήθηκαν στην έκταση του ΥΥΣ και, γ) όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και δεδομένα π.χ. στοιχεία του ΕΜΣΥ, αντλήσεις για κάλυψη αναγκών, ισοζύγια, παροχές πηγών, κλπ</p> <p>Είναι προφανές όμως ότι δεν αξιολογήθηκαν καθόλου τα στοιχεία που αφορούν στον φυσικό εμπλουτισμό των ΥΥΣ κατάντη των φραγμάτων από τα νερά του Τιταρησίου και των παραπόταμων αυτού και τις καταστροφικές συνέπειες που θα έχει η κατασκευή των δύο φραγμάτων.</p> <p>Με στοιχεία του προσχεδίου της 1ης Αναθεώρησης προκύπτει ότι, οι ποσότητες νερού που θα παρακρατούνται στα φράγματα, που προγραμματίζονται να κατασκευαστούν είναι:</p>

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							<ul style="list-style-type: none"> • Για το Φράγμα Αγιονερίου η ωφέλιμη χωρητικότητα ανέρχεται σε 13,7 106m³, η προβλεπόμενη από τους ΠΟ οικολογική παροχή είναι κατ' ελάχιστον ίση με 0,204 m³/s. και η Ασφαλής Ετήσια Αρδευτική Απόληψη ίση με 8 106m³ • Για το Φράγμα Καλούδας, η ωφέλιμη χωρητικότητα ανέρχεται σε 30-32 106 m³ και δεν υπάρχει καμία αναφορά για την προβλεπόμενη από τους ΠΟ οικολογική παροχή, ενώ η Ασφαλής Αρδευτική Απόληψη είναι ίση με 20·106m³. <p>Διαπιστώνεται ότι το άθροισμα της ωφέλιμης χωρητικότητας των δυο φραγμάτων ανέρχεται σε 43,7 - 45,7 106m³. Η ποσότητα αυτή, είναι ίση, όπως προαναφέρθηκε, με τον ετήσιο φυσικό εμπλουτισμό του Κ.Σ Δαμασίου –Τίτανου από τα νερά του ποταμού Τιταρήσιου. 44 - 50 106m³ χωρίς να λαμβάνονται καθόλου υπόψη οι ποσότητες νερού του Τιταρήσιου, που εμπλουτίζουν φυσικά, τα κατάντη των φραγμάτων ΥΥΣ δηλ. το ΚΟΚΚΩΔΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΤΑΜΙΑΣ (ΕΛ0800060), το ΚΟΚΚΩΔΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΚΩΝΟΥ ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΥ (ΕΛ0800220) και το Επιφανειακό Σύστημα Τιταρήσιου (GR0800220).</p> <p>Επομένως, είναι πασιφανές ότι, από την κατασκευή και λειτουργία των φραγμάτων Αγιονερίου και Καλούδας αναμένονται αρνητικές έως καταστροφικές επιπτώσεις στα κατάντη αυτών Υπόγεια και Επιφανειακά Υδροφόρα Συστήματα, εξαιτίας των αλλαγών στο υδατικό καθεστώς, κατάντη των τεχνικών έργων που προαναφέραμε.</p> <p>Αναγνωρίζεται πρόχειρος και λάθος τρόπος σχεδιασμού και υλοποίησης χωρίς να διερευνώνται ενδελεχώς η επάρκεια του επιφανειακού νερού και η καλή ποιότητα του κατάστασης κ.λ.π. καθώς και οι συνέπειες (θετικές ή αρνητικές) που δημιουργούνται σε κατάντη υδροφόρα συστήματα που συνδέονται άρρηκτα με αυτά.</p> <p>Η σημαντική μείωση έως και διακοπή της φυσικής ροής στις κοίτες του Τιταρήσιου και των παραπόταμων του θα έχει ως αποτέλεσμα, ο ρυθμός εμπλουτισμού των χαλαρών υδροφόρων σχηματισμών στο πεδινό τμήμα της λεκάνης Ποταμιάς, στον καρστικό υδροφόρο Δαμασίου – Τίτανου και στο Κοκκώδες Σύστημα του Κώνου Τιταρήσιου να μειωθεί σημαντικά. Η κατάσταση αυτή, θα οδηγήσει σε μερική εξάντληση και υπερεκμετάλλευση των υδατικών πόρων των υπόγειων και επιφανειακών υδροφόρων συστημάτων της περιοχής.</p> <p>Ένα άλλο στοιχείο που δημιουργεί εύλογες απορίες είναι ότι στο μέτρο M08Σ1401 προγραμματίζεται ο Τεχνητός Εμπλουτισμός του Καρστικού Ασβεστολιθικού Συστήματος Τιταρήσιου – Πηνειού ποταμού στην Περιοχή Τυρνάβου'. Είναι λογικό να παρεμβαίνουμε αρνητικά στον φυσικό εμπλουτισμό του Κ.Σ Δαμασίου – Τίτανου και στη συνέχεια να προγραμματίζουμε τον Τεχνητό εμπλουτισμό του;</p> <p>Συμπέρασμα: τα προσδοκώμενα οφέλη, που αναμένεται να προκύψουν, από την κατασκευή των φραγμάτων κάθε άλλο παρά θετικά είναι.</p> <p>Απάντηση Στην αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης στο γενικό ισοζύγιο έχει ληφθεί υπόψη ως σύνολο η μείωση της τροφοδοσίας των ΥΥΣ από τα ανάντη σχεδιαζόμενα φράγματα. Για το κάθε σχεδιαζόμενο φράγμα η ποσότητα αυτή θα τεκμηριωθεί με την σύνταξη αντίστοιχων υδρογεωλογικών μελετών. Η όποια αυτή μείωση της τροφοδοσίας πρέπει να ειδικωθεί συνδυαστικά τόσο με την μείωση των αντλήσεων υπογείου νερού και αντικατάσταση αυτού με επιφανειακό, όσο και με τη χρονική διαθεσιμότητα του νερού αυτού. Στην περιοχή του Τιταρήσιου τα αναπτυσσόμενα (ΥΥΣ Ποταμιάς ΕΛ0800060, Κώνου Τιταρήσιου ΕΛ0800220 και Δαμασίου - Τίτανου ΕΛ0800070) τροφοδοτούνται σε κυμαινόμενα ποσοστά και από τις διηθήσεις του Τιταρήσιου. Από τα συστήματα αυτά που βρίσκονται σε καθεστώς αλληλοεξάρτησης τόσο με τον Τιταρήσιο όσο και μεταξύ τους το ΥΥΣ Κώνου Τιταρήσιου βρίσκεται σε κακή ποσοτική κατάσταση. Δεν είμαστε σε θέση σήμερα να υπολογίσουμε το ποσοστό μείωσης της τροφοδοσίας των ΥΥΣ σε συνδυασμό με την αντικατάσταση υπογείου νερού με επιφανειακό. Η προσέγγιση των επιπτώσεων της κατασκευής των φραγμάτων επί της τροφοδοσίας των ΥΥΣ θα αντιμετωπιστεί κατά τη μελέτη αυτών. Στις αντίστοιχες υδρογεωλογικές μελέτες θα μπορούσαν να εξεταστούν έργα με στόχο την αύξηση των διηθήσεων και της τροφοδοσίας των ΥΥΣ και την επιδίωξη διατήρησης ή ανάταξης της καλής ποσοτικής κατάστασης αυτών.</p>
12	09/10/2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	Περιφέρεια Θεσσαλίας	Περιφερειάρχη Θεσσαλίας	Γραπτή παρέμβαση & αποστολή στην ΕΓΥ	Προσθήκες προτεινόμενων έργων στο πλαίσιο της διαβούλευσης της 1 ^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας	<p>Τα προτεινόμενα έργα που προτείνονται να ενσωματωθούν στο σχέδιο διαχείρισης είναι τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έργα Μεταφοράς νερού από τον Αχελώο • Μεταφορά δια βαρύτητας νερού από φράγμα Γυρτώνης στη Λίμνη Κάρλα • Ταμιευτήρας Κακλιτζορέματος στη θέση Δίλοφος • Ταμιευτήρας Ναρθακίου "Λουτζιακόρεμα" • Ταμιευτήρας Δελερίων, Ν.Λάρινας και συνοδά έργα (ΔΕΛΕΡΙΑ ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΜΠΕΓΔΕΝΗ) • Φράγμα Αγιονερίου και αρδευτικά δίκτυα • Φράγμα Πύλης • Φράγμα Καλούδα • Χαμηλό φράγμα Ταμείου Μουζακίου • Φράγμα Παλαιοδερλί

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
						<ul style="list-style-type: none"> • Ταμειυτήρες Ν.Λάρισας και συνοδά έργα (ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ, ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑ, ΑΓ.ΑΝΤΩΝΙΟΣ) • Κατασκευή φραγμάτων Λιμνοδεξαμενών κλπ στις περιοχές του ποταμού Σοφαδίτη Α' Φάση • Κατασκευή φραγμάτων Λιμνοδεξαμενών κλπ στις περιοχές του Π. Σοφαδίτη Β' Φάση • Έργα μεταφοράς και διανομής νερού Λίμνης Κάρλας (υπόλοιπο Α' ΦΑΣΗΣ) • Έργα μεταφοράς και διανομής νερού Λίμνης Κάρλας (Β' ΦΑΣΗ) • Τεχνητός εμπλουτισμός Καρστικού Ασβεστολιθικού Συστήματος Τιταρήσιου – Πηνειού ποταμού στην περιοχή Τυρνάβου • Κατασκευή έργων τεχνητού εμπλουτισμού καρστικού συστήματος Υπέριος Ν. Λάρισας -Ορφανών Ν. Καρδίτσας • Ταμειυτήρας στη θέση ΑΓΙΟΚΑΜΠΟΣ "ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ" • Ταμειυτήρας στη θέση ΠΟΥΡΝΑΡΙΟΥ - ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ "ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ" • Ταμειυτήρας ΚΟΙΛΑΔΑΣ • Αρδευτικό Έργο στη Λεκάνη Αντλιοστασίου Κεραμιδίου Δήμου Φαρκαδόνας • Κατασκευή Φράγματος και αρδευτικού δικτύου ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ • Κατασκευή αγωγού μεταφοράς λιμνοδεξαμενής ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΣΚΟΠΕΛΟΥ • Κατασκευή δικτύων Λιμνοδεξαμενής ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ • Κατασκευή Λιμνοδεξαμενής και αρδευτικού δικτύου Δ.Δ. ΠΑΙΑΛΕΙΑΣ • Κατασκευή Λιμνοδεξαμενής ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟΥ Ν.ΤΡΙΚΑΛΩΝ • Κατασκευή κλειστών δικτύων άρδευσης Δήμου Παλαμά • Προμελέτη - Οριστική Μελέτη Φράγματος ΑΜΥΓΔΑΛΕΑΣ ΠΗΝΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ • Διαμόρφωση Τάφρου 7Τ • Διαμόρφωση Τάφρου 1Τ • Επέκταση δικτύων άρδευσης Τεχνητής Λίμνης Σμοκόβου • Μελέτες Αναδασμών και Μικρά παράλληλα έργα Στεφανοβικείου-Αλμυρού • Υπόγειοι Αγωγοί ΤΟΕΒ Μάτι Τυρνάβου • Κατασκευή φράγματος αναστόμωσης πηγών 	<ul style="list-style-type: none"> • Οριστική μελέτη και κατασκευή Φράγματος Νεοχωρίτη • Φράγμα Αχλαδοχωρίου • Φράγμα Γριζάνου • Φράγμα Διάσελλου • Έργα ταμείωσης στις πεδινές εκτάσεις της ΛΑΠ Πηνειού (μελέτη) • Κατασκευή σύγχρονων δικτύων για την αντικατάσταση γεωτρήσεων στην ΛΑΠ Πηνειού • Ταμειυτήρας Αγ. Αναργύρων Κραννώννα • Κατασκευή υπόγειων αγωγών ΤΟΕΒ ΕΝΙΠΕΑ Φαρσάλων • Αρδευτικό έργο ΑΜΟΥΡΙΟΥ Δ. Ελασσόνας • Κατασκευή Αγωγού Μεταφοράς του Νερού από τη Λιμνοδεξαμενή Ξεριά • Φράγμα ΜΠΕΛΜΑ Δ.Αγιάς • Προμελέτη - Οριστική Μελέτη και κατασκευή φράγματος ΣΚΟΠΙΑΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ • Κατασκευή Λιμνοδεξαμενής Κυψέλης • Μελέτη και έργο εκτροπής Βαθυλακιώτη στη Λίμνη Σμοκόβου • Μελέτη και Κατασκευή Αρδευτικών Έργων στις περιοχές του Π. Σοφαδίτη εκτός Κλειστού Δικτύου Σμοκόβου (διασύνδεση γεωτρήσεων ΠΑΥΓΘ+υπόγειοι αγωγοί+πιθαν. λιμοδεξαμενες-ρουφράκτες) • Μελέτη και κατασκευή κλειστού (υπό πίεση) αρδευτικού δικτύου στην περίμετρο του ΤΟΕΒ Ταυρωπού • Εξορθολογισμός λειτουργίας υφιστάμενων δικτύων άρδευσης Ν.Τρικάλων • Υπογειοποίηση –Εκσυγχρονισμός Δικτύου Αρδευτικών Γεωτρήσεων ΤΟΕΒ Σελλάνων • Καθαρισμός ποταμών Π.Ε. Καρδίτσας Π. Καλέντζη, Π. Καράμπαλη, Π. Φαρσαλίτη Π. Πάμισου, Π. Σοφαδίτη Καθαρισμός Συλλεκτήρα Τ3 Βουβουλίνα • Χείμαρρος Ξηριάς (Εκβολή) • Κατασκευή Δικτύων Φράγματος Ληθαίου • Μεταφορά Νερού με κλειστό δίκτυο από τον ποταμό Καλέντζη στον Π. Σοφαδίτη • Επικαιροποίηση Μελέτης Ρουφράκτη Τιτανίου • Ρύθμιση ροής ΣΟΦΑΔΙΤΗ ΠΟΤΑΜΟΥ (κατάντη

α/α	Ημερομηνία	Κατηγορία φορέα	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Παραδοτέο / Θέμα που αφορά	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα
							Βρυσιών • Τεχνητή Λίμνη ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΙΟΥ • Διαμόρφωση Κοιτης ΛΗΘΑΙΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ Σμοκόβου) / • Διευθέτηση και Διαμόρφωση Τμήματος Πηνειού Π. Πλησίον Λάρισας • Διευθέτηση ΚΟΥΣΜΠΑΣΑΝΙΩΤΙΚΟΥ Π.
13	16/10/2017	Φορέας Λήψης Αποφάσεων	ΥΠΑΑΤ	Συνεργάτης Υφυπουργού ΥΠΑΑΤ Βασιλείου Κόκκαλη	Αποστολή σχολίου στην ΕΓΥ με e-mail	Πρόταση ένταξης στο τελικό σχέδιο της 1ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΣΠ του ΥΔ08 κατασκευής 2 φραγμάτων - ταμιευτήρων Τα προς προτεινόμενα έργα αναφέρονται στα: • ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ: ΠΟΥΡΝΑΡΙΟΥ – ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ «ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ» • ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΝΑΣΤΟΜΩΣΗΣ ΠΗΓΩΝ ΒΡΥΣΙΩΝ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ Συνοδευτικά του αιτήματος κατατέθηκαν η Τεχνική έκθεση, Τεχνική Περιγραφή και η Οριστική Γεωλογική Μελέτη για την ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΝΑΣΤΟΜΩΣΗΣ ΠΗΓΩΝ ΒΡΥΣΙΩΝ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ καθώς και η Αιτιολογική έκθεση για ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ: ΠΟΥΡΝΑΡΙΟΥ – ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ «ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ»	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

6.1 Γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ

Κατά τη διαδικασία διαβούλευσης και έγκρισης της ΣΜΠΕ κατατέθηκαν οι ακόλουθες **31** γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ.

Πίνακας 6-1 Κατάλογος γνωμοδοτήσεων σχετικών με τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08)

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Γνωμοδότηση (Θετική - Θετική υπό όρους – Αρνητική)
1	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού-Περιβάλλοντος και Υποδομών, Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού	265286/4973/09-11-2017	47042/16-11-2017	Θετική υπό όρους
2	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Γενική Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών, Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών	170058/2554/03-11-2017	46588/14-11-2017	Θετική γνωμοδότηση
3	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων, Υπηρεσία Νεώτερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κεντρικής Μακεδονίας, Τμήμα Προστασίας Νεώτερων Μνημείων και Κινητών Πολιτιστικών Αγαθών	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/Υ ΝΜΤΕΚΜ/391804/38394/2875/13-10-2017	46577/14-11-2017	Θετική γνωμοδότηση
4	Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας-Μαυροβουνίου-Κεφαλόβρυσου-Βελεστίνου (Π.Ο.Κα.Μα.Κε.Βε)	1143/13-11-2017	46561/14-11-2017	Θετική υπό όρους
5	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Γενική Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης, Δ/ση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων, Τμήμα Α'	3625/119741/13-11-2017	46560/14-11-2017	Θετική υπό όρους
6	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Επιτροπή Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης, Γραμματεία Επιτροπής Π&Α	217733/2972/30-10-2017		Θετική γνωμοδότηση
7	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας	29/2017		Θετική γνωμοδότηση

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Γνωμοδότηση (Θετική - Θετική υπό όρους – Αρνητική)
8	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Δασών Καρδίτσας, Δασαρχείο Μουζακίου	3490/169905/30-10-2017	45934/08-11-2017	Θετική γνωμοδότηση
9	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας και Ευρυτανίας	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΦΕΥ/419716/276 031/4221/26-10-2017	45955/08-11-2017	Θετική υπό όρους
10	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, Γενική Διεύθυνση Χ. & Π.Π. Διεύθυνση Υδάτων Θεσσαλίας, Τμήμα Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων	3925/207300/24-11-2017 Ορθή επανάληψη ως προς τους αποδέκτες 27-11-2017	48628/28-11-2017	Θετική υπό όρους
11	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελ/σου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Διεύθυνση Υδάτων Δυτικής Ελλάδας, Τμήμα Παρακολούθησης Προστασίας των Υδατικών Πόρων	237238/27-10-2017	45554/06-11-2017	Άρνηση γνωμοδότηση λόγω μη αρμοδιότητας
12	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Καρδίτσας	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΚΑΡ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ Μ/391747/256522 /3589/675/26-10-217	45407/03-11-2017	Θετική υπό όρους
13	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Δασών Λάρισας	4441/166917/25-10-2017	45404/03-11-2017	Θετική υπό όρους
14	Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου	681/30-10-2017	45432/03-11-2017	Θετική γνωμοδότηση
15	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΜΑΓ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ Μ/391577/256399 /3086/409/31-10-2017	45619/06-11-2017	Θετική υπό όρους
16	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Κοζάνης	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΚΟΖ/391772/256 543/4624/31-10-2017	45615/06-11-2017	Θετική υπό όρους
17	Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Γενική Γραμματεία Λιμένων Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, Γενική Διεύθυνση Λιμένων Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, Διεύθυνση Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών,	3122.1-Λ11/77085/2017/ 27-10-2017	45054/01-11-2017	Θετική υπό όρους

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Γνωμοδότηση (Θετική - Θετική υπό όρους – Αρνητική)
	Τμήμα Β'			
18	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας, Γενική Δ/νση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Δασών Π.Ε. Γρεβενών	160900/20-10-2017	44631/30-10-2017	Θετική γνωμοδότηση
19	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης, Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας, Τμήμα Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού	6797/17-10-2017	43304/19-10-2017	Θετική υπό όρους
20	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Γενική Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών, Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Τμήμα Περιβάλλοντος	169916/2550/24-10-2017	44492/27-10-2017	Δεν εκφράζεται γνώμη (Παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ)
21	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Τρικάλων	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΤΡΙ/392440/257036/2142/17-10-2017	43488/20-10-2017	Θετική γνωμοδότηση
22	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας, Τμήμα Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιολογικών χώρων, Μνημείων, Αρχαιογνωστικής Έρευνας και Μουσείων	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΛΑΡ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ Μ/391806/256566/3480/564/12-10-2017	43059/18-10-2017	Θετική υπό όρους
23	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΙΩΑ/391145/256115/3958/05-10-2017	41918/11-10-2017	Θετική υπό όρους
24	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων, Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας, Τμήμα Προστασίας Νεώτερων Μνημείων και κινητών πολιτιστικών αγαθών	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/Υ ΝΜΤΕΘΚΣΤΕ/391524/38364/2100/06-10-2017	41934/11-10-2017	Θετική υπό όρους
25	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων, Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/Υ ΝΜΤΕΗΒΙΔΜ/396338/38779/24/03-10-2017	41430/6-10-2017	Θετική υπό όρους

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Γνωμοδότηση (Θετική - Θετική υπό όρους – Αρνητική)
	Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Μελετών και Έργων Αναστήλωσης Μνημείων, Μουσείων και Πολιτιστικών Κτιρίων.			
26	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής	1586/118637/09-11-2017	46170/9-11-2017	Δεν εκφράζεται γνώμη (Παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ)
27	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Περιφερειακό Συμβούλιο, Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας	191318/926/02-11-2017	46136/09-11-2017	Θετική γνωμοδότηση
28	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πιερίας	ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦ ΑΠΙΕ/391256/256 187/2778/09-11-2017	47615/21-11-2017	Θετική υπό όρους
29	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας, Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Δασών Κοζάνης, Δασαρχείο Κοζάνης, Τμήμα Δασοπροστασίας	177244/14-11-2017	48007/23-11-2017	Θετική γνωμοδότηση
30	Υπουργείο Εσωτερικών, Γενική Διεύθυνση Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών	38663/10-11-2017	48243/24-11-2017	Δεν εκφράζεται γνώμη (Παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ)
31	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, Γενική Διεύθυνση Χ. & Π. Π. Διεύθυνση Υδάτων Θεσσαλίας, Τμήμα Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων	3158/165554/26-10-2017	44488/27-10-2017 & 45300/2-11-2017	Θετική υπό όρους

6.2 Απαντήσεις επί των γνωμοδοτήσεων

A. Σε συνέχεια των ως άνω γνωμοδοτήσεων των φορέων για τη ΣΜΠΕ επί της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Θεσσαλίας ΕΛ08), η ΕΓΥ σε συνεργασία με την ομάδα των μελετητών συνέταξε απαντητικό κείμενο προς τη ΔΙΠΑ, το οποίο περιλαμβάνει συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Στη γνωμοδότηση με **Α.Π. 265286/4973/09-11-2017 (Α/Α 1)** της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού-Περιβάλλοντος και Υποδομών, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, η υπηρεσία γνωμοδοτεί θετικά, αναφέροντας ότι:

- Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση του προτεινόμενου Σχεδίου Διαχείρισης είναι η υιοθέτηση κατάλληλων περιβαλλοντικών όρων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων δομικών κατασκευών (π.χ. φράγματα, έργα ταμίευσης ύδατος κ.λ.π.), όπως π.χ. κατάλληλη χωροθέτηση έργων, οικολογική παροχή κατάντη των φραγμάτων, μέτρα για περιορισμό επιπτώσεων στη φάση κατασκευής κ.λ.π., με στόχο τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. Παράλληλα με τα πιο πάνω, στις περιπτώσεις που από τα έργα αυτά ενδέχεται να θιγούν άμεσα ή έμμεσα προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura, θα πρέπει να διασφαλίζεται, όπου εφαρμόζεται, ότι θα πληρούνται και οι προϋποθέσεις του άρθρου 6.3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Είναι αυτονόητο ότι θα η νομοθεσία θα πρέπει να εφαρμόζεται. Δεν χρειάζεται να γίνει σχετική υπόμνηση ή να αναφερθεί τέτοιου είδους μέτρο.

- Απουσιάζει το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων, ο σχεδιασμός σε βάθος χρόνου και το κόστος υλοποίησης των βασικών μέτρων, καθώς και ο καθορισμός του τρόπου (μέσα) χρηματοδότησης αυτών (π.χ. Τακτικές Πιστώσεις φορέων, ΠΑΑ 2014-2020, ΠΕΠ 2014-2020 κ.α.), τα οποία σε συνδυασμό με την απουσία ξεκάθαρου ρόλου των αρμόδιων φορέων για την εφαρμογή τους. Θα επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό την υλοποίηση τους, αλλά και την παρακολούθηση της ΣΜΠΕ.

Επισημαίνεται ότι χρονικός ορίζοντας εφαρμογής των μέτρων παρατίθεται στο Προσχέδιο της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ. Το κόστος των βασικών μέτρων δεν είναι πάντα δυνατό να προσδιορισθεί κυρίως λόγω του ότι τα περισσότερα από αυτά λειτουργούν ως «ομπρέλα» κάτω από την οποία δύναται να ενταχθούν περισσότερες της μιας δράσεις ή έργα. Επομένως εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το βαθμό ετοιμότητας των αρμόδιων προς υλοποίηση των δράσεων φορέων και το βαθμό ωριμότητας των δράσεων ή των έργων το τι θα υλοποιηθεί και σε ποιον χρονικό ορίζοντα. Στο συνημμένο στο παρόν απαντητικό υπόμνημα πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων έχει καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια για την αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων φορέων και υπηρεσιών στην υλοποίηση των μέτρων.

- Δεν λαμβάνεται υπόψη η έλλειψη προσωπικού και ιδιαίτερα αυτού με εξειδίκευση σε διαχείριση χρηματοδοτικών εργαλείων σε κάποιους φορείς υλοποίησης, ούτε προβλέπονται μέτρα για την επιμόρφωση προσωπικού επάνω σε κατάλληλα εργαλεία χρηματοδότησης, που θα χρησιμοποιηθούν από τους φορείς υλοποίησης για την εφαρμογή των μέτρων.

Επισημαίνεται ότι η συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού όχι μόνο σε θέματα χρηματοδότησης, αλλά και σε τεχνικά θέματα αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για τα στελέχη της διοίκησης της χώρας μας. Δεν είναι, όμως, αντικείμενο του προγράμματος μέτρων η πρόβλεψη τέτοιας δράσης από τη στιγμή που σε όλα σχεδόν τα επιχειρησιακά τομεακά ή περιφερειακά προγράμματα του ΕΣΠΑ προβλέπεται η χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων. Στο πλαίσιο αυτό ήδη σε πολλές από τις Διευθύνσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων είναι σε εξέλιξη η προετοιμασία τεχνικών δελτίων και προδιαγραφών για την πρόσληψη τεχνικών συμβούλων υποστήριξης στην εφαρμογή και στην παρακολούθηση της εφαρμογής των προγραμμάτων μέτρων των Σχεδίων Διαχείρισης.

- Στο μέτρο Μ08Β0701 «Ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων» προτείνεται η διατήρηση μητρώου περιβαλλοντικών παραβάσεων με ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, ώστε να εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι έλεγχοι, κυρώσεις και διορθωτικές δράσεις των υπόχρεων. Ωστόσο, θα πρέπει να εξεταστεί εάν αυτό έρχεται σε αντίθεση με τα όσα προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Είναι αυτονόητο ότι πριν την όποια δημοσιοποίηση στοιχείων θα πρέπει να υπάρξει σχετική συνεννόηση της ΕΓΥ ή άλλης αρμόδιας υπηρεσίας με την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και θα υπάρξει πλήρης προσαρμογή στις κατευθύνσεις που θα δοθούν.

- Στο μέτρο Μ08Β0803 «Μείωση της διάχυτης ρύπανσης από γεωργία στις ευπρόσβλητες ζώνες της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ» προτείνεται η οικονομική στήριξη των προγραμμάτων όπως π.χ. της αγρανάπαυσης, της ξηρικής αμειψισποράς κ.α. στις ευπρόσβλητες από νιτρορρύπανση ζώνες. Η διατήρηση ή ενίσχυση των ανωτέρω προγραμμάτων να συνδέεται με συγκεκριμένους στόχους που να αφορούν την κατάσταση των υδατικών συστημάτων της περιοχής. Τα υπόλοιπα προγράμματα οικονομικής στήριξης των αγροτών να συνδέονται με συγκεκριμένους δείκτες αποτίμησης της γενικότερης περιβαλλοντικής κατάστασης της περιοχής και συνεπώς και των υδατικών της συστημάτων.

Επισημαίνεται ότι το συγκεκριμένο μέτρο είναι εξ αυτών που έλκουν την προέλευσή τους από τις υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ και εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Μέτρων για να διευκολύνει την εφαρμογή του στο πλαίσιο σχετικών δράσεων που περιλαμβάνονται κατά κύριο λόγο στα ΠΕΠ. Αποτελεί ένα από τα θετικά παραδείγματα συνέργειας μεταξύ των πολιτικών των δύο υπουργείων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος) και η δυνατότητα παρέμβασης σε αυτό ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά του είναι στην παρούσα φάση περιορισμένη.

- Να περιγραφούν ειδικότερα οι ρόλοι των υπηρεσιών που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των βασικών, αλλά και των συμπληρωματικών μέτρων. Να ληφθεί υπόψη η παρούσα στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών (τόσο αριθμητικά, όσο και βάσει επιστημονικού προσωπικού με συνάφεια στο αντικείμενο) και να εξεταστεί ο βαθμός επιρροής αυτής της παραμέτρου στην αποτελεσματικότητα εφαρμογής των στόχων του Σχεδίου.

Επισημαίνεται ότι οι φορείς εφαρμογής των μέτρων έχουν προσδιορισθεί επαρκώς. Η στελέχωσή τους δεν μπορεί να αποτελεί τον πιο κρίσιμο παράγοντα για την επιλογή των μέτρων. Σε κάθε περίπτωση πάντα υπάρχει η δυνατότητα πρόσληψης Συμβούλου για την ενίσχυση της δυναμικότητάς τους.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. 1143/13-11-2017 (Α/Α 4)** του Φορέα Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας – Μαυροβουνίου – Κεφαλόβρυσου - Βελεστίνου (Π.Ο.Κα.Μα.Κε.Βε) είναι θετική, αναφέροντας ότι:

- Η λήψη των απαραίτητων τεχνικών και άλλων μέτρων για την τήρηση της κατώτερης οικολογικής στάθμης του ταμιευτήρα της Κάρλας, όπως οι Περιβαλλοντικοί Όροι της κατασκευής και λειτουργίας του έργου απαιτούν στην παρ. 41 της ενότητας δ. της ΚΥΑ 112839/18-12-2000 «Τροποποίησης -Συμπλήρωσης - Κωδικοποίησης των περιβαλλοντικών όρων για την κατασκευή και λειτουργία του έργου: «Επαναπλημμυρισμού της πρώην λίμνης Κάρλας στους Νομούς Λαρίσης και Μαγνησίας» και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για τα «Έργα μεταφοράς και διανομής νερού λίμνης Κάρλας στους Ν. Μαγνησίας και Λάρισας», καθώς από τα στοιχεία χρονοσειρών μετρήσεως στάθμης που διαθέτει ο Φορέας Διαχείρισης προκύπτει ότι αυτή δεν τηρείται.

Η ανάγκη τήρησης των περιβαλλοντικών όρων της ΑΕΠΟ ενός έργου ή δραστηριότητας αποτελεί αυτονόητη υποχρέωση του φορέα κατασκευής ή/και λειτουργίας αυτού και δεν χρειάζεται η πρόβλεψη πρόσθετων ειδικών μέτρων για την τήρησή τους. Στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων περιλήφθηκε ειδικό μέτρο (Μ08Σ0202) για τη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων ως προς τη μέτρηση της στάθμης, ως προς τις εισερχόμενες και εξερχόμενες ποσότητες νερού και ως προς την ανάληψη δράσεων για τη μείωση ή διακοπή παροχής νερού από τον ταμιευτήρα όταν η στάθμη προσεγγίζει το κατώτατο όριο.

- Η λήψη των απαραίτητων τεχνικών και άλλων μέτρων για την τήρηση μιας συνεχούς και ελάχιστης παροχής νερού, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στην τάφρο 7Τ μέσω της οποίας ουσιαστικά τροφοδοτείται και ο ταμιευτήρας της Κάρλας, όπως ορίζεται και στο σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος «Χαρακτηρισμός της Χερσαίας, Υδάτινης και Θαλάσσιας Περιοχής Κάρλας - Μαυροβούνιου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου Ν. Μαγνησίας και Ν. Λάρισας ως Περιφερειακό Πάρκο», το οποίο βρίσκεται σε φάση τελικής διαμόρφωσης, της περιοχής «Κάρλας - Μαυροβούνιο - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου», η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αρ. πρωτ. οικ. 125400 / 728 / 19 - 02 - 2003 απόφαση του Γενικού Δ/ντη Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων για τη διατήρηση της ιχθυοπανίδας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης της Απόφασης Αυτεπιστασίας του Φορέα Διαχείρισης που εντάσσεται στο Υποέργο 1: «Δράσεις για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας» της πράξης ""Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας της Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας-Μαυροβουνίου-Κεφαλόβρυσου-Βελεστίνου"" στον ταμιευτήρα της Κάρλας καταγράφηκε το σπάνιο μεταναστευτικό είδος Σαρδελομάνα (*Alosa fallax*). Η Σαρδελομάνα προστατεύεται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (ως ζωικό είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος) και εντάσσεται στον κατάλογο των ειδών του Ελληνικού Κόκκινου βιβλίου (2009) ως ""Ανεπαρκώς γνωστά"". Είναι ανάδρομο είδος, δηλαδή μεταναστεύει για αναπαραγωγή από τη θάλασσα στο σύστημα του Πηνειού Ποταμού και μέσω τάφρων καταλήγει στο σύστημα του Ταμιευτήρα της Κάρλας. Κάτω από το πρίσμα της επιβίωσης ενδημικών και άλλων σημαντικών ειδών ιχθυοπανίδας και της προστασίας ενδιαιτημάτων που τα φιλοξενούν, θα πρέπει να διασφαλίζεται η συνεχής επικοινωνία του ταμιευτήρα της Κάρλας με τον Πηνειό ποταμό, μέσω των τάφρων.

Επισημαίνεται ότι στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων περιλήφθηκε ειδικό μέτρο (Μ08Σ0203) για την ανάληψη στοχευμένων δράσεων για την τήρηση μιας συνεχούς και ελάχιστης παροχής νερού, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στην τάφρο 7Τ, μέσω της οποίας τροφοδοτείται και ο ταμιευτήρας της Κάρλας.

- Στον Πίνακα 4.2.2-5: «Ποτάμια υδατικά συστήματα και νέα τυπολογία, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Απόφαση 2013/480/ΕΚ και την MED GIG, ανά ΛΑΠ του Θεσσαλίας (ΕΛ08)» παρουσιάζονται ως μέσες ετήσιες απορροές των τάφρων 1Τ και 7Τ 80,34 hm³ και 136,15 hm³ αντίστοιχα. Κρίνουμε ότι χρήζει άμεσης διερεύνησης το γεγονός ότι από το σύνολο των 216,49 hm³ ετησίως καταλήγουν στον ταμιευτήρα της Κάρλας το μέγιστο 40 hm³.

Τα δύο νέα συμπληρωματικά μέτρα που προαναφέρθηκαν (Μ08Σ0202, Μ08Σ0203) σχετίζονται ακριβώς με τη διερεύνηση των διαφορών αυτών.

- Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκτίμηση της ΣΜΠΕ για την οικολογική κατάσταση του ταμιευτήρα της Κάρλας είναι κακή και της χημικής είναι άγνωστη, επιβάλλεται η άμεση ενεργοποίηση των μέτρων προστασίας και η επανεξέταση της υπαγωγής της στις εξαιρέσεις για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων με ορίζοντα επίτευξη αυτών το 2027. Επίσης, προτείνεται η άμεση ενεργοποίηση του προγράμματος παρακολούθησης για να προσδιορισθεί η χημική κατάστασή του. Η εξασφάλιση της καλής ποιότητας και επαρκούς ποσότητας νερού στον ταμιευτήρα της Κάρλας θεωρείται πρωταρχικής σημασίας για τη διατήρηση σημαντικών ειδών ιχθυοπανίδας και ορνιθοπανίδας, για τα υδατικά οικοσυστήματα αλλά και για τις διάφορες παραγωγικές χρήσεις. Σημειώνεται ότι, ο ταμιευτήρας της Κάρλας φιλοξενεί 97 είδη ορνιθοπανίδας που προστατεύονται σύμφωνα με τις οδηγίες 2009/147/ΕΚ και 92/43/ΕΕΚ και είναι σήμερα η τρίτη γνωστή αποικία ροδοπελεκάνων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η τέταρτη αποικία αργυροπελεκάνων στην Ελλάδα.

Επισημαίνεται ότι τα ειδικά μέτρα του προγράμματος μέτρων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη λειτουργία της λίμνης Κάρλας, οι εν ισχύ περιβαλλοντικοί όροι και η ύπαρξη ειδικών υπηρεσιών τόσο για το τεχνικό μέρος του έργου όσο και για τη διαχείρισή του ως

σημαντική οικολογικά προστατευόμενη περιοχή συνθέτουν ισχυρότατο πλέγμα δυνατοτήτων ελέγχου, παρακολούθησης και παρέμβασης που μένει να αξιοποιηθεί.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. 3625/119741/13-11-2017 (Α/Α 5)** της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων, Τμήμα Α' της Γενικής Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων είναι θετική, εκφράζει όμως τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

– Παρατηρούνται αρκετά συστήματα με κατάσταση άγνωστη ως προς τα οικολογικά ή και τα χημικά χαρακτηριστικά τους. Επιπλέον, όπως αναφέρει η κοινοπραξία των μελετητών «...πολύ συχνά οι αναλύσεις των απολήψεων στηρίζονται σε θεωρητικές εκτιμήσεις, ενώ λείπουν πραγματικά στοιχεία καταναλώσεων και απωλειών για τις διάφορες χρήσεις νερού...».

– Δεν πρόκειται να αμφισβητηθούν τα συμπεράσματα του Αναθεωρημένου Σχεδίου καθώς είναι γνωστό, εδώ και χρόνια, το σοβαρότατο πρόβλημα έλλειψης αρδευτικού νερού στη θεσσαλική πεδιάδα, ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες. Συνεπώς προφανώς και γίνονται υπεραντλήσεις υπόγειων υδατικών συστημάτων αλλά και εποχιακή υπερβολική εκμετάλλευση επιφανειακών υδατικών σωμάτων. Απαιτείται η πιο αντιπροσωπευτική καταγραφή της κατάστασης των υδάτων ώστε να τεκμηριωθεί στο άμεσο μέλλον η όποια θεωρητική εκτίμηση.

Ως προς τις παρατηρήσεις αυτές αναφέρεται ότι τα στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμήθηκαν οι απολήψεις έχουν στη βάση τους ισχυρά και αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία υπολογισμού της ζήτησης, τα οποία ελέγχονται ως προς την αξιοπιστία τους τόσο εσωτερικά όσο και από τις κοινοτικές υπηρεσίες. Αντίθετα η προσπάθεια εκτίμησης των απολήψεων βάσει αναγωγής κατά δήλωση ποσοτήτων έδωσε πολλές φορές αμφιλεγόμενα αποτελέσματα και για τον λόγο εφαρμόστηκε επικουρικά και μόνο. Είναι αξιοσημείωτη από την άλλη πλευρά η σύμπτωση των εκτιμήσεων ζήτησης μεταξύ των δύο περιόδων (εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ και 1η αναθεώρηση), η οποία όταν διασταυρώθηκε με στοιχεία διαφορετικών πηγών έδωσε πολύ μικρές αποκλίσεις, μη σημαντικές από στατιστική άποψη.

– Το Πρόγραμμα Μέτρων θα έπρεπε να επικεντρώνει σε μέτρα πρόληψης, προστασίας και ενδεχομένως αποκατάστασης των υδάτων και όχι σε μέτρα καταγραφής και αξιολόγησης του περιβάλλοντος και νέες μελέτες για διαπίστωση της κατάστασης των υδάτων. Για παράδειγμα το Μέτρο Μ08Β030 με τίτλο: «Αναθεώρηση υφιστάμενου στρατηγικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Φαινομένων Λειψυδρίας και Ξηρασίας» αποτελεί άλλο ένα Master Plan - ευχολόγιο χωρίς άμεσες θετικές συνέπειες για την προστασία των υδάτων.

Ως προς την παρατήρηση αυτή αναφέρεται ότι έχει καταβληθεί πολύ μεγάλη προσπάθεια τόσο από την ΕΓΥ και τις αρμόδιες Διευθύνσεις Υδάτων όσο και από την πλευρά των μελετητών να εστιάσουν σε δράσεις που θα έχουν άμεσα και χειροπιαστά αποτελέσματα. Σε μερικές περιπτώσεις, όμως, και η λειψυδρία και η ξηρασία, όπως και η κλιματική αλλαγή, ανήκουν σε αυτές τις περιπτώσεις είναι αναγκαίος ο συνεχής εμπλουτισμός σε στοιχεία, τεχνικές και ιδέες ώστε να βελτιωθεί το γνωστικό αντικείμενο, να ευνοηθεί η διάχυση τεχνογνωσίας και να αναπτυχθούν περαιτέρω μέθοδοι και τεχνικές που θα μπορούν να δώσουν λύσεις.

– Υπό τις σημερινές συνθήκες διαθεσιμότητας πόρων στη Θεσσαλία, δεν είναι δυνατόν να διατεθούν οι αναγκαίες ποσότητες νερού για την κάλυψη της αρδευτικής ζήτησης, χωρίς μεγέθη απολήψεων επιφανειακών και υπόγειων νερών, τα οποία οδηγούν στην επιδείνωση της κατάστασης των ΥΣ και στη μη επίτευξη των στόχων της Οδηγίας. Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι συμφωνούμε στην επιλογή του Σχεδίου για μη εκτροπή του Αχελώου, και στην εφαρμογή εναλλακτικής πρότασης που περιλαμβάνει μέτρα ορθολογικής χρήσης νερού, εξοικονόμησης νερού και αύξησης της

αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία. Σημειώνουμε όμως ότι τα δομικά έργα που προτείνονται ως συμπληρωματικά μέτρα και αφορούν κυρίως στη δημιουργία ταμειυτήρων (αποθήκευση νερού), θα πρέπει να συνοδεύονται από ένα εφικτό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης καθώς έχουν ένα μεγάλο οικονομικό κόστος και σίγουρα ασκούν υδρομορφολογική πίεση στο περιβάλλον, που απαιτεί ειδική περιβαλλοντική αδειοδότηση. Για το λόγο αυτό επισημαίνεται ότι η εξαίρεση που έχει ζητηθεί για παράταση στην επίτευξη των στόχων στο 2027, είναι αρκετά έωλη. Η εμπειρία έχει αποδείξει ότι τα δημόσια έργα υποδομών θέλουν πολλά χρόνια για τον προγραμματισμό και την υλοποίησή τους.

Ο χρονικός προσδιορισμός του 2027 στη συγκεκριμένη περίπτωση έχει μόνο την έννοια του απώτατου χρόνου που προβλέπεται στην Οδηγία. Έχει γίνει, όμως, σαφές ήδη από το εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ ότι ο χρονικός ορίζοντας επίτευξης της αποκατάστασης ειδικά των υπόγειων ΥΣ στη Θεσσαλία ξεπερνά τα 60 χρόνια.

- Σε συνέχεια της ανωτέρω παρατήρησης, και με δεδομένο ότι τα υπόγεια υδατικά συστήματα έχουν χαρακτηριστεί με κατάσταση λιγότερη της καλής (ποσοτικά), ο προϋπολογισμός κατασκευής των δομικών έργων που προτείνονται ως συμπληρωματικά μέτρα προστασίας και αποκατάστασης των υπόγειων ΥΣ, επιβαρύνει σημαντικά το κόστος πόρου. Συγκεκριμένα, ο προϋπολογισμός των προτεινόμενων έργων ανέρχεται σε περίπου 110 εκ. € και το ετήσιο μοναδιαίο κόστος πόρου φτάνει τα 0,0245 €/m³, μία τιμή που θα επιβαρύνει τους αγρότες και συνεπακόλουθα και τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής.
- Σε ότι αφορά στην οικονομική ανάλυση του νερού, διατυπώνονται επιφυλάξεις όσον αφορά στο χρηματοοικονομικό κόστος, και επιστούν την προσοχή στην παλαιότητα των ήδη κατασκευασμένων έργων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, δίκτυα για άρδευση), αλλά και στον τρόπο χρηματοδότησης της κατασκευής τους. Επισημαίνεται ότι η παλαιότητα αλλά και η χρηματοδότηση της κατασκευής συλλογικών έργων μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του κράτους συνεπάγεται μηδενικό κόστος κεφαλαίου για τα εν λόγω έργα. Συγκεκριμένα, η παλαιότητα μηδενίζει το αρχικό κόστος καθώς έχει ήδη αποσβεστεί το πάγιο κόστος αυτών, ενώ η χρηματοδότηση κατασκευής από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, θεωρείται ότι έχει γίνει από ίδιους πόρους των αγροτών μέσω της φορολόγησής τους και συνεπώς υφίσταται πλήρης ανάκτηση του κόστους κεφαλαίου. Στις ανωτέρω περιπτώσεις η υπηρεσία μας θεωρεί ότι υφίσταται μόνο κόστος διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης των εν λόγω έργων.

Σχετικά με την οικονομική ανάλυση έχει εφαρμογή η Απόφαση Αριθμ. οικ. 135275/ΦΕΚ Β' 1751/22-5-2017 της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων "Έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος. Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του".

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΦΕΥ/419716/276031/4221/26-10-2017 (Α/Α 9)** της Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας και Ευρυτανίας, της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική είναι θετική υπό όρους.

Διατυπώθηκε ότι η Υπηρεσία δεν έχει κατ' αρχήν αντίρρηση για τον γενικό σχεδιασμό που προτείνεται, με τον όρο ότι πριν την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων που θα αφορούν την επίτευξη των στόχων της ΣΜΠΕ πρέπει να τηρηθούν οι διαδικασίες του Ν3028/2002 (Φ.Ε.Κ. 153/Α/28-06-2002) «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και να κατατεθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά, για κάθε επιμέρους έργο όπου απαιτείται, προκειμένου η Εφορεία μας να γνωμοδοτήσει σχετικά. Διευκρινίζεται ότι στην

ευρύτερη περιοχή του έργου υπάρχουν αρκετοί αρχαιολογικοί χώροι που παρατίθενται στο έγγραφο.

- Στη γνωμοδότηση με την **Α.Π. 3925/207300/24-11-2017 Ορθή επανάληψη ως προς τους αποδέκτες 27-11-2017 (Α/Α 10)** του Τμήματος Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, η υπηρεσία γνωμοδοτεί θετικά παραθέτοντας κάποιες επισημάνσεις / προτάσεις / παρατηρήσεις.

Σχετικά με τη γνωμοδότηση με Α.Π. 3925/207300/24-11-2017 Ορθή επανάληψη ως προς τους αποδέκτες 27-11-2017 (Α/Α 10) του Τμήματος Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, διατυπώνονται απόψεις οι οποίες διαφοροποιούν ορισμένα μέτρα της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης χωρίς όμως να επηρεάζουν το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ και την αξιολόγηση των επιπτώσεων από το προτεινόμενο πρόγραμμα μέτρων όπως αυτό παρουσιάζεται αναλυτικά στη ΣΜΠΕ. Οι απόψεις αυτές συνδιαμορφώθηκαν στο πλαίσιο λειτουργίας και συνεργασίας της ΕΓΥ με τα μέλη της Υποστηρικτικής Ομάδας της 1ης Αναθεώρησης των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της Χώρας (ΑΔΑ:Ψ3Π14653Π8-ΑΛΥ) με τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης – Παραλαβής του συγκεκριμένου έργου (ΑΔΑ:7Δ&Α4653Π8-9ΥΤ).

Οι εν λόγω τροποποιήσεις και τα μέτρα όχι μόνο δεν επιφέρουν πρόσθετες επιπτώσεις στο περιβάλλον, από εκείνες που είχαν εντοπιστεί στην υποβληθείσα ΣΜΠΕ, αλλά αντιθέτως θεωρούνται αναγκαίες/α και συμβάλλουν στην καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος και εκπληρώνουν το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης. Έτσι σταθμίζονται κατά ουσιαστικό και διαφανή τρόπο τα περιβαλλοντικά ζητήματα κατά την διάρκεια εκπόνησης και έγκρισης του συγκεκριμένου Σχεδίου Διαχείρισης.

Κατά τα ανωτέρω αναδιαμορφώνεται σχετικά το πρόγραμμα μέτρων στο ΣΔΛΑΠ. Τυχόν επιμέρους λεκτικά και τυπογραφικά σφάλματα καθώς και λάθη ή ελλείψεις εκ παραδρομής που εντοπίστηκαν θα ενσωματωθούν στην 1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης και στα κείμενα τεκμηρίωσής του.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΚΑΡ/ΤΠΚΑΧΜΑΕΜ/391747/256522/3589/675/26-10-217 (Α/Α 12)** της Εφορείας Αρχαιοτήτων Καρδίτσας, της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, είναι θετική επισημαίνοντας ότι:
 - επειδή το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει βασικά και συμπληρωματικά μέτρα υλοποίησης σε περιοχές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ή πλησίον αρχαιολογικών χώρων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι κατά τη διαδικασία σύνταξης των επιμέρους ή τροποποίησης υφιστάμενων Μελετών που αφορούν σε βασικά, συμπληρωματικά και λοιπά μέτρα είναι απαραίτητη, σύμφωνα με το Ν. 3028/2002 (ΦΕΚ153/Α728-06-2002) «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας. Επισημαίνεται ότι στην Π.Ε. Καρδίτσας υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ήδη κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, αλλά και πλήθος αρχαιολογικών χώρων και μνημείων που εντοπίζονται κατά τη διαδικασία επιφανειακών ερευνών ή εκτέλεσης δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δεν έχει καταστεί εφικτή η κήρυξή τους προς το παρόν τα οποία και παρατίθενται αναλυτικά επί του εγγράφου.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. 4441/166917/25-10-2017 (Α/Α 13)** της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας, της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας είναι θετική υπό όρους, επισημαίνοντας ότι:

– Από πλευράς της συγκεκριμένης Υπηρεσίας, επειδή το δάσος ασκεί υδρογεωνομική επίδραση στη δίαιτα των χειμαρρικών ρευμάτων, οποιαδήποτε σύγχρονη μελέτη συνολικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων μιας περιοχής πρέπει να περιλαμβάνει και την αξιοποίηση της υδρογεωνομικής επίδρασης του δάσους αλλά και την διευθέτηση ή την απόσβεση των χειμαρρικών ρευμάτων με τη δημιουργία ορεινών υδρονομικών έργων. Για τον λόγο αυτό προτείνεται: (Α) Η δημιουργία δασών σε γυμνές δασικές εκτάσεις στην ΛΑΠ Πηνειού με στόχο τόσο την προστασία των δασικών εδαφών από τη διάβρωση όσο και την αποταμίευση της περίσσειας του νερού των υδατοκατακρημισμάτων, που πέφτουν στα δασικά εδάφη, και στον εμπλουτισμό των φυσικών πηγών και των υπόγειων αποθεμάτων νερού με καθαρό νερό. (Β) Η διευθέτηση των χειμάρρων, ορεινών και πεδινών, με την εκπόνηση και εφαρμογή μελετών. Τα έργα τα οποία θα προβλέπονται από την παραπάνω μελέτη και τα οποία είναι βασικά έργα υποδομής για την ανάπτυξη κάθε περιοχής διακρίνονται σε: α) τεχνικά έργα. Σ' αυτά περιλαμβάνονται τα φράγματα βάρους, τα βοηθητικά έργα φραγμάτων (κοιτοστρώσεις κλπ.), οι πρόβολοι, παράλληλοι τοίχοι, αναχώματα, τοίχοι στήριξης, δεξαμενές απόθεσης και λοιπά έργα όπως υδρομαστεύσεις τεχνητά υδροφόρα στρώματα κλπ. β) αγροτεχνικά έργα. Σ' αυτά περιλαμβάνονται η κατεργασία ή προετοιμασία του εδάφους, οι βαθμίδες, οι τάφροι, οι μεταπλάσεις εδαφών, οι διαμορφώσεις εδαφικών επιφανειών, οι διάφορες χωματοουργικές εργασίες, τα κλαδοπλέγματα, τα κλαδοστρώματα και τα φακελλώματα (από νεκρά φυτοτεμάχια) και γ) φυτοτεχνικά έργα. Πρόκειται για δασώσεις και αναδασώσεις για τη δημιουργία υδρογεωνομικών δασών, θαμνώσεις και αναθαμνώσεις για τη δημιουργία θαμνώνων, χλοάσεις και αναχλοάσεις για τη δημιουργία ποοσυστάδων, καλλιέργεια διοίκηση και διαχείριση των δασοσυστάδων και θαμνοσυστάδων, που δημιουργούνται ή υπάρχουν, με σκοπό την αύξηση της υδρογεωνομικής επίδρασης τους."

Αναφορικά με την ανωτέρω επισήμανση σημειώνεται ότι όλα τα παραπάνω δύνανται να αποτελέσουν στοιχεία στρατηγικού σχεδιασμού διαχείρισης χειμαρρικών απορροών της Δασικής Υπηρεσίας, αντικείμενο το οποίο είναι απολύτως εντός των αρμοδιοτήτων της.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΜΑΓ/ΤΠΚΑΧΜΑΕΜ/391577/256399/3086/409/31-10-2017 (Α/Α 15)** της Εφορείας Αρχαιοτήτων Μαγνησίας, της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική υπό όρους, αναφέροντας ότι:

– Μετά από την εξέταση της Μελέτης και την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο τοπογραφικό αρχείο της Εφορείας και στον κατάλογο των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων αρμοδιότητάς μας τίθενται οι ακόλουθοι όροι: 1) Στο σχετικό κεφάλαιο της Μελέτης «6.4.3 Ιστορικό και Πολιτιστικό Περιβάλλον», θα πρέπει να συμπεριληφθούν όλοι οι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία που προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 3028/2002. 2) Για όλα τα προβλεπόμενα από τη Μελέτη, υπό κατασκευή έργα στα όρια της Π.Ε. Μαγνησίας, είναι απαραίτητη η κατάθεση κατά περίπτωση του σχετικού φακέλου της Μελέτης του κάθε έργου, προκειμένου να χορηγείται από την Υπηρεσία μας η άδεια με τους ανάλογους όρους, βάσει των διατάξεων του Ν. 3028/2002.

Είναι αυτονόητη η τήρηση όλων των προβλέψεων του αρχαιολογικού νόμου (ν. 3028/2002)

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΚΟΖ/391772/256543/4624/31-10-2017 (Α/Α 16)** της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κοζάνης, της Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική επισημαίνοντας ότι:

– Στις περιοχές υλοποίησης του έργου υπάρχουν αρκετοί εντοπισμένοι αρχαιολογικοί χώροι που προστατεύονται από τον Αρχαιολογικό Νόμο 3028/2002 «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Ως εκ τούτου, παρακαλούμε, για τις περιοχές στις οποίες προβλέπεται η κατασκευή επιμέρους έργων, να κατατίθεται στην Υπηρεσία μας σχετικό αίτημα, έτσι ώστε αυτή να γνωμοδοτεί αρμοδίως.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. 3122.1-Λ11/77085/2017/27-10-2017 (Α/Α 17)** του τμήματος Β' της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών, της Γενικής Διεύθυνσης Λιμένων Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, της Γενικής Γραμματείας Λιμένων Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής είναι θετική υπό όρους.

Διατυπώθηκε η επισήμανση ότι θα πρέπει να τηρούνται αυξημένα μέτρα προστασίας και ετοιμότητας κατά την εκτέλεση τυχόν έργων /δράσεων, ώστε να μη τεθεί σε κίνδυνο η βιοποικιλότητα των περιοχών Natura 2000 και γενικά να αποτραπεί οποιαδήποτε περίπτωση επιβάρυνσής τους. Επισημαίνεται επιπλέον ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για τα έργα/δράσεις που θα προκύψουν κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης, δύναται να διατυπωθούν ειδικότερες παρατηρήσεις, κατά λόγο αρμοδιότητας, λαμβάνοντας υπόψη και το είδος του εκάστοτε έργου και με μέριμνα την αποφυγή άμεσης ή έμμεσης ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, σύμφωνα με το Ν. 743/77 (Α' 319), όπως κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 55/98 (Α' 58) και ισχύει, καθώς και με το Π.Δ. 11/2002 (Α'6) το Ν. 2252/94 (Α'192).

Είναι σαφές ότι έργα και δραστηριότητες που χρήζουν περιβαλλοντικής αδειοδότησης θα τύχουν της ανάλογης διοικητικής διαδικασίας. Όσα μάλιστα χωροθετούνται εντός περιοχών Natura θα υποστούν τη βάση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΜ) και της Δέουσας Εκτίμησης επιπτώσεων για το σύνολο της περιοχής Natura.

- Στη γνωμοδότηση με **Α.Π. 6797/17-10-2017 (Α/Α 19)** του Τμήματος Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης, η υπηρεσία γνωμοδοτεί θετικά και αναφέρεται ότι θα πρέπει να τηρούνται οι παρακάτω όροι και προϋποθέσεις:
 - Να δοθεί έμφαση στη μελέτη των πιθανών επιπτώσεων ορισμένων ανθρωπογενών έργων και πιέσεων στα επιφανειακά νερά της περιοχής. Αυτό αφορά κυρίως τις επιπτώσεις της εξόρυξης, των τουριστικών δραστηριοτήτων, των έργων οδοποιίας, της βόσκησης αλλά και σχεδιαζόμενων υδραυλικών έργων (φράγματα, έργα υδροληψίας, εμπλουτισμού κλπ) καθώς και υδροηλεκτρικών έργων.
 - Να υποχρεούνται οι φορείς των έργων και δραστηριοτήτων να προσκομίζουν ανά εύλογο χρονικό διάστημα αναλυτικά στοιχεία τόσο για την ποσότητα του νερού που χρησιμοποιούν (απολήψιμες ποσότητες νερού) όσο και για την ποιότητα του (φυσικοχημικές αναλύσεις).
 - Να ολοκληρωθεί η κατασκευή Βασικών έργων υποδομής, όπως Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ), αντικατάσταση παλαιών και κατασκευή νέων δικτύων ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης και ομβρίων κ.α. Να συντηρούνται επαρκώς οι υφιστάμενες ΕΕΛ ώστε να αντιμετωπίζονται έγκαιρα προβλήματα δυσλειτουργίας τους και να προβλέπεται διαχείριση της ιλύος που θα προκύπτει από τις ΕΕΛ ώστε να χρησιμοποιείται στη γεωργία.
 - Να ληφθούν κατά προτεραιότητα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας των σημείων υδροληψίας για την παραγωγή νερού ανθρώπινης κατανάλωσης με την θέρση και

οριοθέτηση ζωνών προστασίας τόσο σε νέα όσο και σε υφιστάμενα έργα και δραστηριότητες. Ο έλεγχος, η καταγραφή και τα όρια της ποιότητας του νερού θα τηρούνται σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. Γ1(δ)/ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 (ΦΕΚ 3282/Β/19.9.2017).

- Να γίνει η οριοθέτηση των επιφανειακών υδατικών σωμάτων (υδατορεμάτων, χειμάρρων) όπου απαιτείται, ώστε να επιτυγχάνεται η προστασία τους από την κατασκευή και λειτουργία έργων και δραστηριοτήτων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, υδροηλεκτρικά) καθώς και η αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων.
- Να ενσωματώνονται ειδικότεροι περιβαλλοντικοί όροι στις ΑΕΠΟ έργων και δραστηριοτήτων όσο αφορά τη χρήση του νερού (ακριβείς υπολογισμοί των απαιτούμενων ποσοτήτων νερού) και των αποβαλλόμενων ρύπων τους στους επιφανειακούς και υπόγειους υδάτινους αποδέκτες.
- Να μην εμποδίζεται η απρόσκοπτη επιφανειακή απορροή των υδάτων κατά την κατασκευή και λειτουργία έργων και δραστηριοτήτων στην περιοχή μελέτης. Να εξασφαλίζεται κατά προτεραιότητα κατά τον σχεδιασμό των έργων η διατήρηση της οικολογική παροχής καθ όλη τη διάρκεια του έτους (ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ 2466/03.12.2008)).
- Να ενθαρρύνεται η ανακύκλωση ύδατος σε όσες δραστηριότητες είναι εφικτό και ιδιαίτερος εκείνες που απαιτούν μεγάλες ποσότητες νερού.
- Να παρέχεται μια ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασης στην περιοχή από πλευράς υδατικών αναγκών και εκμετάλλευσης του υδάτινου δυναμικού της.

Ως προς τα ανωτέρω επισημαίνεται ότι όλα τα προαναφερθέντα αποτελούν σημαντικές προϋποθέσεις, άλλες θεσμικές και άλλες διοικητικές και κανονιστικές για την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων, καθώς και για την ιεράρχηση δράσεων και έργων περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Είναι αυτονόητη η συμφωνία με τα αναφερόμενα στο έγγραφο.

- Στη γνωμοδότηση με **Α.Π. 169916/2550/24-10-2017 (Α/Α 20)** του Τμήματος Περιβάλλοντος, της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Γενικής Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, αναφέρονται οι εξής παρατηρήσεις:

– Η έκταση της ΠΕ Κοζάνης, που εντάσσεται στο υδατικό διαμέρισμα Θεσσαλίας περιλαμβάνει τμήμα του νότιου ορεινού όγκου των Πιερίων. Η περιοχή δομείται από γεωλογικούς σχηματισμούς (σχιστολιθικούς, γνευσιοσχιστολιθικούς σχηματισμούς καλυπτόμενοι από μανδύα αποσάθρωσης) που λόγω υδροπερατότητας, εμφανίζονται διάσπαρτες μικροπηγές και μικρορέματα. Στην περιοχή υπάρχουν πολλές κτηνοτροφικές μονάδες οι οποίες εκμεταλλεύονται το νερό των πηγών με υποτυπώδεις ιδιωτικές κατασκευές υδρομάστευσης χωρίς αδειοδοτήσεις και οργανωμένη διαχείριση με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται πάντα η ικανοποίηση των απαιτήσεων σε νερό των μονάδων. Αυτό αποτελεί συχνά αιτία διενέξεων μεταξύ των κτηνοτρόφων. Είναι απαραίτητη η εφαρμογή μέτρων για την αποδοτική χρήση του νερού και την προστασία της ποιότητάς του.

Το γενικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο εκτιμάται ότι είναι επαρκές για την αντιμετώπιση τέτοιων θεμάτων. Είναι αναγκαία η εφαρμογή του.

– Προτείνεται η βελτίωση του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης που πραγματοποιείται στα πλαίσια της ΚΥΑ οικ. 1403 84/2011 (ΦΕΚ 2017Β'), τόσο ως προς τις θέσεις δειγματοληψίας (πύκνωση δικτύου) όσο και ως προς τις παραμέτρους που εξετάζονται, είναι μια συνεχής απαίτηση, όπως ισχύει και για το ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας.

Είναι θέμα το οποίο εξετάζεται από την ΕΓΥ.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΛΑΡ/ΤΠΚΑΧΜΑΕΜ/391806/256566/3480/564/12-10-2017 (Α/Α 22)** του Τμήματος Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιολογικών χώρων, Μνημείων, Αρχαιογνωστικής Έρευνας και Μουσείων, της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λάρισας, της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική, αναφέροντας ότι:
 - Για τα έργα που πρόκειται να εξειδικεύονται στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης, θα πρέπει να αποσταλεί σχετικός φάκελος στην Υπηρεσία για την κατά νόμον αδειοδότησή τους καθώς η σχετική μελέτη αναφέρεται σε ευρείες γεωγραφικές περιοχές με σημαντικό αριθμό αρχαιολογικών χώρων.
- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΙΩΑ/391145/256115/3958/05-10-2017 (Α/Α 23)** της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική με την κάτωθι επισήμανση:
 - Επειδή στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Ιωαννίνων υπάρχουν μνημεία και κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι καθώς και εντοπισμένες θέσεις αρμοδιότητάς κατά την υλοποίηση των επιμέρους έργων, που θα προκύψουν από την εφαρμογή της μελέτης, πρέπει να τηρηθούν οι παρακάτω όροι και προϋποθέσεις: (Α) Η Υπηρεσία πρέπει να λάβει γνώση και να γνωμοδοτήσει για το σύνολο των επιμέρους ειδικότερων Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, οι οποίες θα συνοδεύονται από τα αντίστοιχα τοπογραφικά διαγράμματα, βάσει των οποίων θα χωροθετηθούν επακριβώς στις περιοχές της Π.Ε. Ιωαννίνων οι προβλεπόμενες στη μελέτη δραστηριότητες και τα προγραμματιζόμενα έργα δομικών κατασκευών, προκειμένου να προωθήσει τη σχετική διαδικασία έγκρισης ή μη του σχεδίου. Η προβλεπόμενη διαδικασία έγκρισης των μελετών θα γίνει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Ν.3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153/Α/28-6-2002). (Β) Πριν από την πραγματοποίηση οποιουδήποτε είδους εργασιών πρέπει να προηγηθεί σχετική έγκαιρη ενημέρωση της Υπηρεσίας, ώστε να χορηγηθεί η σχετική άδεια. (Γ) Το σύνολο των εκσκαφικών εργασιών που θα εκτελεστούν για τις ανάγκες του έργου εντός των ορίων της Π.Ε. Ιωαννίνων, θα πραγματοποιηθούν παρουσία αρμοδίου υπαλλήλου, της ΕΦΑ Ιωαννίνων, η οποία για το σκοπό αυτό πρέπει να ενημερωθεί εγκαίρως πριν την έναρξή τους. (Δ) Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εκσκαφικών εργασιών εντοπιστούν αρχαιότητες, οι εργασίες θα διακοπούν και θα ακολουθήσει ανασκαφική έρευνα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα αρχαιολογική νομοθεσία. (Ε) Η δαπάνη, όπου κατά περίπτωση προκύψει ανασκαφική έρευνα, θα καλυφθεί εξ' ολοκλήρου από τον κύριο του έργου.

Είναι αυτονόητη η τήρηση όλων των προβλέψεων του αρχαιολογικού νόμου (ν. 3028/2002)
- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΘΚΣΤΕ/391524/38364/2100/ 06-10-2017 (Α/Α 24)** του Τμήματος Προστασίας Νεώτερων Μνημείων και κινητών πολιτιστικών αγαθών, της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας, της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, είναι θετική υπό όρους.
 - Διατυπώθηκε η επισήμανση ότι αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν έχει κατ' αρχήν αντίρρηση για το περιεχόμενο των προτάσεων της εν λόγω ΣΜΠΕ, με την προϋπόθεση να μην

θιχθούν τόσο τα χαρακτηρισμένα ως νεότερα μνημεία όσο και ο περιβάλλον χώρος τους, όπως αυτά αναφέρονται στο συνημμένο έγγραφο με Α.Π. 3189/7-1-2013

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΗΒΙΔΜ/396338/38779/24/03-10-2017 (Α/Α 30)** του Τμήματος Μελετών και Έργων Αναστήλωσης Μνημείων, Μουσείων και Πολιτιστικών Κτιρίων, της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας, της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική, αναφέροντας ότι:
 - Εάν στο στάδιο της υλοποίησης της ΣΜΠΕ εντοπιστούν Νεώτερα πολιτιστικά αγαθά ή οποιοσδήποτε παραδοσιακές κατασκευές (γεφύρια, μύλοι, κρήνες, κτίσματα κ.ά.) που επηρεάζονται δυσμενώς από τα προτεινόμενα μέτρα, πρέπει να ενημερωθεί η Υπηρεσία προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τη διάσωσή τους. Σε ότι αφορά την Περιφέρεια Θεσσαλίας και την Π.Ε. Φθιώτιδας, αρμόδια είναι η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας, η οποία θα πρέπει να γνωμοδοτήσει για το θέμα αυτό. Σε ότι αφορά την Π.Ε. Ημαθίας, αρμόδια είναι η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία θα πρέπει να γνωμοδοτήσει για το θέμα αυτό. Σε ότι αφορά τις αρχαιότητες της περιοχής, αρμόδιες είναι οι κατά τόπους αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων.
- Στη γνωμοδότηση με **Α.Π. 1586/118637/09-11-2017 (Α/Α 26)** της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής, της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αναφέρεται η Υπηρεσία ως συναρμόδια με το ΥΠΕΝ/ΕΓΥ για την εφαρμογή της Οδηγίας 91/676 ΕΟΚ, αλλά και Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) της δράσης 10.1.04 του μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014 - 2020, παραθέτει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:
 - Στο μέτρο Β0803 πρέπει να διορθωθεί η λίστα των αναφερόμενων κριτηρίων επιλογής της δράσης 10.1.04. Σύμφωνα την αριθ. 1013/95296/13-09-2017 (ΦΕΚ Β' 3256/ 18-09-2017) ΥΑ, τα κριτήρια επιλογής είναι: α) αγροτεμάχια σε περιοχές των οποίων τα υπόγεια υδατικά συστήματα χαρακτηρίζονται από κακή ποιοτική (χημική) κατάσταση και β) αγροτεμάχια σε προστατευόμενες περιοχές (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων)

Η διατύπωση του μέτρου τροποποιήθηκε κατάλληλα, λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω παρατήρηση.
 - Επίσης, στους φορείς υλοποίησης δεν περιλαμβάνονται οι περιφέρειες, καθώς ουσιαστικά σύμφωνα με την ανωτέρω ΥΑ θα παρέχεται απλή διοικητική υποστήριξη από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων. Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) της δράσης είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής.

Έγινε διόρθωση στους φορείς υλοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω παρατήρηση.
 - Στην περιγραφή των βασικών μέτρων σε εφαρμογή της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, αναφέρεται μόνο ότι φορέας υλοποίησης γενικά ή και της μελέτης που έχει ανατεθεί στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ) είναι το ΥΠΑΑΤ. Ωστόσο πρέπει να διευκρινιστεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 της αριθ. 16190/1335/1997 (ΦΕΚ Β' 519/25-06-1997) ΚΥΑ, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 19652/1906/1999 (ΦΕΚ Β'/05'08-1999) ΚΥΑ, αρμόδια επισπεύδουσα αρχή για τη θεσμοθέτηση των Προγραμμάτων Δράσης (ΠΔ) αποτελεί το ΥΠ ΕΝ. Τα Προγράμματα Δράσης καταρτίζονται σύμφωνα με το ίδιο άρθρο από το ΥΠΕΝ σε

συνεργασία με το ΥΠΑΑΤ και άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες. Συνεπώς στους φορείς υλοποίησης της δράσης πρέπει να περιληφθεί το ΥΠΕΝ (και συγκεκριμένα η Ειδική Γραμματεία Υδάτων) ως επισπεύδουσα αρχή. Τα νέα ΠΔ θα αφορούν το σύνολο των 30 ευπρόσβλητων ζωνών (ZEN).

- Στην περιγραφή των μέτρων για την προστασία από τη νιτρορύπανση (4.2.10.1 παρ. Ι, σελ 204-205) έχουν παραλειφθεί οι δυο τελευταίες ΚΥΑ ορισμού ευπρόσβλητων ζωνών (ZEN). Επίσης, γίνεται αναφορά σε δράση «Συστηματικής παρακολούθησης των επιπέδων των νιτρικών στα ΥΣ που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορύπανση» χωρίς να παρέχονται περισσότερες πληροφορίες παραθέτοντας ως φορέα, υλοποίησης το ΥΠΑΑΤ, ενώ ως γνωστόν αρμόδια αρχή για την εποπτεία του Δικτύου Παρακολούθησης είναι η ΕΓΥ (ΥΠΕΝ).

Η εμπλοκή του ΥΠΑΑΤ στη σύνταξη, θεσμοθέτηση και εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης σε ευπρόσβλητες περιοχές είναι καθοριστική επί της ουσίας και αυτό ήθελε να αναδείξει η αναφορά αυτή. Η παρακολούθηση όντως λαμβάνει χώρα μέσω του Εθνικού Προγράμματος Παρακολούθησης, τα αποτελέσματα του οποίου αξιολογούνται από τις υπηρεσίες και των δύο Υπουργείων.

- Στην περιγραφή των Μέτρων για εφαρμογή Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων και συγκεκριμένα για την προστασία από νιτρορύπανση (σελ. 204-205), δε γίνεται αναφορά στην ανάγκη κατάρτισης ΠΔ για την περιοχή Αλμυρού Μαγνησίας.
- Στην περιγραφή των ευπρόσβλητων περιοχών στη νιτρορύπανση (6.3.1.5.2, σελ. 320) η ονομασία της ζώνης είναι «Θεσσαλικό Πεδίο» σύμφωνα με το ΦΕΚ ορισμού της και το ΦΕΚ του αντίστοιχου Προγράμματος Δράσης και η προσθήκη της λέξης Πηνειός είναι λανθασμένη. Επίσης, δε γίνεται καταγραφή των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων που βρίσκονται εντός της ευπρόσβλητης, παρά μόνο των Επιφανειακών.

Οι σχετικές αναφορές θα ληφθούν στα σχέδια διαχείρισης και στα αναλυτικά κείμενα τεκμηρίωσής τους.

- Η γνωμοδότηση με **Α.Π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΠΙΕ/391256/256187/2778/09-11-2017 (Α/Α 28)** της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πιερίας, της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι θετική υπό όρους, όπου αναφέρεται ότι:
 - δεν υπάρχει καταρχήν αντίρρηση για την ΣΜΠΕ, εφόσον δεν προκαλείται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής γνωστού αρχαιολογικού χώρου ή μνημείου με τους παρακάτω όρους: α) Να αποσταλούν εγκαίρως στην ΕΦΑ Πιερίας, προς αξιολόγηση και έγκριση, οι Μελέτες Περιβαλλοντικών επιπτώσεων των εν δυνάμει έργων, ώστε να αποφευχθούν πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις επί των μνημείων και των γνωστών και κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, β) Οι πιθανές έρευνες και εργασίες που θα προκύψουν στο πλαίσιο υλοποίησης των εν δυνάμει έργων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων του ΥΠ.ΠΟ.Α., η οποία θα έχει την επιστημονική διεύθυνση, την οργάνωση και την ευθύνη των ανασκαφών, την προστασία, συντήρηση, μελέτη και δημοσίευση των ευρημάτων, χωρίς καμία ανάμειξη του κυρίου του έργου ή των αναδόχων ή παντός τρίτου. Τα επιστημονικά - αρχαιολογικά δεδομένα, καθώς και η αξιοποίηση γενικά του ανασκαφικού υλικού, ανήκουν αποκλειστικά στην αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ.Α.

- Στη γνωμοδότηση με **Α.Π. 38663/10-11-2017 (Α/Α 30)** του τμήματος τεχνικών υπηρεσιών, της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Υπουργείου Εσωτερικών αναφέρεται ότι:

– Θα ήταν σκόπιμο, να υπάρχει στη ΣΜΠΕ αναφορά στα προβλεπόμενα στο εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας και μία συνοπτική αξιολόγηση αυτού ώστε να είναι ευκολότερη η παρακολούθηση των διαφοροποιήσεων που επέρχονται με την 1η Αναθεώρηση (μεταβολή κατάστασης υδατικών σωμάτων, προταθέντων έργων, διαφοροποιήσεων στα προτεινόμενα έργα κτλ). Στο βαθμό που στο προηγούμενο εγκεκριμένο Σχέδιο γίνεται αναφορά σε προγραμματιζόμενα έργα και δραστηριότητες, με στόχο ολοκλήρωσης έως το 2015, τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων των υδατικών συστημάτων και στην πιθανή επίδρασή τους στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων των υδατικών συστημάτων, κρίνεται σκόπιμο να γίνει αναφορά στο βαθμό υλοποίησης των έργων και δραστηριοτήτων αυτών και η συσχέτιση τους με το προς αναθεώρηση Σχέδιο Διαχείρισης. Επίσης θα πρέπει να γίνεται αναφορά στο περιεχόμενο των ετήσιων εκθέσεων εφαρμογής του Σχεδίου Διαχείρισης και των Προγραμμάτων Μέτρων αυτού σε σχέση με την αποδοτικότητά τους.

Στο πλαίσιο αυτό θα ήταν υποβοηθητική, για λόγους εποπτικούς, η παράθεση με την μορφή επιπλέον στηλών των στοιχείων του υφιστάμενου Σχεδίου στους πίνακες εκτίμησης κατάστασης των υδατικών σωμάτων ώστε να είναι ευκολότερη η παρακολούθηση των μεταβολών που τυχόν επέρχονται στην κατάσταση τους συγκριτικά με το υφιστάμενο σχέδιο και γενικότερα όπου είναι εφικτό να γίνεται σύνδεση με το υφιστάμενο ΣΔΛΑΠ.

Οι παρατηρήσεις του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών, της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Υπουργείου Εσωτερικών είναι εξαιρετικά εύστοχες ως προς τη δομή και την αρχιτεκτονική της ΣΜΠΕ εάν κάποιος κάνει τη υπόθεση εργασίας ότι η 1η αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ είναι αυτό που κατά κυριολεξία λένε οι λέξεις. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, η 1η αναθεώρηση επί της ουσίας ξεκινά από σχεδόν μηδενική βάση και στο πλαίσιο αυτό εκτιμάται ότι οι σχετικές παρατηρήσεις θα αξιοποιηθούν κατά τη 2η αναθεώρηση. Στο πλαίσιο μάλιστα της 2ης αναθεώρησης θα πρέπει να εξετασθεί η σκοπιμότητα εφαρμογής των διατάξεων της ΚΥΑ ΣΠΕ που αναφέρονται στη σύνταξη φακέλου προελέγχου ώστε να κριθεί αν απαιτείται η εκπόνηση ΣΜΠΕ.

Σε ότι αφορά την παράθεση στοιχείων ώστε να είναι ευκολότερη η παρακολούθηση μεταβολών σημειώνεται ότι η παράθεση τέτοιων στοιχείων λαμβάνει χώρα στο Προσχέδιο και σε αναλυτικά κείμενα τεκμηρίωσης επιμέρους θεμάτων.

– Στα πλαίσια της αξιολόγησης της απόδοσης και της οικονομικής αποτελεσματικότητας των μέτρων και δεδομένου ότι η οδηγία 2000/60/ΕΚ (άρθρο 11 και Παράρτημα ΙΙΙ Οικονομική Ανάλυση) προβλέπει και την ανάλυση της αποδοτικότητας του κόστους ενός προγράμματος μέτρων σε επίπεδο διαχειριστικής λεκάνης (ΥΣ) σκόπιμο είναι να επισημανθεί και η μελλοντική αναγκαιότητα χρήσης κριτηρίων πράσινων δημόσιων συμβάσεων όπου αυτά προβλέπονται μέσω των κατευθύνσεων/κανονιστικών ρυθμίσεων της ΕΕ (βλ. οδηγία 2008/105/ΕΚ σχετικά με πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (οδηγία ΠΠΠ) και σχετική τεχνική έκθεση: «Κριτήρια για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις για υποδομές επεξεργασίας λυμάτων» http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf7waste_water_tech.pdf)

Ως προς την παρατήρηση αυτή αναφέρεται ότι οι σχετικές αναφορές θα εξεταστούν στα σχέδια διαχείρισης και στα αναλυτικά κείμενα τεκμηρίωσής τους.

- Στη γνωμοδότηση με την **Α.Π. 3158/165554/26-10-2017 (Α/Α 31)** του Τμήματος Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, η υπηρεσία γνωμοδοτεί θετικά παραθέτοντας κάποιες επισημάνσεις / προτάσεις / παρατηρήσεις.

Σχετικά με τη γνωμοδότηση με Α.Π. 3158/165554/26-10-2017 (Α/Α 31) του Τμήματος Παρακολούθησης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, διατυπώνονται απόψεις οι οποίες διαφοροποιούν ορισμένα μέτρα της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης χωρίς όμως να επηρεάζουν το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ και την αξιολόγηση των επιπτώσεων από το προτεινόμενο πρόγραμμα μέτρων όπως αυτό παρουσιάζεται αναλυτικά στη ΣΜΠΕ. Οι απόψεις αυτές συνδιαμορφώθηκαν στο πλαίσιο λειτουργίας και συνεργασίας της ΕΓΥ με τα μέλη της Υποστηρικτικής Ομάδας της 1ης Αναθεώρησης των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της Χώρας (ΑΔΑ:Ψ3Π14653Π8-ΑΛΥ) με τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης – Παραλαβής του συγκεκριμένου έργου (ΑΔΑ:7Δ&Α4653Π8-9ΥΤ).

Οι εν λόγω τροποποιήσεις και τα μέτρα όχι μόνο δεν επιφέρουν πρόσθετες επιπτώσεις στο περιβάλλον, από εκείνες που είχαν εντοπιστεί στην υποβληθείσα ΣΜΠΕ, αλλά αντιθέτως θεωρούνται αναγκαίες/α και συμβάλλουν στην καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος και εκπληρώνουν το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης. Έτσι σταθμίζονται κατά ουσιαστικό και διαφανή τρόπο τα περιβαλλοντικά ζητήματα κατά την διάρκεια εκπόνησης και έγκρισης του συγκεκριμένου Σχεδίου Διαχείρισης.

Κατά τα ανωτέρω αναδιαμορφώνεται αναλόγως το πρόγραμμα μέτρων στο ΣΔΛΑΠ. Τυχόν επιμέρους λεκτικά και τυπογραφικά σφάλματα καθώς και λάθη ή ελλείψεις εκ παραδρομής που εντοπίστηκαν θα ενσωματωθούν στην 1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης και στα κείμενα τεκμηρίωσής του.

Οι υπόλοιπες γνωμοδοτήσεις (**Α/Α 2, 3, 6, 7, 8, 14, 18, 21, 27 & 29**) είναι θετικές χωρίς παρατηρήσεις.

Β. Σε συνέχεια των ανωτέρω και τη διαβούλευση με τις αρμόδιες Δ/νσεις Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και κατόπιν της εισήγησης της ΔΙΠΑ διαμορφώθηκε το πρόγραμμα μέτρων που περιλαμβάνεται στην τελική έκδοση της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ και στο αντίστοιχο κείμενο τεκμηρίωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

7.1 Βασικά ζητήματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση

Τα σημαντικότερα ζητήματα, όπως αυτά προέκυψαν κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης για το Υδατικό Διαμέρισμα της Θεσσαλίας (ΕΛ08), αφορούν στα:

- Αναγκαιότητα της συνέργειας και συνεργασίας των υπηρεσιών μεταξύ τους
- Ιεράρχηση των προτεινόμενων μέτρων με σαφή χρονικό προσδιορισμό υλοποίησης, υπολογισμό του κόστους υλοποίησης, καθορισμό του τρόπου χρηματοδότησης και υπόδειξη του αρμόδιου φορέα υλοποίησης
- Βαρύτητα του περιβαλλοντικού κόστους στην τιμολόγηση του νερού και ο ρόλος της τιμολόγησης στην αντιμετώπιση της σπατάλης καθώς και η σχέση του περιβαλλοντικού κόστους του νερού με τον τελικό χρήστη. Η Κοστολόγηση θα πρέπει να επιβαρύνει τη σπατάλη και όχι την κανονική χρήση.
- Αναγκαιότητα αναδιατύπωσης του περιεχομένου ορισμένων μέτρων
- Προτεραιοποίηση των μέτρων σε περιοχές που έχουν πρόβλημα
- Εφαρμογή ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού για την κάλυψη των αναγκών σε νερό λόγω της μελλοντικής αύξησης της ζήτησης
- Αναγκαιότητα της συνεχούς παρακολούθησης των υπογείων & επιφανειακών υδάτων.
- Ο λόγος της πτώσης του υδροφορέα είναι οι υπεράριθμες γεωτρήσεις, ο μη ορθολογικός τρόπος άρδευσης, η έλλειψη έργων υποδομής και η μη λήψη κανενός μέτρου
- Να ληφθούν υπόψη τα έργα που εγκαταλείπονται, όπως για παράδειγμα το έργο της Συκιάς, και κατά πόσο μπορούν να αξιοποιηθούν δεδομένου ότι έχουν ήδη σπαταληθεί χρήματα
- Να γίνει ρύθμιση της ζήτησης για να είναι συμβατή με τα ανανεώσιμα υδατικά αποθέματα.
- Να γίνει εφαρμογή της λύσης του τεχνητού εμπλουτισμού
- Εντοπίζονται ελλείψεις τόσο στην παρουσίαση των πιέσεων που οφείλονται στη γεωργία, όσο και σε αυτή των μέτρων που σχετίζονται με τη γεωργία, καθώς και με το χρονοδιάγραμμά τους εφαρμογής τους.

7.2 Αποτελέσματα διαβούλευσης και ενσωμάτωση

Η διαδικασία της διαβούλευσης σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με βάση τις απαιτήσεις της Οδηγίας, που προβλέπουν μια σειρά δράσεων ώστε να εξασφαλισθεί η πρόσβαση των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων στο σύνολο της διατιθέμενης πληροφορίας με στόχο την ενεργό συμμετοχή στη διαμόρφωση της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος. Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

- Ικανοποιητική συμμετοχή των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης
- Μέτρια συμμετοχή πολιτών και ΜΚΟ
- Υψηλός βαθμός περιβαλλοντικής ευαισθησίας για τους υδατικούς πόρους
- Η διαδικασία της διαβούλευσης κρίνεται επιτυχής αφού ανέδειξε όλα εκείνα τα σημεία / προβλήματα / ελλείψεις που προέκυψαν κατά την εφαρμογή των 1ων Σχεδίων Διαχείρισης υδατικών πόρων στη χώρα, κατέδειξε την ανάγκη αναθεώρησης και εν τέλει συνέβαλε στην οριστική διαμόρφωση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (ΕΛ08).

Συνοπτικά οι αλλαγές / συμπληρώσεις / προσθήκες που περιλαμβάνονται στο Τελικό Σχέδιο ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης αφορούν τα ακόλουθα:

- Επικαιροποίηση δεδομένων που παρουσιάζονται στο Τελικό Σχέδιο Διαχείρισης με βάση τα στοιχεία που διατέθηκαν ή/και επισημάνσεις που τέθηκαν υπόψη κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης. Τα δεδομένα αυτά αφορούν κυρίως σε θέματα που σχετίζονται με τις απολήψεις υδάτων στο υδατικό διαμέρισμα σε αλλά και σε στοιχεία για τις χρήσεις υδάτων, τα σημεία υδροληψίας, τις ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο των 1^{ων} Σχεδίων Διαχείρισης κλπ
- Αναμόρφωση του τελικού προγράμματος μέτρων που περιλαμβάνει
 - την αναδιατύπωση συγκεκριμένων μέτρων σχετικά με τη συγκεκριμενοποίηση/εξειδίκευση περιορισμών αλλά και δράσεων που ορίζονται σε αυτά.
 - τη διόρθωση των φορέων υλοποίησης των μέτρων
 - τη διαφοροποίηση στην περιγραφή ορισμένων μέτρων ώστε να συμπεριλάβουν δράσεις οι οποίες ήδη προγραμματίζονται από τους φορείς υλοποίησης ή/και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία.
 - την εισαγωγή στοχευμένων συμπληρωματικών μέτρων για την επίτευξη συγκεκριμένων και τοπικά σημαντικών στόχων διαχείρισης, επαύξησης της υφιστάμενης γνώσης και βελτίωσης των περιβαλλοντικών και υδατικών συνθηκών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Διαβούλευση 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (EL08)

Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η Διεύθυνση Υδάτων Θεσσαλίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ για τα Ύδατα, σας προσκαλούν σε:

ΗΜΕΡΙΔΑ

με θέμα: «1^η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής
Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (EL08)»

Τρίτη, 26 Σεπτεμβρίου 2017, 09:30 π.μ.

Χατζηγιάννειο Πνευματικό Κέντρο
Ρούσβελτ 59, 41222 Λάρισα

Η ενεργός συμμετοχή σας κρίνεται απαραίτητη και αποφασιστικής σημασίας προκειμένου η διαδικασία της διαβούλευσης να πραγματοποιηθεί αποτελεσματικά και με διαφάνεια. Οι απόψεις που θα εκφραστούν κατά τη διάρκεια της ημερίδας θα αποτελέσουν υλικό για τη διαμόρφωση του οριστικού Σχεδίου Διαχείρισης.

Πληροφορίες για τη διαδικασία διαβούλευσης καθώς και τα κείμενα του Αναθεωρημένου Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας, βρίσκονται στον ειδικά διαμορφωμένο ιστότοπο <http://wfdver.ypeka.gr/>

Πληροφορίες

Ειδική Γραμματεία Υδάτων

Τηλ.: 213 1515412, 213 1515421

e-mail: info.egy@prv.ypeka.gr

Ηλεκτρονικές συμμετοχές στη ακόλουθη διεύθυνση:

<http://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/events-seminars-gr/>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα Ημερίδας

«Διαβούλευση 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (EL8)»

Λάρισα, 26.09.2017
Χατζηγιάννειο Πνευματικό Κέντρο

09:30	Προσέλευση - Εγγραφές
10:00	Έναρξη Ημερίδας – Χαιρετισμοί Υπουργός Αναπληρωτής Περιβάλλοντος Ειδικός Γραμματέας Υδάτων Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας Περιφερειάρχης Θεσσαλίας Δήμαρχοι Εκπρόσωποι φορέων
10:30	1 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης <i>Μ. Γκίνη, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, Ειδική Γραμματεία Υδάτων</i>
10:45	Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας: Ανάγκες, υδατικοί πόροι και σημαντικά ζητήματα διαχείρισης <i>Σ. Παπαγρηγορίου, Δ. Καλοδούκας, Β. Περλέρος, Ε. Γαβαλάκη, Κ. Οικονόμου</i>
11:10	Καθορισμός Επιφανειακών και Υπογείων υδατικών συστημάτων, ΤΥΣ/ΙΤΥΣ, Προστατευόμενες Περιοχές, Πιέσεις. Ταξινόμηση Επιφανειακών και Υπογείων υδατικών συστημάτων <i>Ε. Γαβαλάκη, Β. Περλέρος</i>
11:40	Οικονομική ανάλυση χρήσεων ύδατος <i>Α. Τορτοπίδης, Α. Καλλιγοσφύρη, Γ. Κοτζαγεώργης</i>
12:00	Διάλειμμα
12:20	Αναθεωρημένοι περιβαλλοντικοί στόχοι, Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων <i>Γ. Κοτζαγεώργης, Δ. Καλοδούκας, Β. Περλέρος</i>
12:50	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων επί του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών <i>Μ. Μαρουλάκης, Ε. Ντάκου</i>
13:10	Ερωτήσεις επί των εισηγήσεων
13:45	Τοποθετήσεις Τοποθετήσεις – Παρεμβάσεις, Διευκρινίσεις ομιλητών Συμπεράσματα - Κλείσιμο Ημερίδας

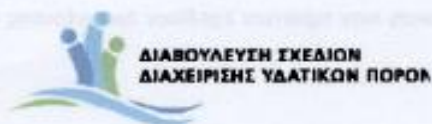

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ 1^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ 1^{ης} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Παρακαλούμε διαθέστε λίγα λεπτά για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Με τον τρόπο αυτό μας βοηθάτε να εντοπίσουμε σημαντικά ζητήματα διαχείρισης της περιοχής σας και να οργανώσουμε σωστά τη διαδικασία διαβούλευσης.

1. Πώς ενημερωθήκατε για τη διαβούλευση του Προσχεδίου της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης;

2. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσης σας για διαδικασίες διαβουλεύσεων; (σειρά προτίμησης προεπιλεγμένων μέσων ενημέρωσης)

i. Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα	☐
ii. Αποστολή πληροφοριών μέσω email	☐
iii. Δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο	☐
iv. Μετάδοση πληροφοριών στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο	☐
v. Ένας συνδυασμός των παραπάνω (και αν ναι, ποιος συνδυασμός είναι αυτός;)	☐

3. Λάβατε μέρος στην διαβούλευση των πρώτων Σχεδίων Διαχείρισης και αν ναι ποιος ήταν ο τρόπος συμμετοχής σας;

Ναι

Τρόπος συμμετοχής:.....

Όχι

4. Διαβάσατε τον κατάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους που βρίσκεται στην ιστοσελίδα διαβούλευσης;

Ναι

Όχι

5. Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη ή διόρθωση στον κατάλογο αυτό;

Ναι

Όχι

Αν ναι, αναφέρετε το είδος της διόρθωσης:

Προσθήκη Απαλοιφή

	Όνομα	Διεύθυνση	Τηλ.	fax	E-mail
Προσθήκη/διόρθωση ☐ ☐ ☐					
Απαλοιφή					

6. Γνωρίζετε την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ);

Ναι

Όχι

7. Γνωρίζετε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην περιοχή σας;

Ναι

Όχι

8. Πιστεύετε ότι η ποιότητα των υδάτινων σωμάτων του Υδατικού Διαμερίσματος έχει βελτιωθεί από το 2013 (ημερομηνία έγκρισης του 1ου Σχεδίου Διαχείρισης);

Ναι

Όχι

9. Πιστεύετε πως η εφαρμογή των πρώτων Σχεδίων Διαχείρισης έχει συνδράμει στην βελτίωση της κατάστασης των υδάτινων σωμάτων;

Ναι

Όχι

10. Δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή δύναται να έχει άμεση επιρροή τόσο στην ποσοτική όσο και στην ποιοτική κατάσταση των υδάτινων σωμάτων,

10^α) Θεωρείτε πως τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής αφορούν στην κατάσταση των υδάτινων σωμάτων του Υδατικού σας Διαμερίσματος;

Ναι

Όχι

10^β) Θεωρείτε πως τα Σχέδια Διαχείρισης μπορούν να βοηθήσουν τον πληθυσμό στην καλύτερη κατανόηση της κλιματικής αλλαγής και της επίδρασης αυτής στην ποιότητα των υδάτινων σωμάτων;

Σίγουρα Όχι

Πιθανόν Όχι

Πιθανόν Ναι

Σίγουρα Ναι

11. Γνωρίζετε ότι για τη συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργων προστασίας και αξιοποίησης των υδατικών πόρων συμπεριλαμβανομένων των έργων ύδρευσης προαπαιτείται η έγκριση Σχεδίου Διαχείρισης Υδατικών Πόρων;

Ναι

Όχι

12. Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της πρώτης αναθεώρησης;

Ναι

Όχι

Αν ναι, αναφέρετε το είδος της διόρθωσης:

Προσθήκη Απαλοιφή

	Τίτλος Αναρτημένου κειμένου-Σελίδα
Προσθήκη/διόρθωση	
Απαλοιφή	

13. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης εντοπίζει και προσεγγίζει κύρια ζητήματα/θέματα διαχείρισης των νερών στην περιοχή σας;

Απόλυτα

Ικανοποιητικά

Μέτρια

Μη Ικανοποιητικά

14. Παρακαλώ κατατάξτε με βαθμό προτεραιότητας (όπου 1 = ύψιστη προτεραιότητα, 2 = χαμηλότερη προτεραιότητα, κλπ.) τα παρακάτω σημαντικά ζητήματα διαχείρισης νερού στην περιοχή σας

Προτεραιότητα	Σημαντικά ζητήματα διαχείρισης νερού
	Ρύπανση νερού από λιπάσματα / φυτοφάρμακα / εντομοκτόνα
	Ρύπανση νερού από αστικά απόβλητα
	Ρύπανση προερχόμενη από τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων και ελαιοτριβείων)
	Ρύπανση προερχόμενη από την κτηνοτροφία
	Επάρκεια αρδευτικού νερού
	Επάρκεια πόσιμου νερού
	Ποιότητα πόσιμου νερού
	Άπουσία ελέγχου υδροληψίας
	Μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις
	Κόστος και τιμή νερού
	Συγκρούσεις για τη χρήση νερού μεταξύ διαφόρων χρηστών
	Υπεράντληση υπόγειων νερών
	Προστασία και διατήρηση προστατευόμενων υδατικών συστημάτων
	Έργα αλλοίωσης των φυσικών χαρακτηριστικών (π.χ. φράγματα, διευθετήσεις ποταμών, μικρά υδροηλεκτρικά κ.λπ.)
	Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)

15. Υπάρχουν ζητήματα/θέματα διαχείρισης που κατά τη γνώμη σας είναι σημαντικά και δεν έχουν συμπεριληφθεί στο παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης; (Παρακαλώ αναφέρετε)

16. Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες σε νερό δεν ικανοποιούνται από ποσοτικής απόψεως, π.χ. οικισμοί με ελλείψεις σε νερό σε περιόδους τουριστικής αιχμής; (Παρακαλώ αναφέρετε)

Ναι

Όχι

17. Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες σε νερό δεν ικανοποιούνται από ποιοτικής απόψεως, π.χ. γεωργικές εκτάσεις που εγκαταλείπονται λόγω της υφαλμύρισης του υπόγειου υδροφορέα; (Παρακαλώ αναφέρετε)

Ναι

Όχι

18. Ποια θεωρείτε την σημαντικότερη αιτία υποβάθμισης (πίεση) της κατάστασης (ποιοτική και ποσοτική) των υδάτινων σωμάτων της περιοχής; Αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα υποβάθμισης.

Κατηγορία Πίεσης	Παράδειγμα Υποβάθμισης
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ)	
Εκβολή Δικτύων Αποχέτευσης σε φυσικό αποδέκτη	
Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες	
Βιομηχανικές μονάδες	
Κτηνοτροφικές μονάδες	
Υδατοκαλλιέργειες	
Διαρροές από ΧΑΔΑ/ΧΥΤΑ	
Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες	
Γεωργικές δραστηριότητες	
Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ	
Ποιμενική κτηνοτροφία	
Λοιπές πηγές (π.χ. Εγκαταλελειμμένοι χώροι	
Απολήψεις ύδατος από υπόγεια ΥΣ	
Απολήψεις ύδατος από επιφανειακά ΥΣ	
Απολήψεις ύδατος από έργα ταμίευσης	
Έργα ρύθμισης της ροής-Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις	
Υφαλμύριση	
Τεχνητός εμπλουτισμός	
Μονάδες Αφαλάτωσης	
Λιμάνια/μαρίνες	
Αλιεία	
Αμμοχαλικοληψίες	

19. Πέρα από τα υφιστάμενα έργα, υπάρχουν στην περιοχή σας σημαντικά προγραμματιζόμενα, υπό κατασκευή έργα ή υπό διερεύνηση έργα, που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων και την προστασία τους; (Αν ναι συμπληρώστε τον επόμενο πίνακα σύμφωνα με τα ενδεικτικά παραδείγματα)

Έργο	Φάση	Σκοπιμότητα

20. Σε ποια/ ποιες κατηγορίες θα κατατάσσατε τον εαυτό σας όσον αφορά τη χρήση του νερού; (Βάλτε x όπου ταιριάζει)

Κατηγορία χρήσης	Κύρια κατηγορία	Δευτερεύουσα κατηγορία
Οικιακή χρήση		
Γεωργική χρήση		
Κτηνοτροφική χρήση		
Βιομηχανική χρήση		
Τουριστική χρήση		
Άλλη χρήση (παρακαλώ συμπληρώστε)		

21. Από ποιες πηγές προμηθεύεστε το νερό που χρησιμοποιείτε; Παρακαλώ προσδιορίστε ανά πηγή τις κατηγορίες χρήσης (π.χ. άρδευση & πότισμα ζώων, άρδευση & καθαριότητα του στάβλου, πόσιμο & πότισμα κήπου)

Πηγή	Κατηγορία Χρήσης
Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης	
ΤΟΕΒ	
Ιδιωτική γεώτρηση	
Απόληψη από επιφανειακό υδάτινο σώμα	
Άλλο ...	

22. Πιστεύετε ότι πληρώνετε ένα εύλογο τίμημα για το νερό που καταναλώνετε για την άσκηση της επαγγελματικής σας δραστηριότητας;

- Ναι
- Όχι
- Δεν πληρώνω καθόλου

23. Θεωρείτε ότι αποδίδετε στο νερό το σεβασμό που του αναλογεί ως ένας πολύτιμος φυσικός πόρος δύσκολα ανανεώσιμος; Ποια φράση σας εκφράζει καλύτερα; (Βάλτε x όπου ταιριάζει)

☐	Ελέγχω τη χρήση του στο σπίτι και στη δουλειά μου και εφαρμόζω πρακτικές οικονομίας.
☐	Θέλω να προστατέψω το νερό ως καταναλωτής του, αλλά δεν έχω ενημέρωση για το τι ακριβώς μπορώ να κάνω.
☐	Δεν έχουμε έλλειψη νερού στην περιοχή μου, και κατά συνέπεια κάνουμε εντατική χρήση του για να μεγιστοποιήσουμε την παραγωγή μας και να διατηρήσουμε υψηλό το επίπεδο διαβίωσης.

24. Γνωρίζετε τις έννοιες του Περιβαλλοντικού Κόστους και του Κόστους Φυσικών Πόρων;

- Ναι
- Όχι

25. Γνωρίζετε πως η αποτίμηση του Περιβαλλοντικού Κόστους και του Κόστους Φυσικού Πόρου συνδέεται άμεσα με την κατάσταση των ΥΣ και τα μέτρα που προτείνονται για την αποκατάσταση/βελτίωση των ΥΣ με κατάσταση κατώτερη της καλής;

Ναι

Όχι

26. Θεωρείτε πως η συγκεκριμένη προσέγγιση μπορεί να οδηγήσει σε ένα δίκαιο περιβαλλοντικό τέλος το οποίο σκοπό θα έχει την προστασία αλλά και την αποκατάσταση/βελτίωση των ΥΣ σε κατάσταση κατώτερη της καλής;

Ναι

Όχι

Προς

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ, Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

E-mail: info.penv@on.vroeka.gr/

Αποστολέας

Για φυσικά πρόσωπα – παρακαλώ συμπληρώστε τα παρακάτω βάζοντας x όπου ταυιάζει

Ηλικία:	<25		25-45		45 - 65		>65	
---------	-----	--	-------	--	---------	--	-----	--

Φύλο:	Ανδρας		Γυναίκα	
-------	--------	--	---------	--

Επάγγελμα	
Περιοχή διαμονής ή καταγωγής	

Επίπεδο μόρφωσης:	Μεταπτυχιακό Πανεπιστημίου ή ανώτερο	
	Πτυχίο Πανεπιστημίου	
	Λύκειο	
	Γυμνάσιο	
	Δημοτικό	

Για φορέα - παρακαλώ συμπληρώστε τα παρακάτω

Όνοματεπώνυμο:	
Όνομα Φορέα / Οργανισμού	
Διεύθυνση:	
Αρ. Τηλεφώνου:	
Αρ. Φαξ:	
E-mail:	
Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας:	Ναι ☐ Όχι ☐